

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิทยานิพนธ์

ของ

จิตราวดี จิราวัฒนาพร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ตุลาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**THE DEVELOPMENT OF THE INSTRUCTIONAL PACKAGES
IN THAI CLASSICAL DANCE LEARNING STRAND
BY FRIENDS HELP FRIENDS LEARNING
FOR PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS**

Jitravadee Jiarwattanaporn

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Curriculum and Instruction**

October 2012

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางจิตราวดี จิราวัฒนาพร
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มาลีนี จุฑาปะมา)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริราณี จุฑาปะมา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

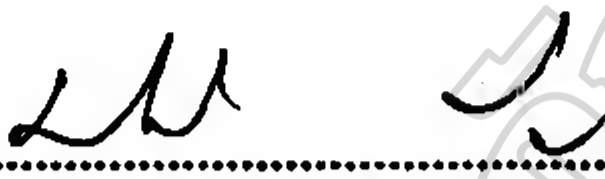
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเกียรติ ละเอียดทอง)

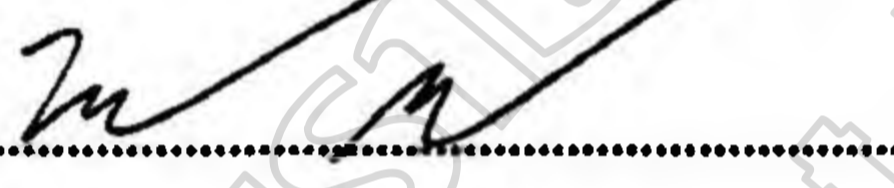
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

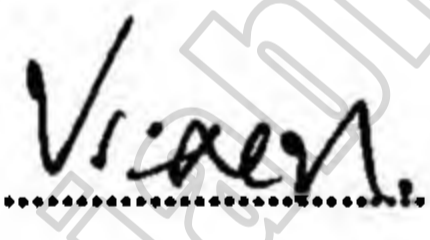

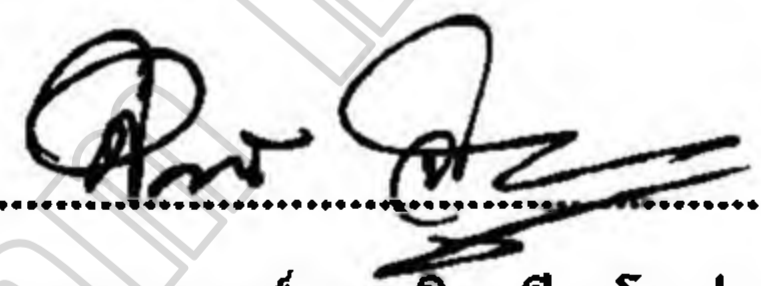
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางจิตราวดี จิราวัฒนาพร
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มาลีนี จุโทปะมา)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริราณี จุโทปะมา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ สะอองทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางจิตราวดี จิราวัฒนาพร
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มาลีนี จุฑาปะมา)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริมาณี จุฑาปะมา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2555

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2		
ชื่อผู้วิจัย	จิตราวดี จิราวัฒนาพร		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์มาลินี จุโทปะมา	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 19 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (Dependent Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 93.14/86.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	The Development of the Instructional Packages in Thai Classical Dance Learning Strand by Friends help Friends Learning for Prathomsuksa 2 Students		
AUTHOR	Jitravadee Jiarwattanaporn		
THESIS ADVISORS	Associate Professor Malinee Chutopama		Major Advisor
	Assistant Professor Prakong Karnjanakarun		Co-advisor
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2012

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) to develop the instructional packages in Thai Classical Dance Learning Strand by Friends help Friends for Prathomsuksa 2 Students ; 2) to compare the students' learning achievement before and after learning through the instructional packages in Thai Classical Dance learning Strand by Friends help Friends learning for Prathomsuksa 2 Students ; and 3) to investigate the students' satisfaction towards the instructional package in Thai Classical Dance learning Strand by Friends help Friends learning for Prathomsuksa 2 Students. The samples of this study were 19 Prathomsuksa 2 Students at Sensiri Anusorn School, Muang District, Buriram Province of academic year 2011, selected by Simple Random Sampling. The research instruments included learning packages by Friends help Friends for Prathomsuksa 2 Students, and Student's satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested by using dependent samples t-test.

The results of the study revealed that :

- 1) The efficiency of the instructional packages in Thai Classical Dance learning strand for Prathomsuksa 2 Students was 93.14/86.14 which was higher than the criteria set at 80/80.

2) The learning achievement of the instructional packages in Thai Classical Dance learning Strand by Friends help Friends learning for Prathomsuksa 2 students after learning was higher than before learning with the statistically significant difference at the level of .01

3) The students were satisfied with the instructional packages in Thai Classical Dance learning Strand by Friends help Friends learning for Prathomsuksa 2 students at the high level.

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์ และความกรุณา จาก รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ มาลินี จุโทปะมา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กาญจนการุณ ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิราณี จุโทปะมา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับผู้วิจัย โดยให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำ ทั้งในด้านความคิดเห็น และให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ รวมทั้ง ให้กำลังใจอันเป็นสิ่งที่มีค่ายิ่ง ตั้งแต่ผู้เขียนเริ่มต้นทำการวิจัยฉบับนี้ จวบจนการจัดทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นางศรินยา คุณประทุม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 อาจารย์ ดร. โกวิท วัชรินทรานุกร อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร อาจารย์ธิดารัตน์ ภูมิวัฒน์ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทางศิลปศึกษา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และเป็นที่ปรึกษาเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครูและนักเรียนโรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณา ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และ ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ จีวัฒนา นายพงษ์พัฒน์ จีวัฒนา เด็กหญิงวิชญาพร จิราวัฒนาพร และเด็กหญิงสิตาพร จิตไทย ที่เป็นกำลังใจในการศึกษาของผู้วิจัยเป็นอย่างดี

คุณความดีและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมนุชาและตอบแทน พระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

จิตราวดี จิราวัฒนาพร

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ค
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพประกอบ	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	9
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	9
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	12
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	13
การวัดและการประเมินผลนาฏศิลป์.....	16
ชุดการเรียนรู้.....	17
ความหมายของชุดการเรียนรู้.....	17
ประเภทของชุดการเรียนรู้.....	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
องค์ประกอบและลักษณะของชุดการเรียนรู้.....	21
ขั้นตอนในการผลิตและการใช้ชุดการเรียนรู้.....	23
คุณค่าและประโยชน์ของชุดการเรียนรู้.....	27
วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	28
ความหมายวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	28
รูปแบบวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	29
หลักการใช้กลวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	33
ประโยชน์ของวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	35
ความพึงพอใจ.....	36
ความหมายของความพึงพอใจ.....	36
ความสำคัญของความพึงพอใจ.....	36
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	38
การวัดความพึงพอใจ.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
งานวิจัยในประเทศ.....	43
งานวิจัยต่างประเทศ.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	68
สมมติฐานของการวิจัย.....	68
วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ.....	73
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	73
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	74
บรรณานุกรม.....	75

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก ชุดการเรียนรู้ที่ 1-5.....	84
ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	85
ภาคผนวก ข แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-5.....	190
แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระ นาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2.....	191
ภาคผนวก ค.....	221
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	222
เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	227
ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	228
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ.....	229
ภาคผนวก ง.....	231
แบบประเมินชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้ วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	232
แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	234
แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	236
แบบสอบถามความพึงพอใจ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้ วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	246

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก จ.....	247
ค่าความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์.....	248
ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์.....	250
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.... ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามความพึงพอใจ ของผู้เชี่ยวชาญ.....	252
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของชุดการเรียนรู้.....	254
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของชุดการเรียนรู้.....	256
ภาคผนวก ฉ.....	257
ค่าประสิทธิภาพการของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในการทดลองภาคสนาม.....	258
ค่าประสิทธิภาพการของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในการทดลองกลุ่มตัวอย่างจริง.....	259
ภาคผนวก ช.....	260
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	261
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	262
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย.....	265
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	266

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้.....	15
3.1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design.....	55
3.2 กำหนดการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้	56
4.1 ประสิทธิภาพกระบวนการของคะแนนชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2.....	63
4.2 ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของคะแนนสอบหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	64
4.3 ประสิทธิภาพของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80.....	65
4.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	65
4.5 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	66

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 รูปแบบการแบ่งกลุ่มวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	30
2.2 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ.....	37

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรียัง
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นชาติที่มีเอกราช มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่น แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ และความเจริญของชาติที่บรรพบุรุษไทยได้รักษาและสืบทอดมาแต่โบราณกาล ความงดงามในศิลปวัฒนธรรมไทย จึงต้องมีการอนุรักษ์ พัฒนา บำรุงรักษาและส่งเสริมเพื่อสืบทอด สู่อนุชนรุ่นหลังอย่างมีระบบและเป็นแบบแผน แต่สิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อศิลปวัฒนธรรม ประเพณี คือการศึกษา ที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนส่งผลให้การทำนุบำรุงรักษา ส่งเสริมและสืบทอด ศิลปวัฒนธรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นบทบาท โรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ศิลปวัฒนธรรมให้คงอยู่คู่กับชาติ โดยการสร้างความตระหนัก ถึงคุณค่าและเห็นความสำคัญ ของการศึกษาการเรียนรู้ศิลปะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมและการถ่ายทอดค่านิยมที่ดีต่อไปในอนาคต

การเรียนรู้ศิลปะมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการ ทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและรากฐานทางวัฒนธรรม ทำให้ผู้เรียนได้รับการ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คัดแปลง จินตนาการ มีสุนทรียภาพและเห็นคุณค่า ของศิลปวัฒนธรรมไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีส่วนช่วยเสริมสร้างให้ชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป ในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้มีจิตใจงดงาม มีสมาธิ สุขภาพกายและสุขภาพจิตมีความสมดุล อันเป็นรากฐาน ของการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติโดยส่วนตน และส่งผล ต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมโดยรวม (กรมวิชาการ. 2546 : 2)

นาฏศิลป์เป็นศิลปะประจำชาติไทยที่มีเอกลักษณ์ บ่งบอกถึงความเจริญก้าวหน้าทางวัฒนธรรม มีความประณีต อ่อนช้อย ทั้งยังทรงคุณค่าแห่งศิลปวัฒนธรรม นาฏศิลป์ในแต่ละชนชาติมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมประเพณี ด้วยความรัก ความหวงแหนของบรรพบุรุษที่จะอนุรักษ์นาฏศิลป์ และรักษาศิลปะให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป นาฏศิลป์ยังช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ มีคุณค่า ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ และยังช่วย พัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในองค์ประกอบนาฏศิลป์ และการแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ใช้ศัพท์เบื้องต้น

ทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจัยคุณค่าทางนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน ด้านทักษะ ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จึงเป็นกลุ่มสาระหนึ่ง ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดในการทำงานอย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 182)

จากความสำคัญของนาฏศิลป์ไทยในด้านต่าง ๆ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้บรรจุวิชา นาฏศิลป์ไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มการเรียนรู้สาระศิลปะ ซึ่งมีทั้งหมด 3 สาระ คือ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ สาระที่ 2 ดนตรี และสาระที่ 3 นาฏศิลป์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะชื่นชม ความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนนำไปสู่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบวนการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพ ของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ด้วยการมีความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย สามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ กิจกรรม ในด้านการฝึกปฏิบัติ นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดที่ต้องใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเคลื่อนไหว อย่างมีลีลาจังหวะที่อ่อนช้อยและงดงาม และต้องอาศัยแบบแผนที่ถูกต้อง เป็นหลักซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถของครูผู้สอนในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 184)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในสาระนาฏศิลป์นั้น นักเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจ องค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าทางนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหว ในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 183) ในการเรียนนาฏศิลป์ไทยนั้น มีความมุ่งหมายเพื่อปลูกฝัง และส่งเสริมสร้างนิสัยทางศิลปะแก่ผู้เรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น โดยการฝึกให้กล้าแสดงออก ให้รู้จักทำงานร่วมกับคนหมู่มากได้เป็นอย่างดี เพื่อเป็นการส่งเสริมและ อนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบไป

จากผลการสอบปลายภาคเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ที่ผ่านมา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 70.35 จากเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 75.00 ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาค้นหาวิธีการแก้ไขเพื่อปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในสาระนาฏศิลป์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสมควรที่นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ไทยอย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่ครูผู้สอนในสาระนาฏศิลป์พบมากที่สุดคือนักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย แม้จะมีความชอบการรำรำ นักเรียนไม่สามารถจดจำชื่อท่ารำ และปฏิบัติท่ารำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทยไม่ถูกต้อง จึงเป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนแปลงท่ารำ และยังพบว่าผู้เรียนบางส่วนไม่กล้าแสดงออก รำไม่ถูกจังหวะ (โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์. 2553 ข)

จากเหตุผลที่กล่าวข้างต้น การจัดการศึกษาต้องยึดหลักให้ ผู้เรียนทุกคนนั้นมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอน ผู้จัดการศึกษา จะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียน ในการแสวงหาความรู้ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำความรู้เหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2552 : มาตรา 22) ลักษณะของสื่อที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด น่าติดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็ว รวมทั้งการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งสื่อดังกล่าวข้างต้นและกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อนำมาผสมผสานกันก็จะได้เป็นชุดการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ทักษะและเจตคติ เพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักเรียนตามลักษณะของสาระการเรียนรู้ เพราะในชุดการเรียนรู้แต่ละชุดมีคำแนะนำช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ไปในทิศทางเดียวกัน เลือกรับทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ช่วยลดภาระสร้างเสริมความพร้อมความมั่นใจแก่ครูและผู้เรียนได้ นอกจากนี้ยังสามารถแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงทำให้ครูวัดผลได้ตรงตามความมุ่งหมาย เพราะครูสามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่มีความสลับซับซ้อนได้ดี ช่วยแก้ปัญหาในกรณีที่ครูขาด หรือขาดแคลนผู้ชำนาญเฉพาะวิชา ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์โดยตรง ตามความต้องการ ความสามารถของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนมากขึ้น (นวลละออง ห่วงรัก. 2548 : 42)

นอกจากนี้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการหนึ่ง ที่มุ่งให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตน นำการเรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาที่นักเรียนที่เรียนอ่อนได้ เป็นการสนองความต้องการระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนที่เรียนช้ามีเวลาศึกษาและฝึกฝนในเรื่อง

ที่ไม่เข้าใจมากขึ้น และนักเรียนที่เรียนเร็วใช้เวลาศึกษาน้อย มีเวลาไปทำอย่างอื่น เช่น ช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อนในกลุ่มของนักเรียน โดยนักเรียนที่เรียนเก่งจะยอมรับนักเรียนที่เรียนอ่อนและนักเรียนที่เรียนอ่อนจะเห็นคุณค่าของนักเรียนที่เรียนเก่ง (โสม รักเกียรติวินัย. 2551 : 27-28)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนสาระนาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มาใช้เพื่อช่วยนักเรียนที่ขาดทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สามารถจดจำชื่อท่ารำได้ และปฏิบัติท่ารำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทยได้ถูกต้อง การนำชุดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้ จึงเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งชุดการเรียนรู้นี้เป็นผลมาจากการพัฒนาหลักสูตร ในรูปของชุดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนสาระนาฏศิลป์ ในลักษณะสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียน มีทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้การเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้สื่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เป็นแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สำหรับครูผู้สอนสาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนสาระนาฏศิลป์ ในการเสริมสร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 56 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 19 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

2. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวนชุดการเรียนรู้ 5 ชุด ใช้เวลาทดลอง 5 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีเนื้อหา 5 ชุด ดังนี้

4.1 ชุดที่ 1 มือน้อย...ร้อยเรียงท่า

4.2 ชุดที่ 2 อรชร...แขนอ่อน

4.3 ชุดที่ 3 เมขลา...ล่อแก้ว

4.4 ชุดที่ 4 นาฏลีลา...รำสี่ภาษา

4.5 ชุดที่ 5 นาฏลีลา...ภาษาท่ารำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อประสมที่ใช้ในการเรียนการสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่ารำ ในแต่ละชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ใบคำสั่ง ใบความรู้ ใบตัวอย่าง ใบกิจกรรม ใบเฉลยกิจกรรม แบบประเมินกิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียน แบบเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน และแบบบันทึกคะแนนกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ในการวิจัยนี้ มีทั้งหมด 5 ชุด ได้แก่

5.1 ชุดที่ 1 มือน้อย...ร้อยเรียงท่า

5.2 ชุดที่ 2 อรชร...แขนอ่อน

5.3 ชุดที่ 3 เมขลา...ต่อแก้ว

5.4 ชุดที่ 4 นาฏลีลา...รำสื่อภาษา

5.5 ชุดที่ 5 นาฏลีลา...ภาษาท่ารำ

2. พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติท่ารำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ในที่นี้หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติท่ารำนาฏยศัพท์ และภาษาท่ารำ ทั้ง 5 ชุด

3. วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียน ได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วย สมาชิก ที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ทำให้เห็นว่าแต่ละบทบาทหน้าที่ของครูและนักเรียนเปลี่ยนไป โดยครูเปลี่ยนจากผู้สอนมาเป็นผู้กำกับการสอน โดยอาศัยนักเรียนที่เรียนเก่งเป็นผู้ฝึกสอนให้นักเรียนที่เรียนอ่อน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่วัดผลได้จากการทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการแสดงทักษะปฏิบัติ

5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

6. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนด และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของชุดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 โดย

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการได้จากจำนวนร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ความสามารถจากการเรียนและปฏิบัติกิจกรรมด้วยชุดการเรียนรู้

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ได้จากจำนวนร้อยละของคะแนนเฉลี่ย จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนครบทุกชุดการเรียนรู้

8. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความชอบต่อการเรียนรู้ ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

9. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้เสนอตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 - 1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 - 1.4 การวัดและการประเมินผลนาฏศิลป์
2. ชุดการเรียนรู้
 - 2.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้
 - 2.2 ประเภทของชุดการเรียนรู้
 - 2.3 องค์ประกอบและลักษณะของชุดการเรียนรู้
 - 2.4 ขั้นตอนในการผลิตและการใช้ชุดการเรียนรู้
 - 2.5 คุณค่าและประโยชน์ของชุดการเรียนรู้
3. วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - 3.1 ความหมายวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - 3.2 รูปแบบวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - 3.3 หลักการใช้กลวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - 3.4 ประโยชน์ของวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. ความพึงพอใจ
 - 4.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 4.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ
 - 4.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 4.4 การวัดความพึงพอใจ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่ดีมีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ความสำคัญ วิสัยทัศน์ และสาระการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงามในด้านงานศิลปะ ดนตรี และมีสุนทรียภาพ มีคุณค่าทางด้านนาฏศิลป์ในการร้องรำทำเพลง ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ ช่วยส่งเสริมผู้เรียนด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม พร้อมยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ จึงขอเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญ วิสัยทัศน์สาระการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน และสาระมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

ความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอารมณ์และสังคมตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบบการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียดสามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ด้วยการมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

วิสัยทัศน์

การเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผล ถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นคว้าผลงานศิลปะสื่อความหมายกับตนเองค้นหาศักยภาพ ความสนใจส่วนตัว ฝึกการเรียนรู้การสังเกตที่ละเอียดอ่อนอันนำไปสู่ความรักเห็นคุณค่า และเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ และสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติสมาธิ รสนิยมส่วนตัว มีทักษะกระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของศิลปกรรมในสังคม ในบริบทของการสะท้อนวัฒนธรรม ทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่นพิจารณาว่าผู้คนในวัฒนธรรมของตนมีปฏิริยาตอบสนองต่องานศิลปะช่วยให้มีมุมมองและเข้าใจ โลกทัศน์กว้างไกลช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจมโนทัศน์ด้านอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นมุมมองของชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสนาด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การเรียนรู้ เทคนิค วิธีการทำงาน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ดัดแปลง จินตนาการ มีสุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและสากลกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเสริมสร้างให้ชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้มีจิตใจที่งดงาม สมานที่แน่นแฟ้น สุขภาพกายและสุขภาพจิต มีความสมดุล เป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติโดยส่วนตน และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมโดยรวม ประกอบด้วยสาระสำคัญคือ

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วย 3 สาระสำคัญ คือ

ทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรี ในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรี ในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแล้ว ผู้เรียนจะมีสภาพจิตใจที่งดงามมีสุนทรียภาพ มีนิสัยรักความสวยงาม รักความเป็นระเบียบ มีการรับรู้อย่างพินิจพิเคราะห์ เห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม อันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของคนในชาติ สามารถค้นพบศักยภาพความสนใจของตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพทางศิลปะ มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นพัฒนาตนเองได้และแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ มีสมาธิในการทำงาน มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เมื่อจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้นผู้เรียนจะมีคุณภาพ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 184 - 185)

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง และจำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างงานวาดภาพระบายสี โดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว ภาพปะติด และงานปั้น งานโครงสร้างเคลื่อนไหว

อย่างง่าย ๆ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกจากเรื่องราว เหตุการณ์ ชีวิตจริง สร้างงานทัศนศิลป์ ที่ตนชื่นชอบ สามารถแสดงเหตุผลและวิธีการในการปรับปรุงงานตัวเอง

2. รู้และเข้าใจความสำคัญของงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน ที่มาของงานทัศนศิลป์ ในท้องถิ่น ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

3. รู้และเข้าใจแหล่งกำเนิดเสียง คุณสมบัติของเสียง และบทบาทหน้าที่ ความหมาย ความสำคัญของบทเพลงที่ใกล้ตัวที่เคยได้ยิน สามารถท่องบทกลอน ร้องเพลง เเคะจังหวะ เคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับบทเพลง อ่าน เขียนและใช้สัญลักษณ์แทนเสียงและเเคะจังหวะ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับดนตรี เสียงขับร้องของตนเอง มีส่วนร่วมกับกิจกรรมดนตรี ในชีวิตประจำวัน

4. รู้และเข้าใจเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น มีความชื่นชอบ เห็นความสำคัญและ ประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

5. สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ สามารถแสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลง ตามรูปแบบนาฏศิลป์ มีมารยาทในการชมการแสดง รู้หน้าที่ของผู้แสดงและผู้ชม รู้ประโยชน์ ของการแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงที่เหมาะสมกับวัย

6. รู้และเข้าใจการละเล่นของเด็กไทยและนาฏศิลป์ท้องถิ่น ชื่นชอบและภาคภูมิใจ ในการละเล่นพื้นบ้าน สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการละเล่นพื้นบ้านกับการดำรงชีวิต ของคนไทย บอกลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของนาฏศิลป์ไทยตลอดจนความสำคัญของการแสดง นาฏศิลป์ไทยได้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 3 สาระ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 194 - 203)

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางวิชา นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 200)

1. เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ สาระการเรียนรู้แกนกลาง ซึ่งประกอบด้วย การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ ได้แก่ 1) การนั่ง 2) การยืน 3) การเดิน
2. แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ สาระการเรียนรู้แกนกลาง ได้แก่ 1) การประดิษฐ์ท่าจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ 2) เพลงที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
3. แสดงท่าทางที่สื่อความหมายแทนคำพูด สาระการเรียนรู้แกนกลาง ได้แก่ การใช้ภาษาทำนาฏยศัพท์ประกอบจังหวะ
4. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์ สาระการเรียนรู้แกนกลาง ได้แก่ การใช้ภาษาทำนาฏยศัพท์ประกอบจังหวะ
5. ระบุมารยาทในการแสดง สาระการเรียนรู้แกนกลาง ได้แก่ มารยาทในการชมการแสดง การเข้าชม หรือมีส่วนร่วม

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ดังต่อไปนี้

1. ระบุและเล่นการละเล่นพื้นบ้าน สาระการเรียนรู้แกนกลาง ได้แก่ การละเล่นเด็กไทย
 - 1) วิธีการเล่น 2) กติกา
2. เชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการละเล่นพื้นบ้านกับสิ่งที่พบเห็นในการดำรงชีวิตของคนไทย สาระการเรียนรู้แกนกลาง ได้แก่ ที่มาของการละเล่นพื้นบ้าน

โครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน เสนศิริอนุสรณ์

ทัศนศิลป์ 40 ชั่วโมง ดนตรี 20 ชั่วโมง นาฏศิลป์ 20 ชั่วโมง รวม 80 ชั่วโมง

ดังนั้นจึง สรุปได้ว่า การเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะให้มีประสิทธิภาพนั้น สถานศึกษา ครูผู้สอน จำเป็นต้องมีการศึกษา วิเคราะห์ หลักสูตรกลุ่มสาระ มาตรฐานตัวชี้วัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ เพื่อใช้ในการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และผู้เรียนจะต้องเรียนรู้กระบวนการฝึกคิด ฝึกสร้างสรรค์ ฝึกออกแบบที่กว้างไกล ตามจินตนาการของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึทางด้านอารมณ์ กาย วาจา ใจ สังคม เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นวิชาที่ต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นการกล้าแสดงออก เน้นความรับผิดชอบต่อการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาทางเลือกได้ อย่างหลากหลาย และสามารถประยุกต์งานศิลป์ไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเต็มศักยภาพ และมีคุณภาพต่อไป

คำอธิบายรายวิชาศิลปะ (ศ12101) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คำอธิบายในสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีรายละเอียดดังนี้ (โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ พุทธศักราช. 2553 ก : 146)

ศึกษา สังเกต รูปร่าง รูปทรง ทัศนธาตุและสิ่งแวดล้อมในการสร้างงานทัศนศิลป์ ในรูปแบบต่างๆ ศึกษา สังเกต แหล่งกำเนิดและคุณสมบัติของเสียง ความหมายและความสำคัญของเพลงที่ได้ยิน ร้องเพลงง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับวัย จำแนกแหล่งกำเนิดของเสียงที่ได้ยิน คุณสมบัติของเสียง สูง - ต่ำ ดัง - เบา ยาว - สั้น ของดนตรี เคาะจังหวะหรือเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเพลง ร้องเพลงง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับวัย บอกความหมายความสำคัญของเพลง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น นำดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือโอกาสต่าง ๆ เข้าใจและแสดงการเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ การเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ ท่าทาง เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์ เรียนรู้มารยาทในการชมการแสดงการละเล่นพื้นบ้าน เชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการละเล่นพื้นบ้านกับสิ่งที่พบเห็นในการดำรงชีวิตของคนไทย

โดยการสังเกต บรรยาย รูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบุทัศนธาตุที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมของงานทัศนศิลป์ ฝึกปฏิบัติการสร้างงานทัศนศิลป์ต่าง ๆ โดยใช้ทัศนธาตุที่เน้นสี รูปร่างและรูปภาพ มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงานทัศนศิลป์ 3 มิติ สร้างภาพปะติดโดยการตัดหรือฉีกกระดาษ วาดภาพเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวของตนเองและเพื่อนบ้านเลือกงานทัศนศิลป์ บรรยายสิ่งที่มองเห็น เนื้อหา เรื่องราวและสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เป็นรูปแบบงาน โครงสร้าง การเคลื่อนไหว โดยการแสดง บอก ระบุและเล่นทางดนตรี นาฏศิลป์

เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสวยงามตามธรรมชาติ ปลูกฝังความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีวินัย เกิดความรู้สึกชื่นชมธรรมชาติ สามารถคิดและแสดงความรู้สึกจากการรับรู้ความงาม ความเพลิดเพลิน เกิดความมั่นใจในตนเองในการสร้างงานทัศนศิลป์และรักษ์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย มีความมุ่งมั่นการทำงาน ถ่ายทอดความรู้สึก เห็นความสำคัญและคุณค่าของเพลงไทย เพลงสากลและนำกิจกรรมการฟังเพลง การร้องเพลงไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยความเพลิดเพลิน และเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ไทย เกิดความชื่นชมนาฏศิลป์ไทย มีจิตสาธารณะสร้างความเพลิดเพลินแก่ตนเองและผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังตาราง 2.1 (โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์. 2553 ก : 9)

ตาราง 2.1 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	จำนวนชั่วโมง
1.	ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับงานศิลปะ	10
2.	สร้างสรรค์งานศิลป์	7
3.	รอบรู้เรื่องราวงานศิลป์	6
4.	งานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน	7
5.	ลีลาและเส้นเสียง	7
6.	เล่นดนตรี ออกลีลาร้อง	7
7.	ความหมายและความสำคัญของเพลง	4

ตาราง 2.1 (ต่อ)

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	จำนวนชั่วโมง
8.	บทเพลงในท้องถิ่น	7
9.	นาฏศิลป์เบื้องต้น	12
10.	มารยาทในการชมที่ดี	3
11.	นาฏศิลป์พื้นบ้าน	10
		รวมเวลาตลอดปี 80 ชั่วโมง

การวัดผลและประเมินผลนาฏศิลป์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (กรมวิชาการ. 2545 : 49) กล่าวถึง แนวทางการวัดผลและประเมินผลว่า หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นกระบวนการ ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการติดตามประเมินผลตามมาตรฐาน การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้และการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งใช้เป้าหมายเป็นการพัฒนาผู้เรียนครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการประเมินการเรียนรู้ของตนและใช้ชีวิตประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการประเมินอย่างมีระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนศิลปะอย่างต่อเนื่อง การวัดผลและประเมินผลในกลุ่มการเรียนรู้ ศิลปะในด้านความรู้ ความเข้าใจ วิธีการหลักที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่วิธีทดสอบ ซึ่งอาจใช้วิธีการ เขียนตอบ หรือสอบปากเปล่า จะเป็นการประเมินพฤติกรรมนักเรียนระดับความเข้าใจ ตัวอย่างเช่น การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ เป็นสิ่งที่ซับซ้อนกว่าการวัดและประเมินผล ในสาขาวิชาอื่นๆ และค่อนข้างจะผิวเผินในการวัดความจำ จะมุ่งไปที่การแสดงออกมากกว่า ด้านความรู้และข้อเท็จจริง รูปแบบและการวัดการประเมินผลทางนาฏศิลป์ จึงแบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังที่ เพ็ญมณี กันตะวงษ์ (2521. : 87-88) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลด้านความรู้ โดยคำถามหรือข้อทดสอบ เพื่อต้องการทราบถึง ความเข้าใจ หรือการรับรู้ เกี่ยวกับคำจำกัดความลักษณะรูปแบบของการแสดง
2. การวัดและประเมินผลจากพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออก การฟัง การร้อง ความกลมกลืน ในการเคลื่อนไหวแล้ว ยังต้องรวมไปถึงการสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงทางทัศนคติที่มีต่อนาฏศิลป์ เช่น ความสนใจ ความเอาใจใส่ การทำกิจกรรมกลุ่ม หรือการพัฒนาทางอารมณ์ขณะทำกิจกรรม รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ ทั้งในและนอกชั้นเรียนเหล่านี้ต้องอาศัยการสังเกตของผู้สอน เป็นส่วนใหญ่

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีพฤติกรรมด้านจิตพิสัยอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ชื่นชม เห็นคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ เครื่องมือที่ใช้วัด อาจใช้ดังนี้

1. บันทึกการสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในเวลาเรียนและกิจกรรมพิเศษ นอกเวลาเรียนผู้บันทึกหรือผู้ประเมิน จะต้องบันทึกเป็นเวลายาว (อย่างต่อเนื่อง)

2. แบบประเมินตนเอง เป็นแบบประเมินที่ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ซึ่งมีรายการให้นักเรียนประเมิน ซึ่งอาจใช้แบบสำรวจรายการหรือมาตราส่วนประมาณค่าได้

3. แบบประเมินค่านิยมหรือเจตคติ เป็นแบบวัดให้นักเรียนตอบซึ่งมีรายแบบเช่น มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต เพื่อตรวจสอบค่านิยมนักเรียนในทางบวกและทางลบ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นที่ผู้สอนจะต้องวัดผล ประเมินผลให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านกระบวนการ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ซึ่งการวัดผลประเมินผลมุ่งเน้น ให้นักเรียนมีสุนทรียะ มีความกล้าแสดงออกได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กล้าคิด กล้าทำ พร้อมทั้ง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถพัฒนาผลงานทางด้านนาฏศิลป์ได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุข กับผลงาน

ชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ (Learning Package) มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่นชุดการสอน ชุดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรม ชุดการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งแต่เดิมใช้คำว่า ชุดการสอน เพราะเป็นสื่อที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน ต่อมาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีบทบาทมาก นักการศึกษาจึงมีการเปลี่ยนมาใช้ชื่อว่า ชุดการเรียนรู้ เพราะผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือชี้แนวทางในการสอนหรือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง หรือผู้เรียนและผู้สอนใช้ร่วมกัน เพื่อลดภาระการสอนของครู หรือเป็นการสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ความหมายของชุดการเรียนรู้

ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

จิตรารักษ์ แก้วดี (2549 : 29) กล่าวว่าชุดการเรียนรู้คือ ชุดสื่อการสอนแบบประสมที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับนักเรียน โดยครูเป็นผู้ใช้ในการสอนเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในแต่ละชุดการสอนประกอบด้วย

คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ คำชี้แจง คำสั่งใบงาน เฉลยใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกทักษะ เกณฑ์การฝึกทักษะแบบประเมินการพัฒนาการในการเรียนรู้รายบุคคล แบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจการเรียน แบบสังเกตกระบวนการกลุ่ม

นิตยา ชันดวง (2549 : 24) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการเรียนรู้แบบประสมที่จัดอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรการเรียนและประสบการณ์ที่จัดไว้ในแต่ละหน่วย เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยจัดเก็บไว้ในกล่อง ประกอบด้วย 1) คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) สื่อการเรียนรู้ 4) แบบฝึกทักษะการสะกดคำ 5) แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

นิภาภรณ์ ไชยศรี (2549 :19) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง ชุดสื่อประสมที่ผลิตขึ้นอย่างมีระบบ มีความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จในตัวเอง โดยมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ประสบการณ์ที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

แมนสรวง แซ่ซิ้ม (2550 : 14) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้หรือชุดการสอน หมายถึง การรวมเอาสื่อประสมที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหา สารการเรียนรู้ต่างๆ เข้าด้วยกันเป็นชุด โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ โดยนำวิธีการจัดระบบมาใช้เพื่อช่วยสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกิจกรรมที่นักเรียนและครูร่วมกันปฏิบัติ กิจกรรมที่นักเรียน ปฏิบัติเป็นกลุ่ม และรายบุคคล

พระชนพันธ์ คอน โคตร (2550 : 29) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้หมายถึง สื่อที่ส่งเสริมช่วยให้นักเรียน เรียนรู้ได้ดีขึ้น บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้เร็วขึ้นและช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้ง่ายขึ้น นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยศึกษาคำชี้แจง และทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้เป็นชุดๆนั้น ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุวัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ปัญญา รุ่งเรือง (2551 : 39) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้หมายถึง หน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูปที่จัดไว้เป็นชุดเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง โดยศึกษาคำชี้แจงและทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้เป็นชุดนั้น เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ของเนื้อหา นั้นด้วยตนเอง

รวีวรรณ พงษ์พวงเพชร (2552 : 64) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึงการจัดกิจกรรมเรียนรู้ โดยนำเอาสื่อ นวัตกรรมต่างๆ มาจัดการเรียนรู้อย่างมีระบบและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและ

ประสบการณ์ ประกอบด้วย คำชี้แจงใช้ชุดการเรียนรู้ ซึ่งระบุสิ่งที่ครูต้องเตรียม บทบาทของครู ขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนรู้ วิธีการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ บัตรคำสั่ง บัตรงาน บัตรความรู้ บัตรกิจกรรม บัตรทดสอบ บัตรเฉลย และสื่อการสอนในลักษณะต่าง ๆ ใช้ในการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แอสชบี (Ashby. 1972 : 15-17) ได้อธิบายความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง ชุดการสอนที่ประกอบด้วย รูปภาพ สไลด์ เพลง เทปประกอบการสอน เป็นต้น อันเป็นเครื่องมือ ช่วยสอนที่สำคัญที่ทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น และหลังจากนักเรียนเรียนจบแล้ว สามารถทดสอบ เพื่อสำรวจความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง โดยทำแบบทดสอบที่อยู่ในชุดการสอน

ฮุสตัน และคนอื่น ๆ (Houston and others. 1972 : 10 -15) ได้ให้ความหมายว่า ชุดการเรียนรู้ หรือชุดกิจกรรมเป็นชุดประสบการณ์จัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

กู๊ด (Good. 1973 : 306) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่า หมายถึง ชุดโปรแกรมการสอนแต่ละหน่วย ประกอบด้วยสื่อการสอน เครื่องมือการเรียนรู้ เครื่องมือแนะนำผู้สอนหรือคู่มือแบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง คำบรรยายลักษณะของผู้เรียนตั้งใจเรียนจุดประสงค์ การเรียนรู้

จากความหมายของชุดการเรียนรู้ที่กล่าวมา ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ เป็นสื่อประสม ที่ครูสร้างขึ้นเป็นชุด ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตาม จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประเภทของชุดการเรียนรู้

ประเภทของชุดการเรียนรู้ จะประกอบไปด้วย คู่มือการใช้สื่อการสอน สื่อการสอน และการมอบหมายงานหลังจากการเรียน ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สอนและผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน ชุดการสอนเมื่อพิจารณาจากรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว มีนักวิชาการหลายท่าน ได้แบ่งประเภทของชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

บุญเกื้อ กวรวาเวช (2545 : 94-95) กล่าวไว้ว่า ชุดการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบคำบรรยายของครู เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ หรือเป็นการสอนที่มุ่งเน้นการปูพื้นฐานให้ทุกคนรับรู้และเข้าใจซึ่งในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดการเรียนรู้แบบนี้ลดเวลาในการอธิบายของผู้สอนให้พุดน้อยลงเป็นการเพิ่ม เวลาของผู้เรียนให้เพิ่มเวลาปฏิบัติมากขึ้น โดยใช้สื่อที่มีอยู่พร้อมในชุดการเรียนรู้ การนำเสนอเนื้อหา

ต่าง ๆ สิ่งสำคัญคือสื่อที่นำมาใช้จะต้องให้ผู้เรียนได้เห็นชัดเจนทุกคนและมีโอกาสให้ใช้ครบทุกคน หรือทุกกลุ่ม

2. ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม หรือชุดการเรียนรู้สำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนได้เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ประมาณกลุ่มละ 4-8 คน โดยใช้สื่อการสอนอย่างหลากหลายที่บรรจุไว้ในชุดการเรียนรู้แต่ละชุดมุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียน โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกัน ชุดการเรียนรู้ชนิดนี้มักใช้ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

3. ชุดการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดการเรียนรู้ สำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคลคือ ผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความต้องการ และความสนใจของตนเอง อาจจะเรียนที่โรงเรียน หรือที่บ้านก็ได้จุดประสงค์หลักคือ มุ่งให้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมผู้เรียนสามารถ ประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้ ชุดการเรียนรู้ ชนิดนี้ส่วนใหญ่จัดในลักษณะของหน่วยการสอนย่อยหรือ โมดูลก็ได้

สมบูรณ์ ทายพัชร (2545 : 37-38) ได้กล่าวถึงประเภทของชุดการสอนและแบ่งชุดการสอน ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ในชุดการสอน ประเภทนี้จะประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรมและบัตรเฉลย บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด หรือบัตรงานพร้อมเฉลย และบัตรทดสอบพร้อมเฉลย ในชุดการสอนนั้นจะมีสื่อการเรียนไว้ พร้อมเพื่อผู้เรียนจะใช้ประกอบในการเรียนเรื่องนั้น ๆ

2. ชุดการสอนสำหรับครู เป็นชุดการสอนที่ครูใช้ ประกอบด้วยตารางคู่มือรายคาบ ซึ่ง นำเนื้อหาในแต่ละบทมาแบ่งเป็นคาบ พร้อมทั้งเขียนรายการสอน วิธีสอนและสื่อการเรียนการสอน ไว้ย่อ ๆ และหัวข้อในแต่ละคาบประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา สื่อการเรียนการสอน กิจกรรม การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล แบบฝึกหัดเพิ่มเติมนันทนาการและปัญหาที่ควรเน้น

3. ชุดการสอนแบบผสม เป็นชุดการสอนซึ่งนักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองหรือครู ใช้สอนก็ได้ จึงเป็นชุดการสอนที่ประกอบด้วยชุดการสอนรายบุคคล กับชุดการสอนสำหรับครู รวมกัน โดยเน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองและกิจกรรมที่ครูสอน ผู้สร้างจะต้องเขียน กิจกรรมเพื่อสนองจุดประสงค์ของชุดการสอนนี้

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2546 : 23) ได้กล่าวถึงประเภทของชุดการสอน แบ่งได้ เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. ชุดการสอนรายบุคคลผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยบทเรียนสำเร็จรูป แบบประเมินผลและวัสดุอุปกรณ์การเรียน

2. ชุดการสอนสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งจะจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้ให้ผู้เรียน ประกอบกิจกรรมเป็นหมู่คณะตามคำสั่งที่ปรากฏอยู่ในบัตรคำสั่ง

3. ชุดการสอนประกอบการบรรยายของครูเป็นชุดการสอนสำหรับผู้สอนที่จะใช้สอนผู้เรียน เป็นกลุ่มใหญ่ มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจน สื่อที่ใช้มีหลากหลายรูปแบบ ผู้เรียนสามารถ พัฒนาประสบการณ์พร้อมกันตามเวลาที่กำหนด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้มีหลายประเภท แบ่งตามลักษณะของการใช้ ครูผู้สอน สามารถเลือกมาสอน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียน เพราะเนื้อหา แต่ละชุด มีกระบวนการเรียนรู้ที่ต่างกัน อาจเรียนด้วยตนเอง หรือเรียนเป็นกลุ่มก็ได้ โดยผู้เรียน ต้องได้เรียนครบทุกชุด

องค์ประกอบและลักษณะของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ที่ผู้สร้างจะต้องศึกษาองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ว่ามีองค์ประกอบใดบ้าง ที่สำคัญหรือเป็นองค์ประกอบหลัก เพื่อจะได้นำมากำหนดองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

วรพจน์ แสงสวัสดิ์ (2547 : 26) กล่าวว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม จะต้องประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ 5 ส่วนดังนี้

1. คำชี้แจง (Prospectus) ในส่วนนี้จะอธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมายขอบข่ายของชุดการเรียนรู้ สิ่งที่คุณเรียนจะต้องมีความรู้ก่อนเรียนและขอบข่ายของกระบวนการเรียนทั้งหมดในชุดการเรียนรู้
2. จุดมุ่งหมาย (Objectives) คือข้อความที่แจ่มชัดไม่กำกวมที่กำหนดว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว
3. การประเมินผลเบื้องต้น (Pre-Assessment) มีจุดประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าผู้เรียนอยู่ในระดับใดในการเรียนจากชุดการเรียนนั้น และเพื่อดูว่าได้สัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายเพียงใด การประเมินผลเบื้องต้นนี้อาจจะอยู่ในรูปของการทดลองแบบข้อเขียน ปากเปล่า การทำงาน ปฏิบัติตอบสนองต่อคำถามง่ายๆ เพื่อให้รู้ถึงความต้องการและความเห็นใจ
4. กิจกรรมการเรียนการสอน (Enabling Activities) คือการกำหนดแนวและวิธีเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย
5. การประเมินผลขั้นสุดท้าย (Post-Assessment) เป็นข้อทดสอบเพื่อวัดผลการเรียนหลังจากที่เรียนแล้ว

สมพิศ กอบจิตติ (2548 : 71) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียน
2. ข้อทดสอบก่อนเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความรู้เดิมของผู้เรียนว่ามีพื้นฐานและความรู้เกี่ยวกับบทเรียนมากน้อยเพียงใด

3. บัตรแนะนำวิธีการเรียนด้วยตนเอง

4. สื่อการเรียน

5. ข้อทดสอบหลังเรียน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 52) กล่าวไว้ว่า ชุดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. คู่มือครู เป็นคู่มือหรือแผนการสอนสำหรับผู้สอนใช้ศึกษาหรือปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดชี้แจงไว้อย่างชัดเจน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดชั้นเรียน บทบาทผู้เรียน เป็นต้น ลักษณะของคู่มืออาจจัดทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้

2. บัตรคำสั่งหรือบัตรงาน เป็นเอกสารที่บอกให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บรรจุอยู่ในชุดการเรียนรู้ บัตรคำสั่งหรือบัตรงานจะมีครบตามจำนวนกลุ่มหรือจำนวนผู้เรียน ซึ่งจะประกอบด้วย คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษาคำสั่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมและการสรุปบทเรียน การจัดทำบัตรคำสั่งหรือบัตรงานส่วนใหญ่นิยมใช้กระดาษแข็งขนาด 6 x 8 นิ้ว

3. เนื้อหาสาระและสื่อการเรียนประเภทต่าง ๆ จัดไว้ในรูปของสื่อการสอนที่หลากหลาย อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 ประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร บทความ ใบความรู้ (Fact Sheet) ของเนื้อหาเฉพาะเรื่อง บทเรียนโปรแกรม เป็นต้น

3.2 ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภาพ แผ่นภูมิ สมุดภาพ เทปบันทึกเสียง เทปโทรทัศน์ สไลด์ (Slide) วิดีทัศน์ (Video) ซีดีรอม (CD-ROM) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เป็นต้น

4. แบบประเมินผล เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดและประเมินความรู้ด้วยตนเองทั้งก่อนและหลังเรียน อาจเป็นแบบทดสอบชนิดจับคู่เลือกตอบหรือกาเครื่องหมายถูกผิดก็ได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าองค์ประกอบสำคัญของชุดการเรียนรู้ นั้น เป็นคู่มือครูที่มีขั้นตอนการสอนต่าง ๆ อย่างละเอียด บรรจุอยู่ในเอกสาร โดยมีเนื้อหาที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ศึกษาและต้องมีประเมินตนเองเพื่อดูว่าผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

ขั้นตอนในการผลิตและการใช้ชุดการเรียนรู้

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้เสนอขั้นตอนในการผลิตชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้
 สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 53-55) กล่าวไว้ว่า การผลิตชุดการเรียนรู้
 มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเรื่องเพื่อทำชุดการเรียนรู้ อาจกำหนดตามเรื่องในหลักสูตรหรือกำหนดเรื่องใหม่ขึ้นมาก็ได้ การจัดแบ่งเรื่องย่อยจะขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาและลักษณะการใช้ชุดการเรียนรู้ นั้น ๆ การแบ่งเนื้อเรื่องเพื่อทำชุดการเรียนรู้ในแต่ละระดับย่อมไม่เหมือนกัน
2. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการแบบสหวิทยาการได้ตามความเหมาะสม
3. จัดเป็นหน่วยการสอน จะแบ่งเป็นกี่หน่วย หน่วยหนึ่ง ๆ จะใช้เวลานานเท่าใดนั้นควรพิจารณาให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นผู้เรียน
4. กำหนดหัวเรื่อง จัดแบ่งหน่วยการสอนเป็นหัวข้อย่อย ๆ เพื่อสะดวกแก่การเรียนรู้ ควรประกอบด้วยหัวข้อย่อยหรือประสบการณ์ในการเรียนรู้ประมาณ 4-6 หัวข้อ
5. กำหนดความคิดรวบยอดหรือหลักการ ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดหรือสามารถสรุปหลักการ แนวคิดอะไร ถ้าผู้สอนเองไม่ชัดเจนว่าจะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ อะไรบ้าง การกำหนดกรอบความคิด หรือหลักการยังไม่ชัดเจน ซึ่งจะรวมไปถึงการจัดกิจกรรม เนื้อหาสาระ สื่อและส่วนประกอบอื่น ๆ ก็จะไม่ชัดเจนตามไปด้วย
6. กำหนดจุดประสงค์การสอน หมายถึง จุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมรวมถึงการกำหนดเกณฑ์การตัดสินสัมฤทธิ์การเรียนรู้ไว้ให้ชัดเจน
7. กำหนดกิจกรรมการเรียน ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็แนวทางในการเลือกและผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียน หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน การทำกิจกรรมตามบัตรคำสั่ง การตอบคำถาม การเขียนภาพ การทดลอง การเล่นเกม การแสดงความคิดเห็น การทดสอบ เป็นต้น
8. กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบประเมินผล ให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ (การวัดผลที่ยึดเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์โดยไม่มี การนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด
9. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ผู้สอนใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนแต่ละหัวเรื่องเรียบร้อยแล้วควรจัดสื่อการสอนเหล่านั้นแยกออกเป็นหมวดหมู่

ในกล่อง/แฟ้มที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปหาประสิทธิภาพ เพื่อหาความตรง ความเที่ยง ก่อนนำไปใช้ เราเรียกสื่อการสอนแบบนี้ว่า ชุดการเรียนรู้ โดยปกติรูปแบบของชุดการเรียนรู้ที่ดีควรมีขนาดมาตรฐานเพื่อความสะดวกในการใช้และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเก็บรักษา โดยพิจารณาในด้านต่าง ๆ เช่น การใช้ประโยชน์ ความประหยัด ความคงทนถาวร ความน่าสนใจ ความทันสมัย ทันเหตุการณ์ ความสวยงาม เป็นต้น

10. สร้างข้อทดสอบก่อนและหลังเรียนพร้อมทั้งเฉลย การสร้างข้อสอบเพื่อทดสอบก่อนและหลังเรียนควรสร้างให้ครอบคลุมเนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดให้เกิดการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสำคัญ ข้อสอบไม่ควรมากเกินไป แต่ควรเน้นครอบคลุมความรู้สำคัญในประเด็นหลักมากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย หรือถามเพื่อความจำเพียงอย่างเดียว และเมื่อสร้างเสร็จแล้วควรทำเฉลยไว้ให้พร้อมก่อนส่งไปหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

11. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เมื่อสร้างชุดการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องนำชุดการเรียนรู้นั้น ๆ ไปทดสอบโดยวิธีการต่าง ๆ ก่อนนำไปใช้จริง เช่น ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมและความตรงของเนื้อหา เป็นต้น

อัญชญา โพธิพลากร (2545 : 79) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ การกำหนดหน่วย หัวเรื่อง และมโนคติ

ขั้นที่ 2 การวางแผน เป็นการวางแผนไว้ล่วงหน้าโดยกำหนดรายละเอียดไว้

ขั้นที่ 3 การผลิตสื่อการเรียน เป็นการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

ขั้นที่ 4 หาประสิทธิภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนการสอน โดยนำ

ไปทดลองใช้ ปรับปรุงให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผุสดี มีระหงษ์ (2545 : 49) ได้สรุปในการผลิตชุดการสอนไว้ว่า นอกจากจะต้องคำนึงถึงเรื่องจิตวิทยาการเรียนการสอนแล้ว ยังจะต้องให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดมุ่งหมาย สื่อการเรียน เวลา กิจกรรม และการวัดและประเมินผล แล้วนำชุดการสอนนั้นไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแล้วทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ก้องเกียรติ ขอบเวศน์ (2548 : 55-56) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ควรเริ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ การศึกษาหลักสูตร เอกสาร

ขั้นที่ 2 การวางแผน ได้แก่ การจัดทำแผน การเลือกกิจกรรมการเรียน วิธีสอนและ

สื่อการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยต้องคำนึงถึงความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การผลิตเครื่องมือ ได้แก่ แผนการใช้คู่มือการใช้ สื่อและเครื่องมือประเภท

ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

จารุณี รักวิจิตร (2551 : 19) สรุปการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้ ควรมีการวางแผนกำหนดเนื้อหา จุดหมาย สื่อการเรียน เวลาที่ใช้ทำกิจกรรม การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้และทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลจนทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปตามความสามารถที่แท้จริงของตน แล้วทดลองใช้เพื่อปรับปรุงความบกพร่องแล้วจึงนำไปใช้จริงต่อไป

ดังนั้นสรุปได้ว่า การผลิตชุดการเรียนรู้ นั้น เป็นการจกระบบในการผลิตชุดการเรียนรู้ ซึ่งการจกระบบการผลิตชุดการเรียนรู้ มีลักษณะเช่นเดียวกับการจกระบบการสอน โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดเนื้อหา กำหนดหัวเรื่อง โดยแบ่งออกเป็นหน่วยย่อย ๆ เพื่อความชัดเจนในการจัดกิจกรรม การกำหนดจุดประสงค์ การเลือกและการผลิตสื่อการสอน สร้างข้อทดสอบก่อนและหลังเรียนพร้อมทั้งเฉลย เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ และทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อความครอบคลุมและความตรงของเนื้อหาแล้วจึงนำไปใช้จริง

ขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภท และระดับการศึกษา และได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้เสนอขั้นตอนในการใช้ชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

นิตยา สุตสวาท (2544 : 54 – 55) และลัดดา เพียรประสพ (2545 : 32) กล่าวว่า ขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนรู้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที)
2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
3. ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียน (ชั้นสอน) ผู้สอนบรรยายโดยที่สื่อประกอบหรือให้มีการแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียน หากมีกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น การบ้าน ฯลฯ ก็ให้กำหนดไว้หลังข้อนี้
4. ชี้นำสรุปผลการสอน เพื่อสรุปมโนทัศน์ และหลักการที่สำคัญของหน่วยที่สอน
5. ทำแบบทดสอบหลังเลิกเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้วว่าผู้เรียนมีพัฒนาการมากขึ้นเพียงไร ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน แต่ละขั้นตอนควรเพิ่มเติม ดังนี้
 1. ให้นักเรียนทราบผลการกระทำทันที
 2. มีการเสริมแรงให้กำลังใจจากผลงานที่ประสบผลสำเร็จ
 3. ครูคอยชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 56) กล่าวว่า การใช้ชุดการเรียนรู้จะใช้ตามประเภท และจุดประสงค์ที่ทำขึ้น มีขั้นตอนโดยสรุป ดังนี้

1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน ให้ผู้เรียนได้ทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน อาจใช้เวลาประมาณ 10 -15 นาที และควรเฉลยผลการทดสอบให้ผู้เรียนแต่ละคนทราบพื้นฐานความรู้ของตน
2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้
3. ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องชี้แจงหรืออธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างละเอียดทุกขั้นตอนก่อนลงมือทำกิจกรรม
4. ขั้นสรุปบทเรียน ผู้สอนนำสรุปบทเรียนซึ่งอาจทำได้โดยการถามหรือให้ผู้เรียนสรุปความเข้าใจหรือสาระที่ได้จากการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนมีความคิดรวบยอดตามหลักการที่กำหนด
5. ประเมินผลการเรียน โดยการทำข้อทดสอบหลังเรียนเพื่อประเมินว่าผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนในกรณีที่ยังไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง

ก้องเกียรติ ขอบเวศน์ (2548 : 55-56) ได้เสนอขั้นตอนหลักในการใช้ชุดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน
2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
3. ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
4. ขั้นสรุปผลการเรียน
5. ทดสอบหลังเรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า การใช้ชุดการเรียนรู้เป็นกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียน โดยในแต่ละกลุ่มมีเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ผู้เรียนอ่านบัตรคำตั้ง อ่านบัตรสรุปเนื้อหาและบัตรเนื้อหา ประกอบกิจกรรม เช่น เกม สาทิต ฯลฯ ร่วมกันอภิปรายและตอบคำถาม ตอบคำถามในแบบฝึกปฏิบัติ หรือกระดาษคำตอบ ตรวจคำตอบจากแผ่นเฉลยที่ครูเตรียมไว้และทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียน

คุณค่าและประโยชน์ของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้เป็นชุดที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งเรียงตามลำดับขั้นตอน ในคำแนะนำแต่ละชุด ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์โดยตรง ตามความต้องการ ความสามารถ ของผู้เรียน ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545 : 110-111) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้แบบรายบุคคล ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลา และโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน
2. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง หรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย
3. ช่วยในการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำเอาชุดการเรียนรู้ไปใช้ได้ ทุกสถานที่และทุกเวลา
4. ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครู เพราะชุดการเรียนรู้ ผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถนำไปใช้ได้ทันที
5. ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

7. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเคารพ นับถือ ความคิดเห็นของผู้อื่น

นวลละออง ห่วงรัก (2548 : 42) ได้กล่าวไว้ว่า ชุดการเรียนรู้มีคุณค่าและประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนมากขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในแนวเดียวกัน
3. ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจของตนเอง
4. ช่วยลดภาระ สร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ครู
5. แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล
6. ช่วยให้ครูวัดผลได้ตรงตามความมุ่งหมาย
7. ช่วยให้ครูสามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่มีความสลับซับซ้อนได้ดี
8. ช่วยแก้ปัญหาในกรณีที่ครูขาด หรือขาดแคลนผู้ชำนาญเฉพาะวิชา
9. ทำให้การเรียนการสอนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์และบุคลิกภาพของครู
10. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบต่อเนื่องหรือการศึกษานอกระบบ เพราะผู้เรียนสามารถศึกษา จากชุดการเรียนรู้ได้ทุกเวลา

ดังนั้นสรุปได้ว่า ชุมการเรียนรู้มีประโยชน์ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ อย่างมีความสุข เรียนรู้ได้ตามความสามารถ ความสนใจและเลือกเรียนให้เหมาะสมกับโอกาส ของแต่ละคน ผู้เรียนกล้าแสดงออก สามารถแสดงความคิดเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และชุมการเรียนรู้สามารถลดภาระการสอนของครู ทั้งยังช่วยให้ครูได้ถ่ายทอดความรู้เป็นแนวทาง เดียวกันแม้จะมีครูท่านอื่นมาสอนแทนครูที่สอนอยู่เดิมก็ตาม ส่วนเนื้อหาแม้จะมีความหลากหลาย ครูสามารถวัดผลได้ตรงจุดประสงค์ที่วางไว้ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน สนับสนุนและตอบสนอง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนในแนวทางเดียวกัน ครูมั่นใจในการถ่ายทอด ความรู้ ลดปัญหาการขาดแคลนครู เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเอง โดยการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง

วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ความหมายของวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การเรียนการสอนวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการสอนที่มีพื้นฐานแนวคิดเกี่ยวกับการ กระจายบทบาทในการสอน และแนวคิดเกี่ยวกับการให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง การให้เพื่อน ช่วยเพื่อนนั้น มิได้หมายถึงการให้นักเรียนมาขึ้นหน้าชั้นเรียน แล้วทำหน้าที่สอนทุกอย่างแทนครู แต่หมายถึงการให้นักเรียนช่วยสอนเพื่อนคนอื่น ๆ และให้นักเรียนเรียนรู้จักกันและกัน ได้มี ผู้กล่าวถึงความหมายของวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ดังนี้

ศิริรัตน์ ทองคำดี (2549 : 17) กล่าวว่า การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง วิธีสอน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสอนกันเอง เรียนรู้จากการรวมกลุ่ม ซึ่งผู้เรียนจะมีการถ่ายทอดด้วยภาษา ของเขาเอง ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเกิดการเรียนรู้ได้ และยังมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

แคนด์เลอร์ และคณะ (Candler and others 1981 : 380-383) กล่าวว่า การสอนแบบให้เพื่อน ช่วยสอนเป็นยุทธวิธีที่ครูพยายามเข้าถึงความต้องการของนักเรียนแต่ละคน เป็นวิธีที่ยืดหยุ่นทำให้ครู ไม่ต้องพะวงกับนักเรียนที่เรียนช้ากว่าผู้อื่น แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จะใช้ได้โดยไม่มี การวางแผนล่วงหน้าสิ่งที่ครูควรคำนึงถึง คือ การเลือกนักเรียนผู้สอน นักเรียนผู้เรียน และให้นักเรียนผู้สอนเข้าใจ บทบาทของตนอย่างถูกต้อง

ชิบบอน และ เรย์ (Cibbon & Reay. 1982 : 39-48) กล่าวว่า การสอนโดยวิธีให้เพื่อน ช่วยเพื่อน เป็นการสอนที่คิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสอนกันเอง วิธีการสอนดังกล่าวมีรากฐาน มาจากแนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

เฮอร์เลย์ (Hurler. 1983 : 694) ได้ให้ความหมายของวิธีนี้ว่า เป็นยุทธวิธีในการสอน ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องการสลับเปลี่ยนบทบาทของครูและนักเรียน ซึ่งมีประโยชน์ที่จะได้รับคือ การเรียนรู้ ซึ่งเกิดจากการกระตุ้นภายในตัวนักเรียนขณะที่เรียนอยู่ นับได้ว่าเป็นการพัฒนาความคิดการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน

จากความหมายของวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่กล่าวมา ดั่งนั้นสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นคู่หรือเป็นกลุ่มย่อย โดยช่วยเหลือเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำให้ได้รับประโยชน์จากเพื่อนนักเรียนที่เก่งกว่า ก่อให้เกิดการส่งเสริมในระบอบประชาธิปไตย เพื่อนเข้ามามีบทบาทแทนครู และสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน ส่วนครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและจัดกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน ส่งเสริมผู้เรียนให้มีเจตคติ มีความสุข ต่อการเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

รูปแบบวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีการสอนวิธีหนึ่งที่สืบทอดเจตนารมณ์ของปรัชญาการศึกษาแนวคิดของ จอห์น ดีวีย์ John Dewey ที่ว่า Learning by Doing โดยการเน้นให้นักเรียนมีการรวมกลุ่มเพื่อการทำงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนการสอน อาจกล่าวได้ว่าวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น ยังเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย และยังมุ่งให้ผู้เรียนที่ได้ผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำได้รับประโยชน์ จากเพื่อนนักเรียนที่เรียนเก่งกว่า หรือมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์สูง (อุทัย เพชรชัชว. 2528 : 16-19 ; อ้างถึงใน สมชาย ม่วงทอง. 2547 : 21) วิธีการแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการจัดชั้นเรียนตามปกติ หรืออาจจัดเรียนขึ้นเป็นพิเศษ โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากเพื่อนในวัยเดียวกัน (Peer-tutoring) หรืออาจจัดชั้นเรียนให้นักเรียนผู้สอนมีคุณวุฒิหรือสูงวัยกว่านักเรียนผู้เรียน (Cross-age Tutoring) นอกจากนี้ครูผู้สอนยังสามารถนำไปใช้กับเนื้อหาตามปกติ หรือใช้ในการทบทวนหรือซ่อมเสริมได้ตามความเหมาะสม

นักการศึกษาหลายคนได้ประมวลการสอนที่มีรูปแบบวิธีการสอนการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ไว้หลากหลาย รายละเอียดดังนี้

นางเยาว์ ศรีประคู้ (2546 : 26) ได้กล่าวถึงรูปแบบกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียน ได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม สามารถนำมาใช้กับการเรียนทุกวิชาและทุกระดับชั้น ซึ่งเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ CO-OP CO-OP เป็นเทคนิคที่เน้นการทำงานร่วมกัน โดยสมาชิก

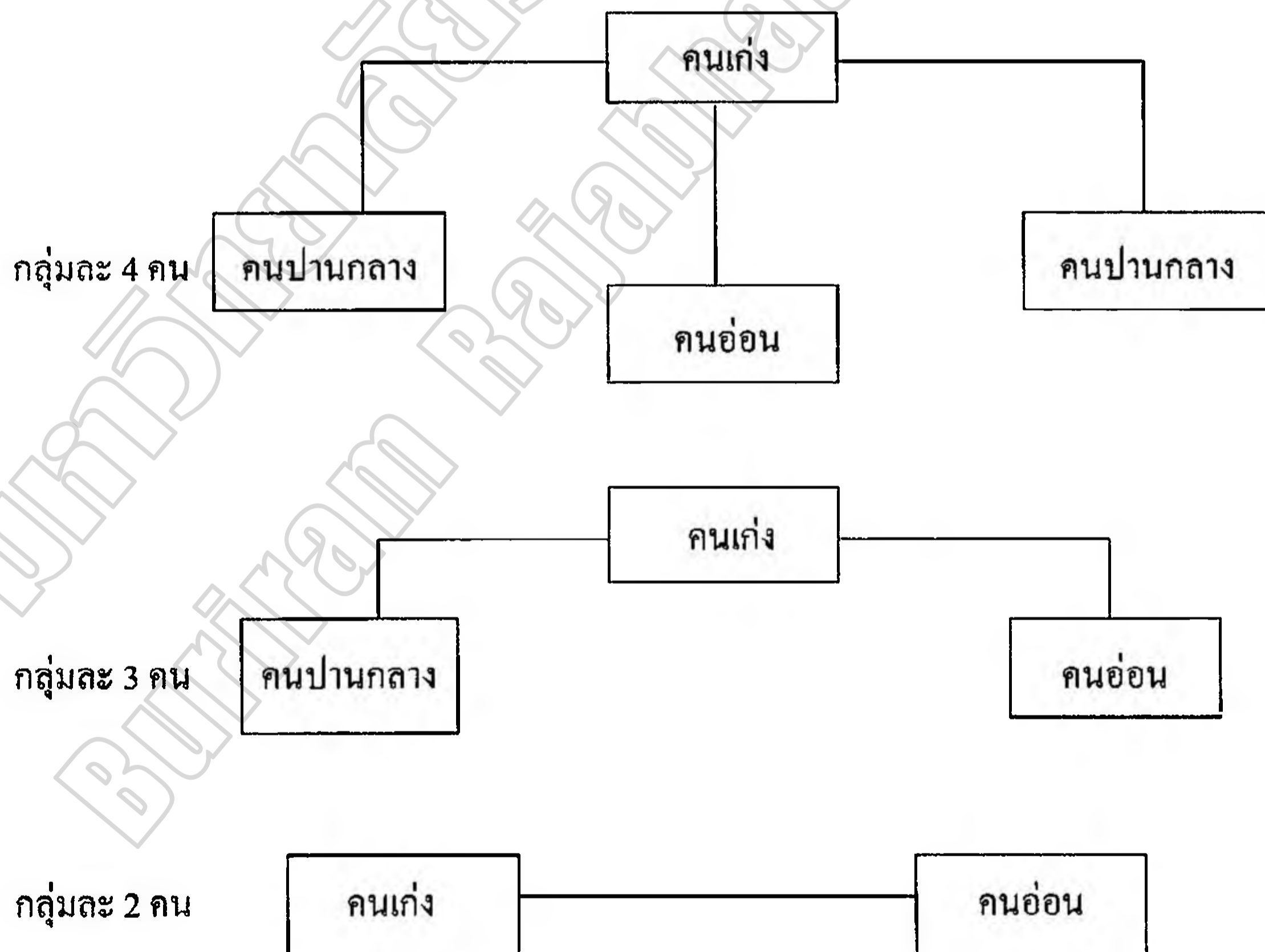
ของกลุ่มที่มีความสามารถและความถนัดต่างกัน ได้แสดงบทบาทหน้าที่ที่ตนถนัดเต็มที่ ผู้เรียนเก่งได้ช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการคิดระดับสูงทั้งการวิเคราะห์และสังเคราะห์

สมชาย ม่วงลอง (2547 : 21-22) กล่าวว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น ครูผู้สอนจะต้องแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยจำแนกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อนคละกัน โดยมุ่งเน้นให้เด็กเก่งของแต่ละกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครู (Teacher Assistants) หรือในบางครั้งก็จัดเป็นกลุ่มง่ายๆ ตามที่นั่งของนักเรียน

หลักเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในวิชาที่ต้องการมาสอนมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

2. นำผู้ที่ได้คะแนนเท่ากัน หรือใกล้เคียงกันมาจัดเป็นกลุ่ม ตามจำนวนกลุ่มที่ต้องการ ซึ่งเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม คือ 1) แบ่งกลุ่มแบบ 4 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน คนปานกลาง 2 คน และคนอ่อน 1 คน 2) แบ่งกลุ่มแบบ 3 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน คนปานกลาง 1คน และคนอ่อน 1 คน 3) แบบ 2 คน ได้แก่ คนเก่ง 1 คน และคนอ่อน 1 คน ดังภาพประกอบ 2.1 ดังนี้ (สมชาย ม่วงลอง. 2547 : 21-22)

ภาพประกอบ 2.1 รูปแบบการแบ่งกลุ่มวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

หลังจากนั้นครูผู้สอนจึงมอบหมายให้นักเรียนรับผิดชอบศึกษาร่วมมือกัน และต้องรายงานผลเกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ ในบางครั้งครูอาจให้นักเรียนอ่านบทสนทนา เขียนบทความ หลังจากนั้นจะให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปใจความ หรือให้เตรียมคำถามในเรื่องที่อ่านหรือคิดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ก่อนที่จะดำเนินการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาและดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้ (สมชาย ม่วงทอง. 2547 : 21-22)

1. ชี้แนะนำและกระตุ้น ให้นักเรียนได้มองเห็นความสำคัญและเกิดความเชื่อมั่นว่าตนจะได้รับประโยชน์จากการใช้วิธีการแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกัน
2. ชี้แจงเกี่ยวกับวิธีสอน โดยการจัดกลุ่มให้มีผู้นำในการเรียนแก่นักเรียนที่เป็นผู้นำในการเรียนและให้แนะนำเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้นำในการเรียน เพื่อให้เข้าใจอย่างชัดเจน
3. คอยให้คำแนะนำ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เป็นผู้นำในการเรียนได้มีโอกาสพบปะเพื่อปรึกษาได้ในทุกช่วงเวลาที่เด็กนักเรียนต้องการ หรือมีปัญหาเกิดขึ้น
4. การประเมินผลการเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ประเมินเดือนละครั้ง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้แข่งขันกันเอง
5. มีการเตรียมแหล่งข้อมูลให้เพียงพอ เช่น หนังสือ คู่มือ หนังสือพิมพ์ และวารสารตลอดจนอุปกรณ์การสอน ได้แก่ วิทยุ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น
6. กระจายเนื้อหาในวิชาที่จะสอนให้เป็นบทย่อย ๆ แล้วจัดเรียงลำดับตามความเหมาะสม
7. เตรียมแบบฝึกหัดประกอบการเรียน ตลอดจนการเตรียมแบบทดสอบและในขณะที่เดียวกันจะต้องมีการกำหนดเรื่องการให้คะแนน การตีความทดสอบ เพื่อความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน
8. ในการเลือกนักเรียนผู้สอน (Tutors) นักเรียนผู้เรียน (Tutees) เพื่อจัดกลุ่มหรือจัดคู่ระหว่างนักเรียนผู้สอนและผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนจะต้องแนะนำหรืออธิบายให้นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง

หลักเกณฑ์ในการเลือกตัวนักเรียนผู้สอน มีดังนี้ (สมชาย ม่วงทอง. 2547 : 21-22)

1. เป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง
 2. เป็นผู้ที่มีความเสียสละ และมีความสมัครใจที่จะสอน
 3. เป็นผู้ที่มีความประพฤติและนิสัยดี เป็นผู้ที่ยอมรับของนักเรียนภายในกลุ่ม
- หลักเกณฑ์ในการเลือกนักเรียนผู้เรียน มีดังนี้
1. เป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ
 2. เป็นนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการเรียน หรือขาดเรียนบ่อย ๆ

อนึ่งเมื่อครูผู้สอนคัดเลือกตัวผู้สอน และผู้เรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการจัดกลุ่มนักเรียน โดยให้มีอัตราจำนวนนักเรียนผู้สอนต่อจำนวนนักเรียนผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ในกรณีที่จัดให้นักเรียนมีการเรียนแบบเป็นคู่ ๆ ครูผู้สอนควรเลือกนักเรียนที่เป็นเพศเดียวกันหรืออายุใกล้เคียงกัน ในการเตรียมนักเรียนผู้สอน ให้เข้าใจถึงวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น ครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ตลอดจนการเตรียมตัวในการสอนรวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน

สุรพล เสียงเพระ (2548 : 27) กล่าวว่า รูปแบบวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น ทำให้เห็นว่าบทบาทหน้าที่ของครูและนักเรียนในเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนได้เปลี่ยนแปลงไป โดยครูเปลี่ยนหน้าที่จากผู้สอนมาเป็นผู้กำกับการสอน โดยอาศัยนักเรียนผู้สอนฝึกให้กับนักเรียนผู้เรียน เมื่อนักเรียนผู้สอนเกิดความชำนาญในการสอนเพิ่มมากขึ้นแล้ว ครูจะลดบทบาทในการควบคุมดูแล ดังนั้น ตัวนักเรียนเองจะมีส่วนร่วมอย่างมากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีการแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. จัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน
2. สมาชิกที่มีความเข้าใจเนื้อหาช่วยสอนสมาชิกในกลุ่มที่ยังไม่เข้าใจ
3. รูปแบบชัดเจนจนแน่นอน คือจัดกลุ่มเล็กตลอดการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ผลัดเปลี่ยนกันมีบทบาท
5. มีความรับผิดชอบร่วมกัน
6. ส่งเสริมทักษะทางสังคม
7. มีการเสริมแรงใจในการทำงานกลุ่ม
8. มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน
9. สมาชิกภายในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน
10. สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบงานของตนเอง
11. เน้นวิธีการและผลงาน

ดังนั้นสรุปได้ว่ารูปแบบวิธีการสอนโดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถผู้เรียน โดยเป็นการจับคู่กันและเปิดโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการกระจายบทบาทการสอนของครูไปสู่ผู้เรียน ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลและความควบคุมของครู และคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละคน นับได้ว่าเป็นการสอนที่ยึดเด็กนักเรียนเป็นสำคัญ

หลักการใช้กลวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการใช้กลวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีรายละเอียดดังนี้
เบนเดอร์ (Bender. 2002 : 115-139) กล่าวถึงหลักการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่า การให้เพื่อนช่วยเพื่อนจะมีประสิทธิภาพสูงที่สุดนั้น ควรคำนึงไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. เพื่อนผู้สอนจะต้องมีทักษะที่จำเป็น เช่น ความเข้าใจในจุดประสงค์ของการสอนจำแนกได้ว่าคำตอบที่ผิดและคำตอบที่ถูกต่างกันอย่างไร รู้จักการให้แรงเสริมแก่เพื่อนผู้เรียน รู้จักบันทึกความก้าวหน้าในการเรียนของเพื่อนผู้เรียน และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนผู้เรียน
2. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลทั้งสองช่วยกันบรรลุเป้าหมายในการเรียน
3. ครูเป็นผู้กำหนดขั้นตอนในการสอนให้ชัดเจนและให้เพื่อนผู้เรียนดำเนินการตามขั้นตอนเหล่านั้น
4. สอนทีละขั้นหรือทีละแนวคิคนกว่าเพื่อนผู้เรียนเข้าใจดีแล้วจึงสอนขั้นต่อไป
5. ฝึกให้เพื่อนผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมการแสดงออกของเพื่อนผู้เรียนด้วยว่าพฤติกรรมใดแสดงว่าเพื่อนผู้เรียนไม่เข้าใจ ทั้งนี้จะได้แก้ไขถูกต้อง
6. เพื่อนผู้สอนควรบันทึกความก้าวหน้าในการเรียนของเพื่อนผู้เรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้
7. ครูผู้ดูแลรับผิดชอบจะต้องติดตามผลการสอนของเพื่อนผู้สอนและการเรียนของเพื่อนผู้เรียนด้วยว่าดำเนินการไปในลักษณะใด มีปัญหาหรือไม่
8. ครูให้แรงเสริมแก่ทั้ง 2 คนอย่างสม่ำเสมอ
9. ช่วงเวลาในการให้เพื่อนช่วยเพื่อนไม่ควรใช้เวลานานเกินไป งานวิจัยระบุว่าระยะเวลาที่มีประสิทธิภาพในการให้เพื่อนช่วยเพื่อนในระดับชั้นประถมศึกษาอยู่ระหว่าง 15 – 30 นาที
10. เพื่อนผู้สอนมีการยกตัวอย่างประกอบการสอน จึงจะช่วยให้เพื่อนผู้เรียน เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

สมถวิล มธิศิริกุล (2549 : 25) กล่าวถึงหลักการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก ที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ทำให้เห็นว่าแต่ละบทบาทหน้าที่ของครูและนักเรียนเปลี่ยนไป โดยครูเปลี่ยนจากผู้สอนมาเป็นผู้กำกับการสอน โดยอาศัยนักเรียนผู้เก่งเป็นผู้ฝึกสอนให้นักเรียนที่เรียนอ่อน

พยา สุระเลียง (2550 : 12-13) กล่าวถึงหลักการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่า เป็นการสอน โดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

1. จะทำอย่างไรกับเด็กโตที่เริ่มจะไม่สนใจต่อการเรียน และหาวิธีใดที่จะให้การสอนรายบุคคลได้ผลดีที่สุด นักการศึกษาคิดว่า การให้นักเรียนช่วยกันสอนจะทำให้เด็กที่เบื่อการเรียนเกิดความสนใจขึ้นมาอีก เพราะได้มีความรับผิดชอบมากขึ้น จากความคิดนี้ ได้มีโครงการที่มุ่งให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาช่วยสอนให้นักเรียนระดับประถมศึกษา โดยที่โครงการให้นักเรียนมัธยมศึกษาได้ประโยชน์ทางสังคม และอารมณ์จากการที่ได้มีส่วนช่วยเหลือและสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น โครงการ Young Tutoring, Young Program และ Cross-Age Helping Program เป็นต้น
2. การให้นักเรียนที่มีอายุมากกว่าสอนนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่านอกจากจะมีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านการศึกษาแล้ว ยังช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางบวกต่อวิชาที่เรียนและการทำข้อสอบของนักเรียนอีกด้วย ทั้งนี้จากความเชื่อของเขาว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนสองคนในด้านการวิชาการในช่วงเวลาหนึ่ง จะช่วยให้พฤติกรรมบางอย่าง เช่น ความเบื่อหน่ายการมองโลกในแง่ร้าย หรือทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน ตลอดจนความผิดปกติในด้านอื่น ๆ ในเด็กหญิงหรือเด็กชายจะน้อยลง ทั้งนี้เป็นเพราะผลมาจากการให้ความสนใจพิเศษ การยอมรับและการกระตุ้นต่อเขาช่วยให้เขาเห็นคุณค่าในตนเองอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จทางด้านการเรียนของเขาต่อไป
3. ผลที่เกิดขึ้นในด้านบวกต่อนักเรียนผู้ได้รับการสอนจากเพื่อนที่เป็นลักษณะของปัญหาที่คล้ายคลึงกับปัญหาที่เขาได้ประสบมาด้วยตัวเขาเอง ทั้งสองฝ่ายจะรู้สึกเป็นอิสระในการซักถามและสำรวจปัญหาต่าง ๆ ทางกรเรียนโดยไม่ต้องเกรงว่าเป็นที่น่าตลกขำขันของใคร ๆ นั่นเป็นเพราะสัมพันธภาพของทั้งสองฝ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างที่มีการเรียนการสอนนั่นเอง และการให้เพื่อนช่วยสอนเปรียบเสมือนการเล่นเกมที่ไม่มีทางเสียประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอนนักเรียนผู้สอน หรือนักเรียนผู้เรียนก็ตาม โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองอะไรและการกระทำเช่นนี้เป็นการสร้างบรรยากาศสัมพันธ์กันอย่างทั่วถึง ทั้งภายในห้องเรียนและโรงเรียน โดยส่วนรวม
4. ถ้านักเรียนสามารถถ่ายทอดสิ่งที่เขาเรียนรู้มาให้เพื่อน ๆ ของเขาที่ได้ฟังด้วยภาษาของเขาเอง แล้วนักเรียนจะเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้งในความรู้ทั้งหมด เพราะว่าการพูดหรือการอธิบายถึงเรื่องหนึ่ง ๆ จะทำให้ผู้พูดเข้าใจและเห็นได้อย่างชัดเจนว่า มโนคติของเรื่องนั้น ๆ คืออะไร นักเรียนจะเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ได้จากกันและกันมาก การเรียนรู้จากกันและกันของนักเรียนจะทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีกว่าการเรียนรู้จากครู เพราะภาษาที่นักเรียนใช้พูดจาสื่อสารกันนั้นสื่อความเข้าใจได้ดีและเหมาะสมกว่าครู

ดังนั้นสรุปได้ว่าหลักการใช้กลวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้น โดยครูผู้สอนเปลี่ยนมาเป็นผู้กำกับการสอน และผู้สอนต้องเข้าใจทักษะเกี่ยวกับการสอน

มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้บุคคลทั้งสองจะได้บรรลุเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยตนเองด้วยความร่วมมือและช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ ยังสามารถทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี โดยเฉพาะทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการประสานสัมพันธ์ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิด การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยครูเป็นผู้เสริมแรงแก่ผู้สอนและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ จึงจะช่วยให้ผู้เรียน เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

ประโยชน์ของวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

นักการศึกษาได้ประมวลประโยชน์ของการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีรายละเอียดดังนี้ พัทรี มั่นใจจริง (2549 : 68-67) กล่าวถึงการให้เพื่อนช่วยเหลือในเรื่องระหว่างการเรียนรู้ (Peer Tutoring) มีผลต่อการเรียนของเด็กได้ดีขึ้นและเป็นประโยชน์กับผู้สอนด้วย ดังนี้

1. สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน โดยใช้ระยะเวลาเท่าเดิม
2. นักเรียนที่ช่วยสอน (Tutor) สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการเรียนของเพื่อนในกลุ่มได้มากขึ้น
3. ทำให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนมากขึ้น และช่วยลดภาระของครู
4. นักเรียนที่ช่วยสอนจะมีโอกาสแสดงความสามารถของตนเอง และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า
5. นักเรียนที่ช่วยสอนจะช่วยให้รู้ปัญหาการเรียนการสอน สามารถทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเป็นแบบร่วมมือและทำให้เกิดความเป็นกันเอง
6. นักเรียนที่ช่วยสอนสามารถรู้ปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจนสามารถแก้ปัญหาที่ครูมองข้ามได้

โสม รักเกียรติวิสัย (2551 : 27-28) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนโดยเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง
2. สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาที่นักเรียนที่อ่อนในห้องเรียนได้
3. สนองความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดีนักเรียนที่เรียนช้ามีเวลาศึกษาและฝึกฝนในเรื่องที่ไม่เข้าใจมากขึ้น และนักเรียนที่เรียนเร็วใช้เวลาศึกษาน้อยและมีเวลาไปทำอย่างอื่น เช่น ช่วยเหลือเพื่อนที่อ่อนในกลุ่ม
4. ช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดความช่วยเหลือกันในกลุ่มของนักเรียน
5. ช่วยให้เกิดการยอมรับในกลุ่ม โดยนักเรียนที่เก่งจะยอมรับนักเรียนที่อ่อนและนักเรียนที่อ่อนจะเห็นคุณค่าของนักเรียนที่เก่ง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นเทคนิคประเภทหนึ่ง ที่เข้ามามีบทบาทช่วยในเรื่องของการเรียนการสอน ทำให้สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เรียนที่เรียนอ่อน ได้ฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการควบคุมและบังคับตนเอง การยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก รู้จักรับผิดชอบต่อนหน้าที่การให้ความช่วยเหลือเพื่อนในการเรียน ผู้เรียนจะได้ฝึกการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างดี

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ ดังที่มุ่งหวังไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของความพึงพอใจ

นักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาและได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้
 นงเยาว์ ศรีประคู้ (2546 : 52) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

ประสาธ อิศรปริดา (2547 : 300) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พลังที่เกิดจากพลังทางจิต ซึ่งเป็นภาวะภายในที่กระตุ้นพฤติกรรม เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการ

รวีวรรณ พงษ์พวงเพชร (2552 : 71-74) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนนอกจากจะขึ้นกับความสามารถแล้วยังขึ้นกับความพึงพอใจด้วย

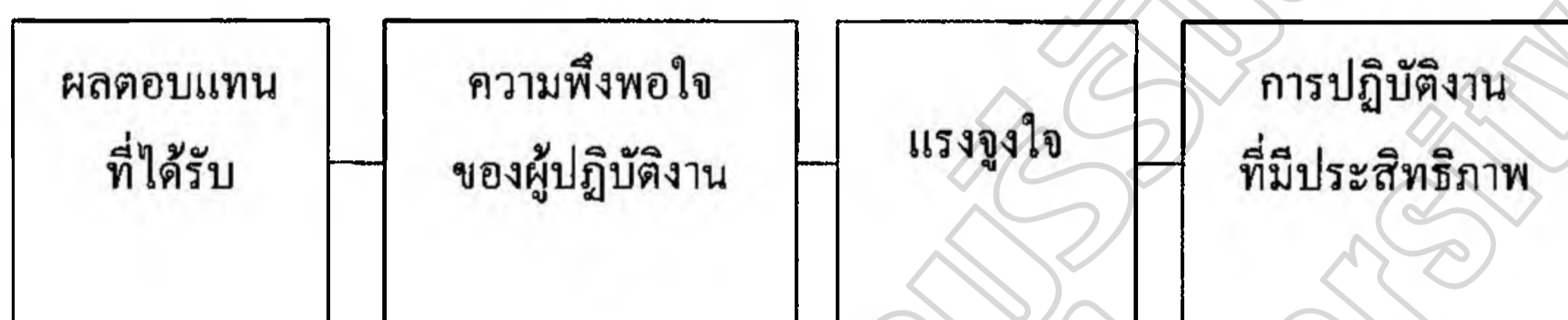
จากความหมายของความพึงพอใจดังกล่าว ดังนั้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ประทับใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สามารถส่งผลให้การทำงานหรืองานนั้น ๆ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการได้แล้วเกิดความประทับใจ มีความสุขใจ

ความสำคัญของความพึงพอใจ

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน

การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ทศนะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงด้วย ดังภาพประกอบ 2.2 (นงเยาว์ ศรีประคู้. 2546 : 57)

ภาพประกอบ 2.2 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน ให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็น ผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการเรียนรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น (สมยศ นาวิการ. 2525 : 155 ; อ้างถึงใน นงเยาว์ ศรีประคู้. 2546 : 57)

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากได้ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับความยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำ

ชกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญต่อความพึงพอใจนั้น มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอน เพราะนอกจากทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนการสอนแล้ว ยังสร้างแรงจูงใจในเรื่อง การเรียน การทำงาน ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ส่งผลต่อการเรียนและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ และได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่นต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานมากหรือน้อยนั้น ขึ้นกับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดแก่ผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักการศึกษาสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานไว้ดังนี้

ประสาท อิศรปริดา (2547 : 310-312) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ โดยอธิบายว่า มนุษย์มีความต้องการจากระดับพื้นฐานไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อน หลับนอน เพศ การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด เป็นต้น
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความต้องการความอบอุ่น มั่นคง ต้องการการคุ้มครองและหนีจากอันตราย เป็นต้น
3. ความต้องการความรักและการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Belonging and love Needs) ได้แก่ ต้องการเพื่อนหรือมิตร ต้องการผู้ร่วมงาน ต้องการคู่รักหรือครอบครัว
4. ความต้องการการยกย่องสรรเสริญ (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการให้ผู้อื่นเคารพนับถือตน ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนมีค่า หรือได้รับการยกย่องสรรเสริญ ต้องการเชื่อมั่นในความสามารถของตน ผู้ที่ล้มเหลวที่จะได้รับสนองตอบความต้องการนี้อาจทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีปมด้อยหรือขาดความรู้สึกว่ามีผู้คอยช่วยเหลือคำจุน
5. ความต้องการรู้และเข้าใจ (Need to Know and Understand) เป็นความต้องการที่จะสัมฤทธิ์ผลทางปัญญา (Intellectual Achievement) หมายถึง ความปรารถนาที่จะรู้ และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยความสนใจอย่างแท้จริง มาสโลว์ มีความเห็นว่า ความต้องการตั้งแต่ขั้นนี้เป็นต้นไป จะไม่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน

6. ความต้องการด้านสุนทรียะ (Aesthetic Needs) ได้แก่ ความต้องการความเป็นระเบียบ (Order) สัจธรรม (Truth) และความงาม

7. ความต้องการสร้างประจักษ์ตนและการพัฒนาตามศักยภาพแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเอง และรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ ต้องการที่จะคิดหรือกระทำให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของตนเองอย่างสร้างสรรค์ และต้องการพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของตน

รัชนี วัฒนภิรมย์ (2550 : 29-32) ได้เสนอทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิซเบิร์ก (Two-Factor Theory) เกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิซเบิร์ก (Herzberg) ซึ่งได้รับจากการศึกษา นักบัญชี และวิศวกร จำนวน 200 คน เฮิซเบิร์ก มุ่งความสนใจที่องค์ประกอบ 2 ชุดด้วยกันคือ องค์ประกอบของความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจ จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความสุขในการทำงาน มีอยู่ 2 ประการ คือดังนี้

1. องค์ประกอบที่เรียกว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ (Motivative Factors) มีอยู่ 5 ประการคือ

1.1 ความสำเร็จของงาน (Achievement) หมายถึง การที่คนทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบผลสำเร็จอย่างดี เมื่องานประสบผลสำเร็จจึงเกิดความรู้สึกพอใจและปลื้มปิติในผลสำเร็จของงานนั้น

1.2 การได้รับการยอมรับ (Recognition) หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจากผู้บังคับบัญชาจากเพื่อน จากผู้มาขอรับคำปรึกษาหรือจากบุคคลในหน่วยงาน การยอมรับนี้จะอยู่ในรูปของการยกย่อง ชมเชย หรือการยอมรับในความรู้ ความสามารถ

1.3 ลักษณะของงาน (Work Itself) หมายถึง งานที่น่าสนใจงานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนาย หรือเป็นงานที่สามารถทำตั้งแต่ต้นจนจบได้โดยลำพัง

1.4 ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานและมีอำนาจในงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่

1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน (Advancement) หมายถึง ได้รับเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานองค์ประกอบนี้เรียกว่าองค์ประกอบค่าจุน (Hygiene Factors) มีอยู่ 11 ประการคือ

2.1 เงินเดือน (Salary) หมายถึง เงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือนนั้นเป็นที่พอใจของบุคคลในหน่วยงาน

2.2 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility of Growth) หมายถึง โอกาสที่จะได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งและได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพ

2.3 ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา (Interpersonal Recation with Subordinate) หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจอันดีและความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา

2.4 ฐานของอาชีพ (Status) หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับของสังคมมีเกียรติและศักดิ์ศรี

2.5 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา (Interpersonal Relation with Superior) หมายถึง การติดต่อระหว่างบุคคลกับผู้บังคับบัญชาที่แสดงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ความสามารถทำงานร่วมกันและเข้าใจซึ่งกันและกัน

2.6 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (Interpersonal Relation with Peers) หมายถึง การติดต่อระหว่างบุคคลกับเพื่อนร่วมงานที่แสดงถึงความอันดีต่อกัน ความสามารถทำงานร่วมกันและเข้าใจซึ่งกันและกัน

2.7 เทคนิคการนิเทศ (Supervision Technical) หมายถึง ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงานหรือความยุติธรรมในการบริหาร

2.8 นโยบายและการบริหารงานของบริษัท (Company Policy and Administration) หมายถึง การจัดการ (Management) การบริหารงานขององค์กรและการติดต่อสื่อสารในองค์กร

2.9 สภาพการทำงาน (Working Condition) ได้แก่ สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง อากาศ ชั่วโมงทำงาน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ด้วย เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ

2.10 ความเป็นอยู่ส่วนตัว (Personal Life) หมายถึง ความรู้สึกดีไม่ดีขึ้นเป็นผลที่ได้จากงานของเขา

2.11 ความมั่นคงในงาน (Job Security) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในงาน ความยั่งยืนของอาชีพและความมั่นคงขององค์กร

องค์ประกอบทั้งสองด้านนี้เป็นสิ่งที่คนงานต้องการ เพราะเป็นแรงจูงใจในการทำงาน องค์ประกอบหรือปัจจัย กระตุ้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญทำให้เกิดความสุขในการทำงานและเมื่อทุกคนได้รับการตอบสนองด้วยปัจจัยชนิดนี้แล้ว คนจะเกิดความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ส่วนปัจจัยที่จูงใจทำหน้าที่เป็นตัวป้องกันมิให้คนเกิดความทุกข์หรือความไม่พึงพอใจในงาน แต่ไม่ได้หมายความว่าความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเพราะปัจจัยที่จูงใจเป็นตัวป้องกันมิให้ความไม่พึงพอใจเกิดขึ้น ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นต่อเมื่อปัจจัยกระตุ้นได้รับการตอบสนอง

ดังนั้นสรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ เป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจงใจ ให้กระทำหรือดิ้นรนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการทางด้านความต้องการด้านพื้นฐานไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมที่เกิดจากความต้องการต่าง ๆ นั้นเป็นพฤติกรรมที่มีใช่เป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา แต่ต้องเป็นพฤติกรรมที่มีความเข้มข้น มีทิศทางจริงจัง มีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการไปสู่จุดใด และ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากแรงผลักดัน หรือแรงกระตุ้น ที่เรียกว่าแรงจูงใจ

การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือ ต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบัน

มีนักการศึกษาสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าการวัดความพึงพอใจในการทำงานไว้ดังนี้
 ฅนิกา ชัยปัญญา (2542 : 29 ; อ้างถึงใน กรรวิ กั้นเงิน. 2550 : 42) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจ สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้หลายลักษณะ กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจสอบถามความพอใจในด้านต่าง ๆ
2. การสัมภาษณ์เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยตรง ต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี จึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง
3. การสังเกตเป็นการวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกจกคำพูด กิริยา ท่าทาง ซึ่งวิธีนี้ต้องอาศัยการสังเกตอย่างจริงจังและมีแบบแผน

นงเยาว์ ศรีประคู้ (2546 : 55-56) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ แชนฟีลด์ และฮิวส์แมน ที่ได้ทำการพัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่าง ๆ เป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายในปัจจุบัน ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับการทำงานในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น/น่าเบื่อ
2. ความสนุกสนาน/ความไม่สนุกสนาน
3. ความโล่ง/ความสลับ
4. ความท้าทาย/ไม่ท้าทาย
5. มีความพอใจ/ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบทางด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

1. ถือว่าเป็นรางวัล/ไม่เป็นรางวัล
2. มาก/น้อย
3. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
4. เป็นทางบวก/เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบทางการเลื่อนตำแหน่ง

1. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
2. เชื่อถือได้/เชื่อถือไม่ได้
3. เป็นทางบวก/เป็นทางลบ
4. เป็นเหตุผล/ไม่เป็นเหตุผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านผู้นิเทศ/ผู้บังคับบัญชา

1. อยู่ใกล้/อยู่ไกล
2. ยุติธรรมแบบจริง/ยุติธรรมแบบไม่จริง
3. เป็นมิตร/ค่อนข้างไม่เป็นมิตร
4. เหมาะสมทางคุณสมบัติ/ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน

1. เป็นระเบียบเรียบร้อย/ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงาน/ไม่จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานและเพื่อนร่วมงาน
3. สนุกสนานร่าเริง/ดูไม่มีชีวิตชีวา
4. น่าสนใจเอาจริงเอาจัง/ดูเบื่อหน่าย

เคย์ (Day, 1997 : 22-23) ได้เสนอแนวความคิดในการประเมินผลการวัดความพึงพอใจไว้ 2 แบบ ดังนี้

1. การประเมินผลทางจิตวิทยา (Psychological Interpretation of Satisfaction) แนวทางนี้มอง (Satisfaction) ว่าเป็นการยืนยัน (Confirmation) ของความคาดหวังที่เกิดขึ้น (Prior Expectation) ความพึงพอใจหรือไม่พอใจขึ้นอยู่กับ การเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้รับ ซึ่งก็คือแนวทางของ Disconfirmation Process
2. การประเมินผลตามทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utility Theory Interpretation of Rational Consumer) ซึ่งต้องการทำให้คนบรรลุความพอใจสูงสุดเมื่อเกิดอรรถประโยชน์สูงสุดและทำให้เกิด Ideal Point ว่าจะน้อยกว่า เท่ากับหรือมากกว่าและระยะห่างมากน้อยเพียงใด โดยการนำมาเปรียบเทียบกับ ความคาดหวัง (Expectation) และการรับรู้ (Perception)

ดังนั้นสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดจากความรู้สึกของบุคคลที่อยู่ภายในจิตใจ ต่อความพึงพอใจ ของการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ในทางบวก ที่เกิดจากความคาดหวังและเกิดจากการที่นักเรียนได้ปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนอง ที่ต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งอาจวัดได้หลายทาง โดยวัดจากความคิดเห็น วัดจาก การสนทนาพูดคุยโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ที่แสดงออกมาแต่ต้องเป็นความรู้สึก ที่แท้จริง จึงจะวัดความพึงพอใจของแต่ละบุคคลได้อย่างถูกต้องและข้อมูลที่เป็นจริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดต่าง ๆ ของนักการศึกษาที่เกี่ยวกับชุดการเรียนรู้และวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้และการวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ประภาพร อันสงคราม (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการสอน และแบบฝึกทักษะภาษาไทย การสะกดคำและแจกลูก ด้วยวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า แผนการสอนและแบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่อง การสะกด คำและแจกลูกด้วยวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.40/86.16 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .49 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 49

นงเยาว์ ศรีประคู้ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้และแบบฝึก เสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วย กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองฮี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า แผนการเรียนรู้และแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้น มี ประสิทธิภาพเท่ากับ 88.19 / 83.63 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .82 นักเรียนที่เรียนด้วยแผน การเรียนรู้และแบบฝึกทักษะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด

จีวัน บุญตัน (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อ เพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและมองเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและการมองเห็นคุณค่าในตนเองของผู้เรียน ก่อนและหลังการใช้กลวิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวนนักเรียน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยได้แก่ แผนการสอนที่ใช้กลวิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวน 6 แผน แบบวัด

ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบวัดการมองเห็นคุณค่าในตนเอง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนที่ใช้กลวิธีเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลอง สูงกว่าการทดลอง และนักเรียนที่ใช้กลวิธีเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มองเห็นคุณค่าในตนเอง หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง

สุนันทา โพธิ์ชัย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องเศษส่วน วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนนักเรียน 25 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้มี 3 ชนิด ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน ทำการสอนแผนละ 1 ชั่วโมง แบบฝึกเสริมทักษะประกอบแผน จำนวน 7 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องเศษส่วน มีประสิทธิภาพ 80.80/76.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีค่าเท่ากับ 0.49 โดยสรุป การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องเศษส่วน วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปแก้ไขปรับปรุงในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับนี้ได้

ปวีณา หมคราคี (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการนิเทศแบบเพื่อนให้คำปรึกษาเพื่อนที่มีต่อความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญของครูอนุบาลเอกชน ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นครูอนุบาล โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 32 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 16 คน และ กลุ่มควบคุม 16 คน การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทำการสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน ของครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง จากนั้นจึงได้ทำการทดลองการนิเทศแบบเพื่อนให้คำปรึกษาเพื่อน กับกลุ่มทดลองและการนิเทศตามปกติกับกลุ่มควบคุม โดยดำเนินการทดลองเป็นเวลา 12 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการนิเทศตามปกติ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศ

ศิริรัตน์ ทองคำดี (2549 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองยาง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนนักเรียน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบทดสอบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และ โปรแกรม Microsoft Excel

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 84.01/83.59 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75

งานวิจัยต่างประเทศ

จากแนวคิดต่าง ๆ ของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ดังนี้

อีเซล (Ezell. 1992 : 205) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในการสอนแบบความสัมพันธ์ของคำถามกับคำตอบสำหรับการอ่านเพื่อจับใจความ โดยใช้นักเรียนเกรด 3 จำนวน 23 คน พบว่าการฝึกหัดความสัมพันธ์ของคำถามกับคำตอบโดยใช้กิจกรรมแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จะช่วยฝึกการถามและตอบในห้องเรียนได้ดีขึ้น โดยพบว่านักเรียนรู้จักการสร้างคำถามได้ดียิ่งขึ้น การประเมินทางสังคมกับกลุ่มเพื่อนมีความก้าวหน้าทุกด้าน

ฮุลเลย์ (Hulley. 1998 : Abstract) ศึกษาการสร้างชุดการเรียนการสอนโดยบูรณาการวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา ของนักเรียนเกรด 5 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการเรียนรู้มีเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ 3 เรื่อง ได้แก่ 1) วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี 2) วิทยาศาสตร์กายภาพ 3) ประวัติศาสตร์และธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ ซึ่งเนื้อหาของแต่ละเรื่องนำมาจากหลักสูตรวิทยาศาสตร์ของหลักสูตรแม่บทแห่งชาติ ชุดการเรียนรู้ประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นและการประเมินผล ครูสามารถใช้ชุดการเรียนการสอนจากการศึกษาคู่มือ ผลการใช้ชุดการเรียนรู้พบว่าช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้อย่างกว้างขวาง

ชาร์จ (Schart. 2000 : Abstract) ศึกษาเรื่องผลการรับรู้ของการออกแบบการเรียนการสอน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ สำหรับการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์เพื่อทดลองการรับรู้เกี่ยวกับคุณค่าและผลกระทบจากการพัฒนาชุดการเรียนรู้ โดยใช้การออกแบบระบบการเรียนการสอน (Instructional System Design : ISD) เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความต้องการของผู้เรียนจากการใช้ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ มีการวัดทัศนคติ การออกภาคสนาม การใช้แหล่งทรัพยากรบุคคล สื่อผสม และเทคนิคพิเศษ รูปแบบของการวิจัย เป็นแบบกลุ่มเดียว สอบก่อนเรียน สอบหลังเรียน (One Group Pretest Posttest Design) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของการพัฒนาชุดการเรียนรู้โดยการออกแบบระบบการเรียนการสอนในรายวิชาการเรียนการสอนมากกว่า 90% และทำให้นักศึกษามีผลการเรียนอยู่ในระดับ

ดีเยี่ยมถึง 46.9% ระดับดี 43.8% ระดับปานกลาง 9.3% และงานวิจัยนี้ช่วยให้บรรยากาศในการเรียนการสอนดีขึ้น

เชน (Chen. 2004 : Abstract) ได้ทำการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียนที่ใช้กลวิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียน ในมหาวิทยาลัยไต้หวัน ที่เรียนด้วยการใช้กลวิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการใช้กิจกรรมการเขียน โดยทำการเปรียบเทียบกับการสอนแบบปกติ จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กลวิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น นักเรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกว่าการสอนปกติคือ ในกลุ่มของนักเรียนที่เรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นสรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการเรียนรู้และใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการเรียนการสอน โดยนั้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นกว่าการเรียนแบบปกติ และการเรียนโดยวิธีนี้ยังส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนในกลุ่มด้วยกัน ซึ่งทำให้การเรียนบรรลุเป้าหมายและช่วยให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ไปด้วยตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 56 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 19 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 4 ชนิด ประกอบด้วย

1. ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 ชุด

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แผน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวัดความสามารถในการเรียนชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนจบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้ ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นชุดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ดำเนินการมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรโรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสายชั้นที่ 1 เกี่ยวกับธรรมชาติของวิชานาฏศิลป์ มาตรฐานการเรียนรู้หลัก มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การวัดและประเมินผล และคำอธิบายรายวิชา

1.2 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหา และสร้างชุดการเรียนรู้

1.3 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ กำหนดขอบข่ายเนื้อหา เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1.4 สร้างชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ จำนวน 5 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 เรื่อง มือน้อย...ร้อยเรียงท่า

ชุดที่ 2 เรื่อง อรชร...แขนอ่อน

ชุดที่ 3 เรื่อง เมขลา...ล่อแก้ว

ชุดที่ 4 เรื่อง นาฏลีลา...รำสี่อภาษา

ชุดที่ 5 เรื่อง นาฏลีลา...ภาษาท่ารำ

1.5 นำชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

1.6 นำชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว พร้อมกับแบบประเมินชุดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านการนำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล โดยแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ต (Likert) 5 ช่วง ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

1.6.1 นางศรินษา คุณประทุม วุฒิการศึกษา ค.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

1.6.2 อาจารย์ ดร.โกวิท วัชรินทรางกูร วุฒิการศึกษา ศษ.ด. สาขาการบริหารการศึกษา อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

1.6.3 อาจารย์ธิดารัตน์ ภูมิวัฒนะ ศศ.ม. สาขาการวิจัยและการพัฒนาท้องถิ่น อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ วุฒิการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์

1.7 นำคะแนนจากแบบประเมินชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หาค่าเฉลี่ยแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	เหมาะสมในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	เหมาะสมในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	เหมาะสมในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	เหมาะสมในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านจะต้องมีคะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 166) ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยในภาพรวม เท่ากับ 4.91 แสดงว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (รายละเอียดในภาคผนวก จ)

1.8 ปรับปรุงชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.9 นำชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 5 ชุด ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลอง (Try - Out) หาประสิทธิภาพร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน โดยใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับภาษา แนวการจัดกิจกรรมความยากง่าย ความเป็นไปได้ของเวลาที่ใช้ ฯ และความเหมาะสมของกิจกรรม เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกต สัมภาษณ์ผู้เรียนตลอดจนดูการทำกิจกรรม ในชุดการเรียนรู้เสร็จแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.9.1 การทดลองแบบ 1 : 1 ผู้วิจัยได้ทำการทดลอง เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับเก่ง ระดับปานกลาง และระดับอ่อน ประเภทละ 1 คน รวม 3 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง และสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสังเกตอย่างใกล้ชิด บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่เรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ และซักถามนักเรียนถึงข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ในขณะที่เรียนของนักเรียนแต่ละคน

พบข้อบกพร่องคือ ความไม่ชัดเจนด้านข้อคำถาม และเวลามากกว่าที่กำหนด เนื้อหา และกิจกรรม มากเกินไป จึงได้ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

1.9.2 ทดลองแบบ 1 : 10 ผู้วิจัยได้ทำการทดลอง เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ ของชุดการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากการทดลอง แบบ 1 : 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มนักเรียนจำนวน 9 คน ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยคละกัน ได้แก่ นักเรียนเก่ง 3 คน นักเรียนปานกลาง 3 คน และนักเรียน อ่อน 3 คน โดยนำชุดการเรียนรู้ไปให้นักเรียนใช้ทีละชุด เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับภาษา แนวการจัด กิจกรรมความยากง่าย ความเป็นไปได้ของเวลาที่ใช้ และความเหมาะสมของกิจกรรม เก็บรวบรวม ข้อมูล โดยการสังเกต สัมภาษณ์ผู้เรียนตลอดจนการทำกิจกรรม ในชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐาน นาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบข้อบกพร่อง คือ รูปภาพ ที่ทำแบบฝึกกิจกรรมเล็ก เวลาที่ใช้ในการศึกษาชุดการเรียนรู้ จึงได้ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปทดลองต่อไป

1.9.3 นำชุดการเรียนรู้ ไปทดลองภาคสนาม กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามบุรีรัมย์ เขต 1 โดยใช้นักเรียน 1 ห้องเรียน จำนวน 19 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เสมือนการทดลองจริง โดยนำชุดการเรียนรู้ไปให้นักเรียนใช้ทีละชุด เก็บรวบรวมคะแนนเพื่อคิด คำนวณหาค่าทางสถิติและประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ ผลปรากฏว่ามีประสิทธิภาพ เท่ากับ 92.09/80.35 (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ)

1.10 นำชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อน ช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุง เพื่อให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.11 นำชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อน ช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 19 คน ผลปรากฏว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.14/86.14 (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ)

2. แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ หลักสูตร โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ สายชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2 ศึกษาค้นคว้า วิธีการจัดทำแผนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ นาฏศิลป์ คำอธิบายรายวิชา หนังสือแบบเรียนและคู่มือการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ

2.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐาน นาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แผน ประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้น ดังนี้

2.3.1 ขั้นนำ แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2.3.2 ขั้นสอน (สอนโดยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน) เป็นการนำเสนอเนื้อหาตามบทเรียน การฝึกทักษะ และใช้สื่อประกอบ หรือให้นักเรียนทำกิจกรรมรายบุคคล และกิจกรรมกลุ่ม

2.3.3 ขั้นฝึกทักษะ เป็นการฝึกปฏิบัติกิจกรรม

2.3.4 ขั้นสรุป เป็นการร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการเรียน ระหว่างนักเรียน และครู

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ ขั้นสรุป สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 47)

คะแนน 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
คะแนน 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินพบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.97 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (รายละเอียดในภาคผนวก จ)

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเกณฑ์การให้คะแนนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือการสร้างแบบทดสอบ เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้

3.2 ศึกษาเนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แผน ใช้สอนสอนแผนละ 2 ชั่วโมง

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ เพื่อใช้จริง 30 ข้อ

3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและให้เสนอแนะ

3.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

- + 1 แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด
- 0 ไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด
- 1 แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด

3.6 นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ (Index of Item Objective Congrence หรือ IOC) แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าความสอดคล้องของแบบทดสอบ IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (สมนึก กัททวิชชนี. 2549 : 218 - 220) ซึ่งแสดงว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงในการวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัด ปรากฏว่าแบบทดสอบทุกข้อมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 1.00 หมายความว่า แบบทดสอบมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทุกข้อ เพราะวัดผลได้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (รายละเอียดในภาคผนวก จ)

3.7 นำแบบทดสอบมาดำเนินการคัดเลือกให้เหลือ จำนวน 30 ข้อ แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ซึ่งกำลังเรียนอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ที่เคยเรียนเนื้อหานี้มาแล้ว

3.8 หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ โดยคัดเลือกข้อที่มีความยากง่าย ตั้งแต่ 0.20-0.80 ไว้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 244) ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.54-0.79 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

3.9 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีของเบรนนัน (Brennan) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-1.00 (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 244) ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.21-0.50 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

3.10 นำแบบทดสอบไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของโลเวทท์ (Lovett) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8452 ซึ่งมีค่าสูง (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

3.11 นำข้อสอบที่วิเคราะห์แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับ ดังนี้

4.1 กำหนดกรอบเนื้อหา แนวคิดและขอบข่าย โครงสร้างของคำถามในด้านเนื้อหา รูปแบบ โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกด้าน

4.2 นำข้อมูลที่ได้ศึกษา มาสร้างแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบด้านเนื้อหา ความถูกต้อง และความเหมาะสม ผลปรากฏว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93 (รายละเอียดในภาคผนวก จ)

4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการประเมินแล้วไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 18 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8211 (รายละเอียดในภาคผนวก จ)

4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

4.7 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่วิเคราะห์แล้วจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้ทดลองภาคสนามและกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองในรูปแบบที่เรียกว่า One Group Pretest Posttest Design (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 249) ดังแสดงในตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design

การทดลอง	การทดสอบก่อนเรียน	การจัดกระทำ	การทดสอบหลังเรียน
กลุ่มทดลอง	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

X หมายถึง การจัดกระทำ (Treatment)

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังเรียน (Posttest)

2. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 ก่อนทำการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับนักเรียน เกี่ยวกับขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2 ทดสอบก่อนเรียน กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 ข้อ แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งเก็บข้อมูลไว้

2.3 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนรู้ จากชุดการเรียนรู้เล่มที่ 1- 5 ทำการสอนเล่มละ 2 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2.4 ทดสอบหลังเรียน หลังจากการทดลองเสร็จสิ้นลง ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ฉบับเดียวกับที่ทดสอบก่อนเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.5 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนซึ่งในการดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลา ในการทดลองดังตาราง 3.2 ดังนี้

ตาราง 3.2 กำหนดการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้

วัน เดือน ปี	เนื้อหา / กิจกรรม	เวลา / ชั่วโมง
2 ธันวาคม 2554	ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ	1
6 ธันวาคม 2554	ชุดการเรียนรู้ นาฏยศัพท์ ชุดที่ 1 เรื่องมือน้อย...ร้อยเรียงท่า	2
7 ธันวาคม 2554	ชุดการเรียนรู้ นาฏยศัพท์ ชุดที่ 2 เรื่องอรชร...แขนอ่อน	2
8 ธันวาคม 2554	ชุดการเรียนรู้ นาฏยศัพท์ ชุดที่ 3 เรื่องเมขลา...ล้อแก้ว	2
9 ธันวาคม 2554	ชุดการเรียนรู้ ภาษาท่ารำ ชุดที่ 4 เรื่องนาฏลีลา...รำสี่ภาษา	2
13 ธันวาคม 2554	ชุดการเรียนรู้ ภาษาท่ารำ ชุดที่ 5 เรื่องนาฏลีลา...ภาษาท่ารำ	2
14 ธันวาคม 2554	ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม จำนวน 30 ข้อ	1
15 ธันวาคม 2554	ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน	

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์โดยการหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test Dependent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
3. ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีบทบาทต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 74)

คะแนน 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
คะแนน 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตรดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2549 : 250)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ E_1/E_2 มีสูตรการคำนวณ ดังนี้
 (ชัยขงศ์ พรหมวงศ์. 2540 : 136 – 137)

2.1.1 การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมของชุดการเรียนรู้
 A แทน คะแนนเต็มของชุดการเรียนรู้
 N แทน จำนวนผู้เรียน

2.1.2 การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์
	$\sum F$	แทน คะแนนรวมหลังเรียน
	B	แทน คะแนนเต็มหลังเรียน
	N	แทน จำนวนผู้เรียน

2.2 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC เป็นค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ตามวิธีของโรวินELLI (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) ดังนี้ (สมนึก กัททิษฐี. 2549 : 218 - 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.3 การหาความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก กัททิษฐี. 2549 : 212)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน ค่าความยากของข้อสอบ
	R	แทน จำนวนคนตอบถูก
	N	แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.4 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบโดยใช้วิธีของ เบรนนาน (Brennan) จากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{U}{N_2}$$

เมื่อ	B	แทน ค่าอำนาจจำแนก
	U	แทน จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	L	แทน จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	N_1	แทน จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์
	N_2	แทน จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.5 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) โดยวิธีของ Lovett จากสูตรดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2549 : 230)

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระแก่กันหรือสัมพันธ์กัน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร Dependent Samples t - test ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112)

$$t = \frac{\sum D}{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ปรัชญาผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย และเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังตาราง 4.1 - 4.2

ตาราง 4.1 ประสิทธิภาพกระบวนการของคะแนนชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\sum X$	\bar{X}	S.D.	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
1	19	40	712	37.47	2.48	93.68
2	19	36	641	33.74	2.60	93.72
3	19	35	629	33.11	2.51	94.60
4	19	40	687	36.16	1.68	90.40
5	19	40	711	37.42	2.24	93.55
รวม	-	191	3,380	177.89	2.05	93.14
E_1						93.14

จากตาราง 4.1 พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยในระหว่างการเรียนจากชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 177.89 จากคะแนนเต็ม 191 คะแนน คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 93.14 แสดงว่ามีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 93.14

ตาราง 4.2 ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของคะแนนสอบหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐาน
นาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คะแนนที่สอบได้	จำนวนนักเรียน	คะแนนรวม
29	6	174
28	2	56
27	2	54
26	1	26
25	2	50
24	2	48
23	-	-
22	-	-
21	3	63
20	1	20
รวม	19	491
\bar{X}		25.84
S.D.		3.20
E_2		86.14

จากตาราง 4.2 พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการ
แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 25.84 จากคะแนนเต็ม
30 คะแนน คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 86.14 แสดงว่ามีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)
เท่ากับ 86.14

ตาราง 4.3 ประสิทธิภาพของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

ชุดการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ค่าประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E ₁)	191	177.89	2.05	93.14
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂)	30	25.84	3.20	86.14

จากตาราง 4.3 พบว่า ประสิทธิภาพของการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 93.14/86.14

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	19	15.73	3.14	34.24**
หลังเรียน	19	25.84	3.20	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.4 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1
ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการ
แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้
สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ	ลำดับ ที่
1. นักเรียนชอบเรียนสารนาฏศิลป์ เพราะได้ฝึกการรำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย จากชุดการเรียนรู้	4.68	0.47	มากที่สุด	3
2. เนื้อหาสาระที่เรียนในชุดการเรียนรู้ มีความเหมาะสม เป็นเรื่องที่น่าสนใจ	4.58	0.50	มากที่สุด	6
3. เนื้อหาสาระที่เรียนชัดเจน ไม่สับสน เข้าใจง่าย	4.53	0.61	มากที่สุด	8
4. ความรู้ในชุดการเรียนรู้มีเนื้อหาเหมาะสมพอดี	4.37	0.76	มาก	10
5. การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ ทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมาได้เป็นอย่างดี	4.42	0.50	มาก	9
6. ชุดการเรียนรู้สามารถฝึกเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการรำต่าง ๆ ได้ตลอดเวลาเท่าที่ต้องการ	4.79	0.41	มากที่สุด	1
7. การฝึกทำรำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ในสารนาฏศิลป์ ช่วยให้นักเรียนมีท่ารำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ที่ถูกต้องและสามารถสร้างสรรค์ท่ารำในบทเพลงอื่น ๆ ได้	4.53	0.51	มากที่สุด	7
8. การฝึกทำรำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและแสดงในงานรื่นเริงต่าง ๆ ได้	4.68	0.47	มากที่สุด	4
9. กระบวนการฝึกทำรำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ในชุดการเรียนรู้ มีเนื้อเพลงประกอบบทเรียนทำให้การเรียนสนุกสนาน	4.74	0.45	มากที่สุด	2
10. นักเรียนทำกิจกรรมอย่างมีความสุข มีความพอใจและภูมิใจในผลงานของตน	4.63	0.49	มากที่สุด	5
รวมเฉลี่ย	4.59	0.20	มากที่สุด	

จากตาราง 4.5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4 และข้อ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6 ชุดการเรียนรู้สามารถฝึกเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการต่าง ๆ ได้ตลอดเวลาเท่าที่ต้องการ ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.41) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 9. กระบวนการฝึกทำร่าพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ในชุดการเรียนรู้ มีเนื้อเพลงประกอบบทเรียนทำให้การเรียนรู้สนุกสนาน ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.45) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 4 ความรู้ในชุดการเรียนรู้มีเนื้อหาเหมาะสมพอดี ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.76)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 56 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 19 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 4 ชนิด ประกอบด้วย

2.1 ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารานาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 ชุด

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ประกอบชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารานาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แผน

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ใช้รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน คือ ก่อนเริ่มเรียนบทเรียนได้ให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐาน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และเก็บรวบรวมคะแนน เพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติ ดำเนินการสอน โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด และใช้ชุดการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อเรียนจบเนื้อหาทั้งหมดแล้วทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม เพื่อวัดความก้าวหน้าของการเรียน และเก็บรวบรวมคะแนนเพื่อคิดคำนวณ

หาค่าทางสถิติ และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_1/E_2)

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ค่าสถิติ t - test Dependent Samples

4.3 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยหาคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 93.14/86.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 93.14/86.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการเรียนรู้ ที่มีกระบวนการออกแบบ และพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการศึกษา เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียนรู้ เทคนิค วิธีการ เนื้อหา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียนรู้ ได้ผ่านการตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการตรวจสอบหาประสิทธิภาพ 3 ครั้ง และปรับปรุงแก้ไข ให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง และชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นผู้วิจัยได้คำนึงถึงวัยของผู้เรียน พื้นฐานความรู้เดิมและศักยภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนจากเนื้อหาที่ง่ายไปหาเนื้อหาที่ยาก นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมพร้อมกับมีเพลงประกอบฝึกให้นักเรียนคิดทำอย่างสร้างสรรค์ตามเพลง นักเรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความสนุกสนานและได้ความรู้ เพราะกิจกรรมมีความน่าสนใจ ได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ของ นิตยา ชันดวง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง มาตรฐานตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 85.19/83.92 และยังสอดคล้องกับแมนสรวง แซ่ซิ้ม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ จากการทดลองได้ค่า E_1/E_2 ทั้งสามชุดรวมกันเท่ากับ 87.71/88.71 อีกทั้งยังสอดคล้องกับการหาประสิทธิภาพของพระชนพันธ์ คอน โคตร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.16/80.10 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยสามารถกระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาความรู้

ด้วยตนเอง และสนใจการเรียนมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างชุดการเรียนรู้ ได้ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการเลือกประเภทของกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระได้ชัดเจนเข้าใจง่าย กำหนดองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ได้ชัดเจน เช่น คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คำชี้แจงในการใช้ กำหนดกิจกรรมโดยเรียงจากเนื้อหาที่ง่ายไปยาก มีรูปภาพและเพลงประกอบเพื่อสร้างความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนสามารถนำชุดการเรียนรู้ไปศึกษาเพิ่มเติมที่บ้าน หรือนอกเวลาเรียนก็ได้ และผู้วิจัยดำเนินการสร้างชุดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ของวรพจน์ แสงสวัสดิ์ (2547 : บทคัดย่อ) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริงก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูมีความสามารถในการประเมินผลตามสภาพจริงในเรื่องการสร้างเครื่องมือประเมินภาระงานมากที่สุดต่ำสุดคือ การประเมินภาระงานและครูมีความคิดเห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของรวิวรรณ พงษ์พวงเพชร (2552 : บทคัดย่อ) นักเรียนมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดการเรียนรู้

เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ได้มีการวิเคราะห์เนื้อหา และจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ มีความต่อเนื่องตามลำดับขั้นตอน รูปภาพมีสีสันสวยงามและมีเพลงประกอบการรำเพื่อช่วยในการจดจำท่ารำต่าง ๆ อยู่ในชุดการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานสนใจการเรียน ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาแต่ละตอนเป็นอย่างดี ชุดการเรียนรู้แต่ละกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ ช่วยให้ผู้เรียนใส่ใจต่อการเรียนรู้ และเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับความพึงพอใจที่มีต่อชุดการเรียนรู้ของนางเยาว์ ศรีประคู้ (2546 : บทคัดย่อ) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ และมีความพึงพอใจต่อแผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับความพึงพอใจของ รวีวรรณ พงษ์พวงเพชร (2552 : บทคัดย่อ) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน นอกจากจะขึ้นกับความสามารถแล้วยังขึ้นกับความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องอาหาร และสารอาหาร มีความพึงพอใจโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.42 อยู่ในระดับมาก

ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยเลือกวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน เพราะวิธีเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการหนึ่งที่มุ่งให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจต่อการเรียนมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนเป็นผู้มีบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอน การนำวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ มีความสุข การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขทั้งกายและใจนั้น จะเริ่มจากการสร้าง สรัทธาทั้งต่อตัวผู้สอน และต่อวิชาเรียนให้เกิดในตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนมองเห็นถึงความจริงใจของผู้สอน ให้ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนทั้งรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งเป็นบันไดขั้นแรกแห่งความสำเร็จ ที่กระตุ้นให้นักเรียนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือครูและเพื่อนนักเรียนอย่างเต็มใจและ พึงพอใจ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทำให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ครบทุกขั้นตอน สามารถ ทำงานเป็นกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้เรียนได้รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกัน แบ่งปันความสำเร็จร่วมกัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์โดยตรง และเรียนรู้การใช้ชีวิต อยู่ในสังคม ได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้นและทำให้ครูได้ทราบการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน ได้รอบด้านอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้ชุดการเรียนรู้แต่ละชุดมีกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติ หากนักเรียนไม่สนใจ หรือ ขาดความกระตือรือร้นจะให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมไม่เสร็จตามเวลา ดังนั้นครูต้องดูแลและชี้แจง ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อให้เสร็จทันเวลา

2. การใช้ชุดการเรียนรู้แต่ละครั้งพบว่านักเรียนที่เรียนอ่อนจะทำกิจกรรมไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นกลุ่ม โดยช่วยเหลือเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้รับประโยชน์จากเพื่อนนักเรียนที่เก่งกว่า และสร้างบรรยากาศให้นักเรียนกล้าแสดงออก เป็นผู้นำในบางโอกาส เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตัวเองในการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความสามัคคีในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ก่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน โดยเพื่อนเข้ามามีบทบาทแทนครู ส่วนครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและจัดกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนพร้อมให้แรงเสริมแก่นักเรียน ส่งเสริมนักเรียนให้มีเจตคติในการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข เกิดความภาคภูมิใจกับผลงานที่ประสบความสำเร็จ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่าการทำงาน โดยการแบ่งกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ทำให้คะแนนในชุดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มได้คะแนนที่เกาะกลุ่มกัน เพราะความช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มร่วมกัน และครูจะต้องคอยดูแลให้กำลังใจ ให้คำชมเชยเพื่อให้นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมในการเรียนให้ประสบความสำเร็จตามกิจกรรมที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดเก็บสถิติการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารานาฏศิลป์ และสถิติการทำแบบทดสอบของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ใช้ชุดการเรียนรู้ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือวิเคราะห์จำนวนเวลาของการใช้ชุดการเรียนรู้ในแต่ละชุด และวิเคราะห์คะแนนความก้าวหน้าในการทำแบบทดสอบแต่ละครั้ง หรือจำนวนครั้งในการทำแบบทดสอบแต่ละเรื่อง ซึ่งผลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นองค์ประกอบของการจัดทำชุดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

2. ควรนำชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารานาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ไปปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อไป

3. ควรมีการเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารานาฏศิลป์ โดยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับการเรียนรู้โดยวิธีการแบบอื่น ๆ

4. ควรนำชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารานาฏศิลป์ ไปประดิษฐ์ทำเป็นชุดการแสดง เพื่อใช้ในงานรื่นเริงต่าง ๆ ตามสมควรแก่โอกาสต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรรวิ กั้นเงิน. (2550). ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวยาวชาวไทยในจังหวัด
กาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ก้องเกียรติ ขอบเวศน์. (2548). การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ตำบลพรุใน อำเภอเกาะยาว จังหวัด
พังงา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ภูเก็ต : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏภูเก็ต.
- จารุณี รั้วจิตร. (2551). การสร้างชุดการเรียนรู้เพื่อสอนซ่อมเสริมโดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์
ความรู้จากการสร้างโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ภายใต้บริบทชุมชน : กรณีคาบสมุทรสติง
พระและลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). สงขลา :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- จิตรารักษ์ แก้วดี. (2549). ผลการใช้ชุดการเรียนรู้เรื่องนาฏศิลป์และภาษาทำนาฏศิลป์ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(หลักสูตรและการสอน). สทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชีวัน บุญคั่น. (2546). การใช้กลวิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาอังกฤษ และการมองเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.
รายงานการค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2540). “การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน”. ในเอกสารการสอน
ชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8 - 15. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นางเยาว์ ศรีประดู่. (2546). การพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่ม
เพื่อนช่วยเพื่อน. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวลละออง ห่วงรัก. (2548). การสร้างชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องอาหาร
และสารอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การประถมศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตยา ชันดวง. (2549). ผลการใช้การเรียนรู้ เรื่องมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นิตยา สุตสวาท. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียน
เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้ชุดการสอน
กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิภาภรณ์ ไชยศรี. (2549). การสร้างชุดการเรียนรู้ เรื่องการวาดภาพระบายสี สาระการเรียนรู้ศิลปะ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ประถมศึกษา). ขอนแก่น :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญเกื้อ คอรรหาเวช. (2545). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปวีณา หมคราคี. (2547). ผลของการนิเทศแบบเพื่อนให้คำปรึกษาเพื่อนที่มีต่อความสามารถ
ในการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนอนุบาลเอกชน.
วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- ประภาพร อันสงคราม. (2545). การพัฒนาแผนการสอนและแบบฝึกทักษะภาษาไทย การสะกดคำ และแจกลูก ด้วยวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2551). การศึกษาผลการเรียนรู้เรื่อง ภูมิศาสตร์ประเทศไทย โดยใช้วิธีสอนที่ใช้ ชุดการเรียนรู้กับวิธีสอนแบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (การสอนสังคมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2547). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม : คลังนานาวิทยา.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ผุสดี มีระหงษ์. (2545). การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาการคิดแบบอริยสัจจ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (สาขา จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- พैया สุระเสียง. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนและ เจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์ 2 เรื่องสถิติของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน (STAD) กับที่เรียนจากการสอนแบบ ปกติ. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระชนพันธ์ คอนโคตร. (2550). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และศาสนพิธี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (การสอนสังคม ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2522. แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2. ราชกิจจานุเบกษา.
- พัชรี มั่นใจจริง. (2549). การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง การปฏิบัติขลุ่ย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- เพ็ญมณี กั้นตะวงษ์. (2521). “การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เล่ม 3”. ในเอกสารนิเทศ
การศึกษา. กรุงเทพฯ : ฉบับที่ 281 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ. กรมการฝึกหัดครู.
- แมนสรวง แซ่ซิ้ม. (2550). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย สาระ
การเรียนรู้เทคโนโลยี เรื่อง การสร้างเว็บเพจด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 โรงเรียนแม่จันวิทยาคม อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตร
และการสอน). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- รวิวรรณ พงษ์พวงเพชร. (2552). การพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิด
วิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง อาหารและสารอาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
อนุบาลนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัชณี วัฒนภิรมย์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโครงการกับความพึงพอใจ
ในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์. (2553 ก). หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์ พุทธศักราช
2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. บุรีรัมย์ : โรงเรียน
เสนาศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ อัดสำเนา.
- _____. (2553 ข). รายงานสรุปผลการจัดการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. ปีการศึกษา
2553. บุรีรัมย์ : โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา เพ็ชรประสพ. (2545). ชุดการเรียนรู้การสอนด้วยตนเองแบบสืบสวนสอบสวน เรื่อง
อัตราส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรพจน์ แสงสวัสดิ์. (2547). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการประเมินผลตามสภาพ
จริงสำหรับครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ศิริรัตน์ ทองคำดี. (2549). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมชาย ม่วงทอง. (2547). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2549). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กทม. : ประสานมิตร.
- สมพิศ กอบจิตติ. (2548). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมถวิล มธิศิริกุล. (2549). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องกลอนสุภาพ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ และกระบวนการกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสระแคน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบูรณ์ ทายพัชร. (2545). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ เรื่องสมการและการแก้สมการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุคนธ์ ดินธพานนท์ และคณะ. (2545). การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สุนันทา โพธิ์ชัย. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องเศษส่วนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุรพล เสียงเพราะ. (2548). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน
 วิชาคณิตศาสตร์ บทที่ 13 เรื่อง บทประยุกต์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.
 (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2546). 20 วิธีจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.

_____. (2550). 20 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมการเรียนรู้โดย
 แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

โสม รักเกียรติวินัย. (2551). การเปรียบเทียบการอ่านออกเสียงและเจตคติต่อการเรียน
 ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างเทคนิคการใช้เทปช่วยและเทคนิค
 แบบเพื่อนช่วยเพื่อน. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อัญชณา โพธิ์พลากร. (2545). การพัฒนาชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่เน้นทักษะการแก้โจทย์ปัญหา
 ทางคณิตศาสตร์แบบร่วมมือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม.
 (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสารมิตร.

Ashby, S. E. (1972). **The Fourth Revolution Instructional Technology in Higher Education.**
 New York : McGraw-Hill.

Bender, W. N. (2002). **Differentiation Instruction for Students with Learning Disabilities.**
 California : Corwin Press.

Candler, A. C., Gary, B. M. & Sowell, V. (1981, Summer). "Peer Tutoring as Strategy
 Individualizing," **Education.** 101(4) : 380-383.

Chen, M. L. (2004). **A Study of the Effects of Cooperative Learning Strategies on Student
 Achievement in English as a Foreign Language in a Taiwan.** *Teaching.* 20 : 39-48.

Cibbon, C. T. & Reay, D. G. (1982, April). "Peer Tutoring : Brighting up FL Teaching in an Urban
 Comprehensive School", **The British Journal of Language Teaching.** 48 : 39-48.

Day, A. J. (1997). **Personal and Industrial Psychology.** New York : McGraw-Hill Book.

Ezell, H. K. (1992, August). **Education & Treatment of Children.** 15 (3), : 205-227.

Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : McGraw-Hill.

Houston, R. W. & Howsam, R. Bb. (1972). **Developing Instruction Modules,**

A Modular System for Writing Modules. Texas : College of Education. University of Houston.

Hulley, S. B. (1998). **An Instruction Package Integrating Science and Social Studies**

Instruction at the Fifth-Grade Level [CD-ROM]. Abstract from Proquest File :

Dissertation Abstracts Ltem : 9842381.

Hurler, A. E. (1983,September). "Peer Teaching in a Calculus Classroom : Influence of Ability,

Dissertation Abstracts International. 44 : 694-A.

Schart, L. (2000). **Student's Perceptions of Instructional System Design Component For**

College-Level Instruction in Soil 422 [CD-ROM]. Abstract from Proquest File :

Dissertation, Abstracts Item : 9966891.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ชุดการเรียนรู้ นาฏยศัพท์

ชุดที่ 1

เรื่อง มือน้อย... ร้อยเรียงท่า

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จิตราวดี จิราวัฒนาพร

โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวชี้วัด

1. แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด
2. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์

ตั้งใจเรียนนะคะ

สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์และภาษาท่ารำ เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมาย ในการแสดง นาฏศิลป์ ทำให้การแสดงมีความสวยงาม เมื่อนำนาฏยศัพท์และ ภาษาท่ารำมาใช้ประกอบการแสดงจะทำให้การแสดงน่าสนใจ มีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น

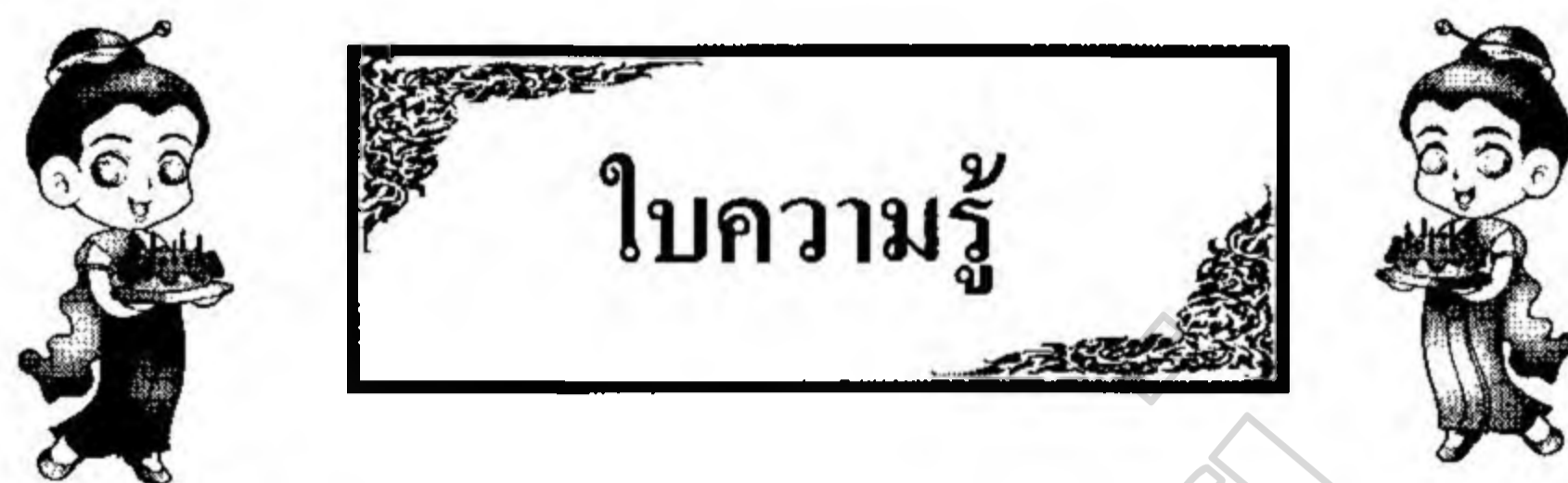

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย
นาฏยศัพท์การจับ ได้

ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้แล้ว
ศึกษาใบความรู้ เรื่องจับเลยนะคะ

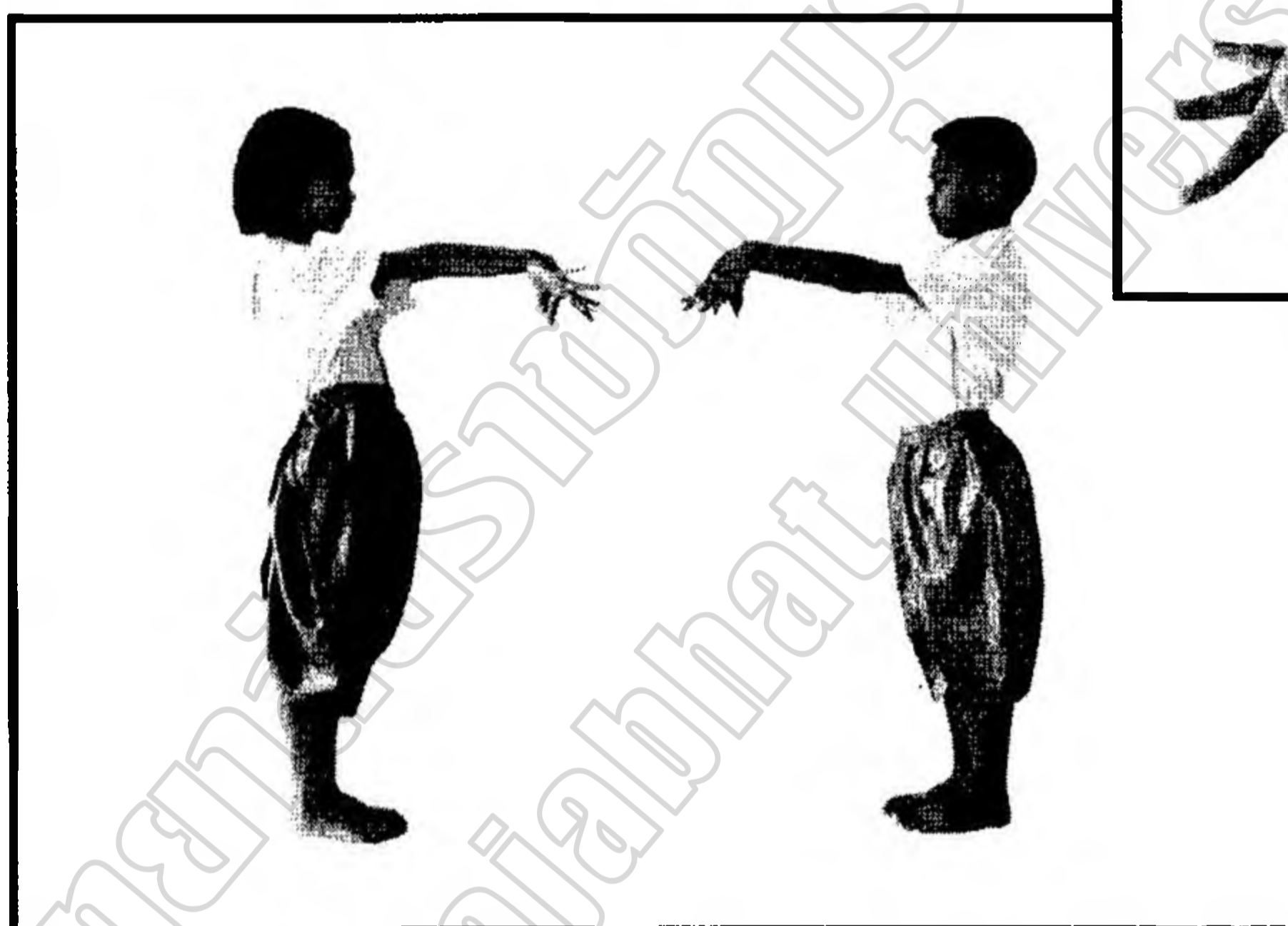

เรื่องมือน้อย... ร้อยเรียงทำ

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่ารำ และใช้สื่อสาร เพื่อให้เข้าใจได้ตรงกันในวงการนาฏศิลป์ไทย เช่น การจับ การตั้งวง ล่อแก้ว ยกเท้า ประเท้า จรดเท้า เป็นต้น ซึ่งนาฏยศัพท์ ง่าย ๆ ที่สามารถฝึกปฏิบัติได้ มีดังนี้

เด็ก ๆ ตั้งใจเรียนนะ
คุณครูเอาใจช่วยคะ

ตัวนาง

ตัวพระ

ที่มา : จิตราวดี จิราวัฒนาพร

จีบคว่า คือ การใช้นิ้วหัวแม่มือที่หักข้อปลายนิ้ว ไปจรดข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ นิ้วชี้ ชี้ลงข้างล่าง หักข้อมือเข้าหาลำแขนหรือลำตัว

นักเรียนทำทำจีบได้
เหมือนตัวอย่างไหมคะ

ได้คะ..คุณครู

ใบตัวอย่าง

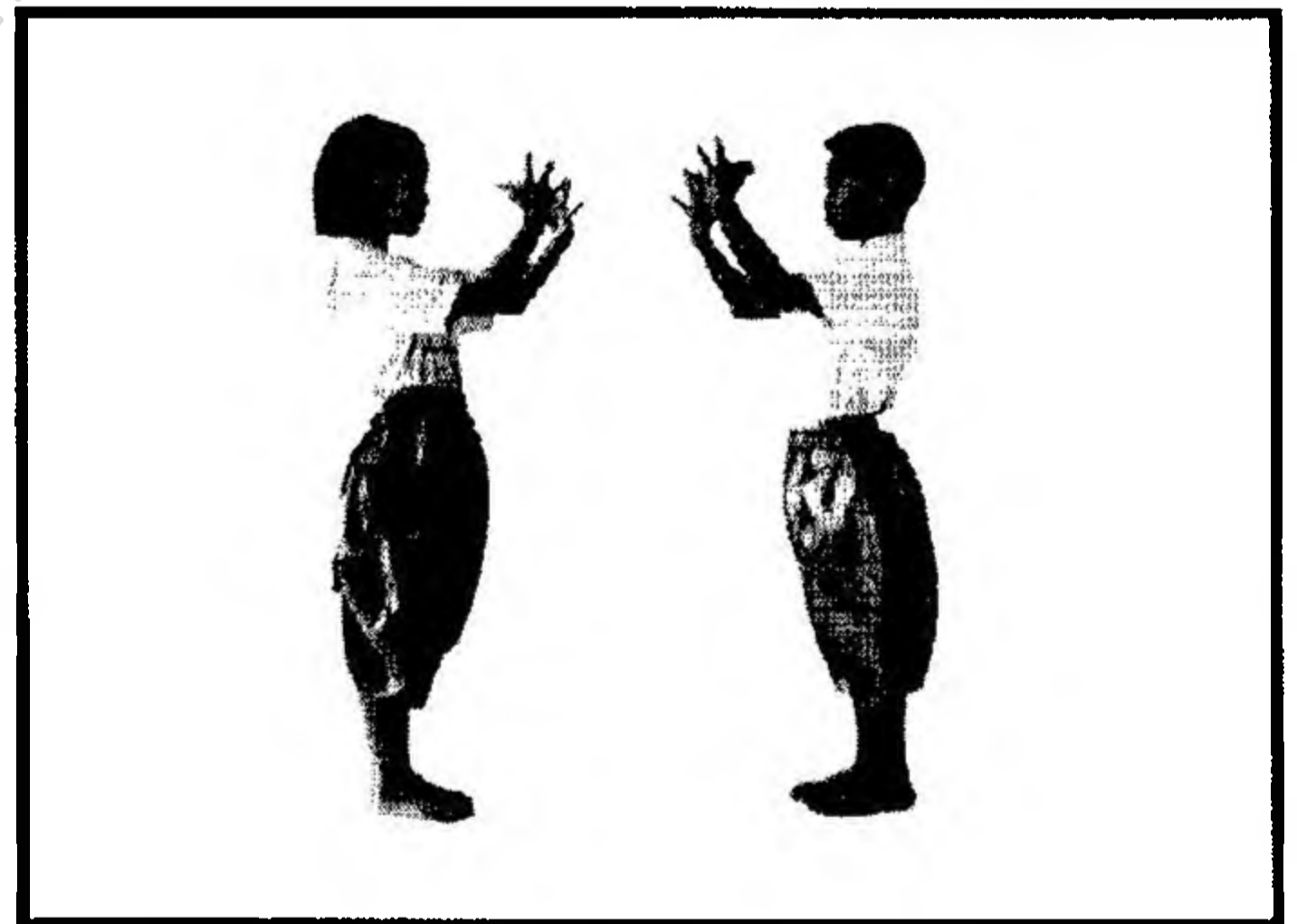

จีบปรกหน้า

ตัวนาง

ตัวพระ

จีบปรกหน้า คือ ทำจีบ
 คล้ายจีบหงาย แต่หันจีบเข้าหา
 ลำตัวด้านหน้า แขนและมืออยู่
 ด้านหน้า ตั้งแขนขึ้นหันจีบ
 เข้าหาหน้าผาก

ตัวนาง

ตัวพระ

ที่มา : จิตราวดี จิราวัฒนาพร

ใบตัวอย่าง

จีบส่งหลัง

ตัวนาง

ตัวพระ

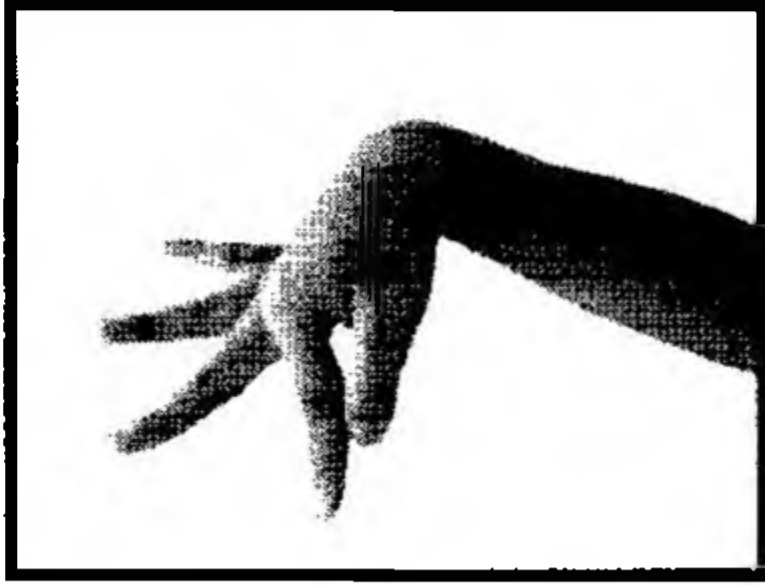
ที่มา : จิตราวดี จิราวัฒนาพร

จีบส่งหลัง คือ การจีบหงายแล้วม้วนมือที่จีบลง หงาย
ท้องแขนขึ้น ส่งแขนไปด้านหลังของผู้รับ

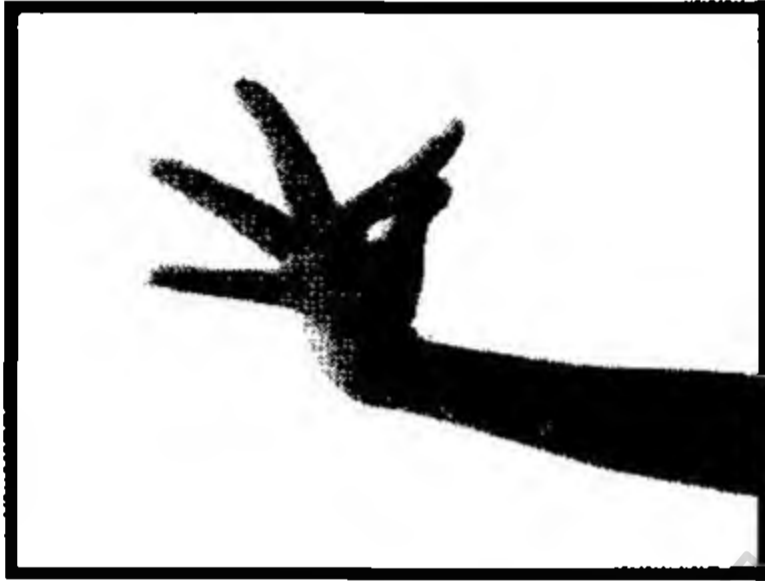
จีบส่งหลังต้องยื่นหลังตรงนะคะ

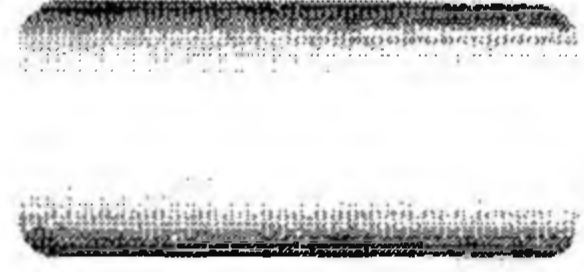
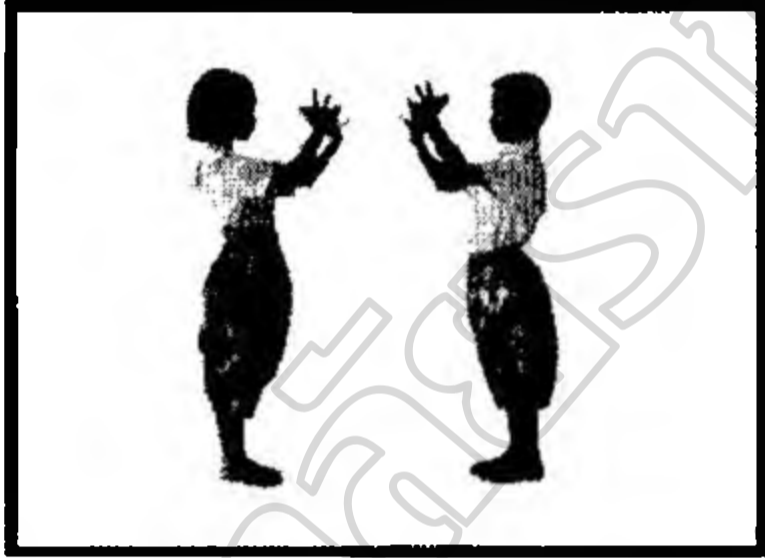
1.

2.

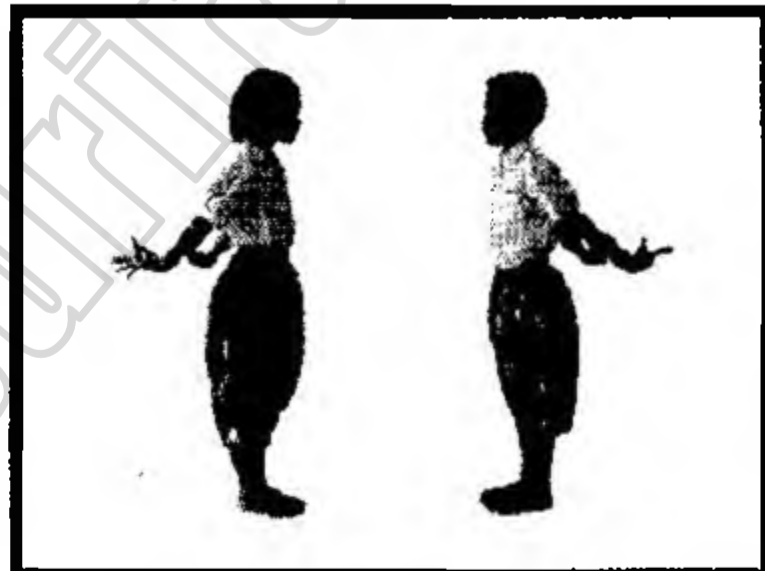
3.

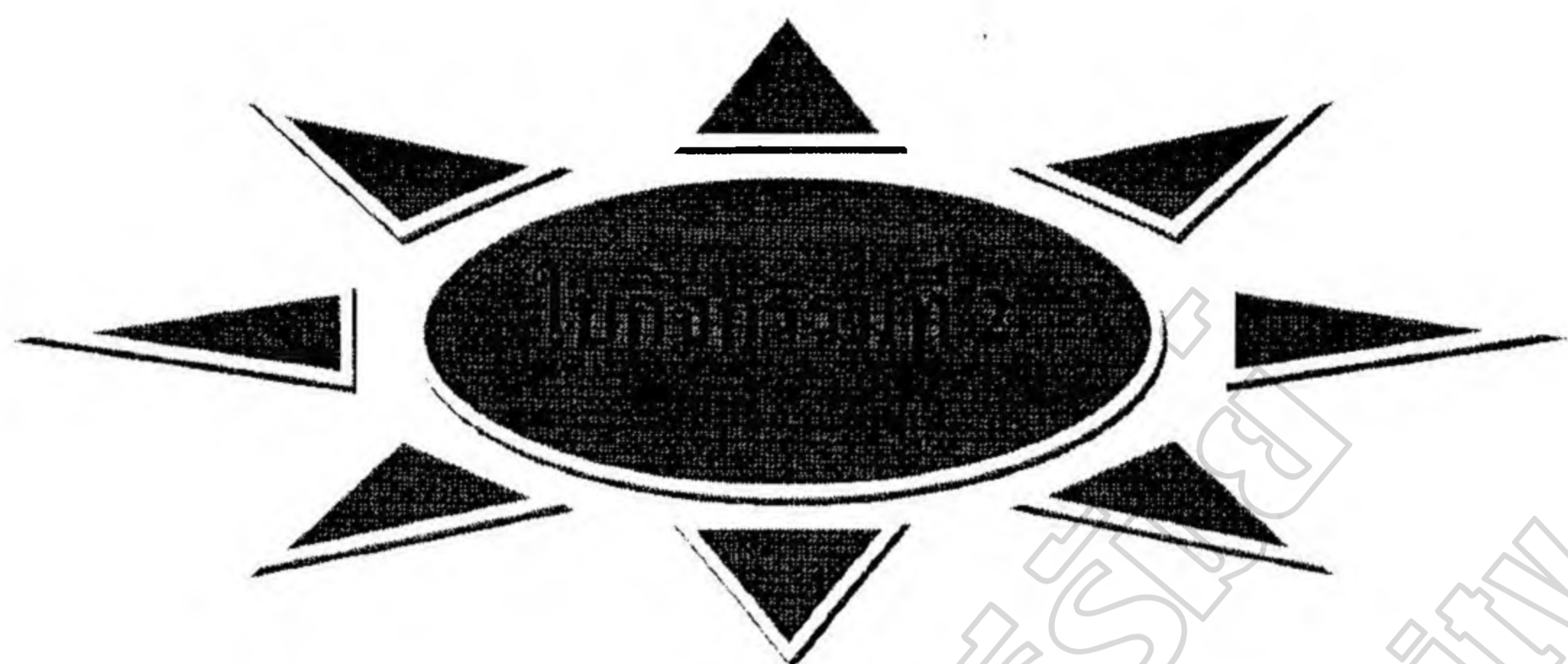
4.

5.

Watermark: BIRLA INSTITUTE OF TECHNOLOGY, Ranchi, Jharkhand, India

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม และนำนาฏยศัพท์ที่ได้เรียนมา คิดทำทาง
ประกอบเพลงที่กำหนดให้อย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการหน้าชั้นเรียน

เพลง จีบ

ผู้แต่ง จิตราวดี จิราวัฒนาพร ทำนอง ยิ้ม ยิ้ม ยิ้ม

จีบ จีบ จีบ

จیبนี้มีหลายวิธี

จีบคว่ำ จีบหงาย เข้าที่

เร็วเร็วรีบมาจیبปรกหน้า (ซ้ำ)

จیبปรกข้าง จีบส่งหลัง เพื่อนเอย

(ซ้ำทั้งเพลง)

แบบประเมินกิจกรรมที่ 2 (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	1. ความถูกต้องของท่ารำ (5 คะแนน)	2. ความคล่องแคล่ว (5 คะแนน)	3. ความริเริ่มสร้างสรรค์ (5 คะแนน)	4. ความสวยงาม (5 คะแนน)	รวม 20 คะแนน
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						

4. จากภาพ เป็นการทำให้ตา

- ก. จีบหางย
- ข. ตั้งวงบน
- ค. ล่อแก้ว

5. จีบหางยชายพก จีบบริเวณใดของร่างกาย

- ก. จีบที่ตา
- ข. จีบที่หัวไหล่
- ค. จีบที่สะคื้อ หรือหัวเข็มขัด

6. จีบปรกหน้า ปฏิบัติอย่างไร

- ก. จีบที่ตา
- ข. จีบที่สะคื้อ หรือหัวเข็มขัด
- ค. หันจิบเข้าหาลำตัวด้านหน้า ตั้งแขนขึ้นหันจิบเข้าหาหน้าผาก

7. จีบปรกข้าง ปฏิบัติอย่างไร

- ก. จีบที่ชายพก
- ข. จีบที่หน้าอก
- ค. หันจิบเข้าหาด้านข้างศีรษะ แขนตั้งอยู่ด้านข้างลำตัว

ข้อ	คำตอบ
1	ค
2	ค
3	ก
4	ก
5	ค
6	ค
7	ค
8	ก
9	ข
10	ข

ชุดการเรียนรู้ นาฏยศัพท์

ชุดที่ 2

เรื่อง อรชร...แขนอ่อน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จิตราวดี จิราวัฒนาพร

โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวชี้วัด

1. แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด
2. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์

ตั้งใจเรียนนะคะ

สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์และภาษาท่าร่ำ เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมาย ในการแสดง นาฏศิลป์ ทำให้การแสดงมีความสวยงาม เมื่อนำนาฏยศัพท์และ ภาษาท่าร่ำมาใช้ประกอบการแสดงจะทำให้การแสดงน่าสนใจ มีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น

ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้แล้ว
ศึกษาใบความรู้เรื่องตั้งวงเลนนะกะ

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่ารำ และใช้สื่อสาร เพื่อให้เข้าใจได้ตรงกันในวงการนาฏศิลป์ไทย เช่น การจับ การตั้งวง ล่อแก้ว ยกเท้า ประเท้า จรดเท้า เป็นต้น ซึ่งนาฏยศัพท์ ง่าย ๆ ที่สามารถฝึกปฏิบัติได้ มีดังนี้

ตัวนาง

ตัวพระ

ที่มา : จิตราวดี จิราวัฒนาพร

วงบน

ตัวนาง ปลายนิ้วมืออยู่ระดับหางคิ้ว ก้นวงก่อนไปด้านข้าง

ตัวพระ ปลายนิ้วมืออยู่ระดับแก้มศีรษะ ก้นวงก่อนไปด้านข้าง

ตัวนาง

ตัวพระ

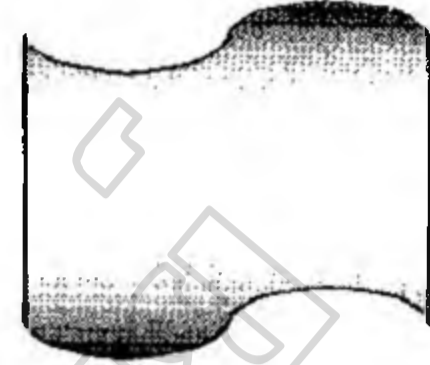
ที่มา : จิตรราตรี จิราวัฒนาพร

วงล่าง คือ การตั้งวงให้ส่วนโค้งของลำแขนทอดโค้งลงมา
เบื้องล่างระดับเอวที่ชายพกหรือหัวเข็มขัด

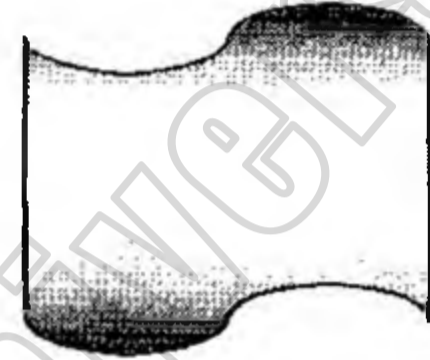
ตัวนาง ให้นำข้อศอกเข้าหาลำตัว เพื่อความอ่อนช้อย
และความสวยงาม

ตัวพระ ต้องนำข้อศอกออกไปด้านข้างสะเอว เพื่อความ
สง่างาม

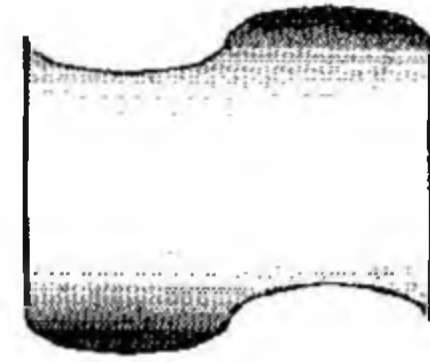
1.

2.

3.

นักเรียนทำได้แน่นอน
คุณครูมีใจนะ

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม และนำนาฏยศัพท์ที่ได้เรียนมา คิดทำท่างประกอบเพลงที่กำหนดให้อย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการหน้าชั้นเรียน

แบบประเมินกิจกรรมที่ 2 (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	1. ความถูกต้องทำร่า (5 คะแนน)	2. ความคงทนแล้ว (5 คะแนน)	3. ความริเริ่มสร้างสรรค์ (5 คะแนน)	4. ความสวยงาม (5 คะแนน)	รวม 20 คะแนน
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						

4. จากภาพ คือท่ารำใด

- ก. ตั้งวงบน
- ข. ตั้งวงกลาง
- ค. ตั้งวงล่าง

5. ตั้งวงบนของตัวพระ ปลายนิ้วอยู่ระดับใด

- ก. ระดับเอว
- ข. ระดับแก้มศีรษะ
- ค. ระดับสะโพก

6. ตั้งวงล่างของตัวพระ ทำไมต้องกันข้อศอกออกไปด้านข้างสะเอว

- ก. เพื่อความสวยงาม
- ข. เพื่อความสง่างาม
- ค. เพื่อความดี

7. จากภาพ คือท่ารำใด

- ก. ตั้งวงบน
- ข. ตั้งวงกลาง
- ค. ตั้งวงล่าง

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	คำตอบ
1	ข
2	ค
3	ก
4	ก
5	ข
6	ข
7	ก
8	ก
9	ก
10	ก

ชุดการเรียนรู้ นาฏยศัพท์

ชุดที่ 3

เรื่อง เมขลา...ล่อแก้ว

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

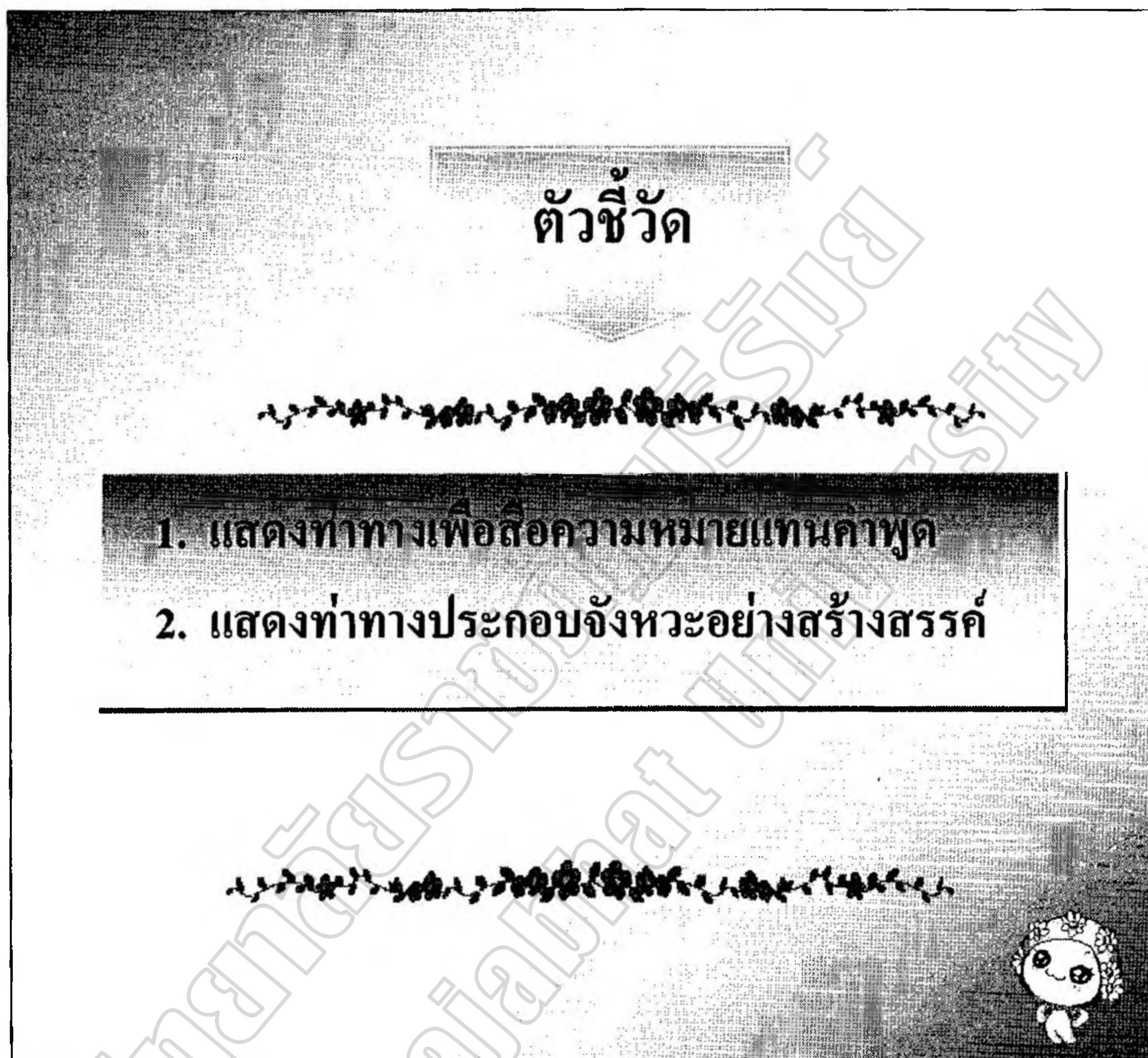

จิตราวดี จิราวัฒนาพร

โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

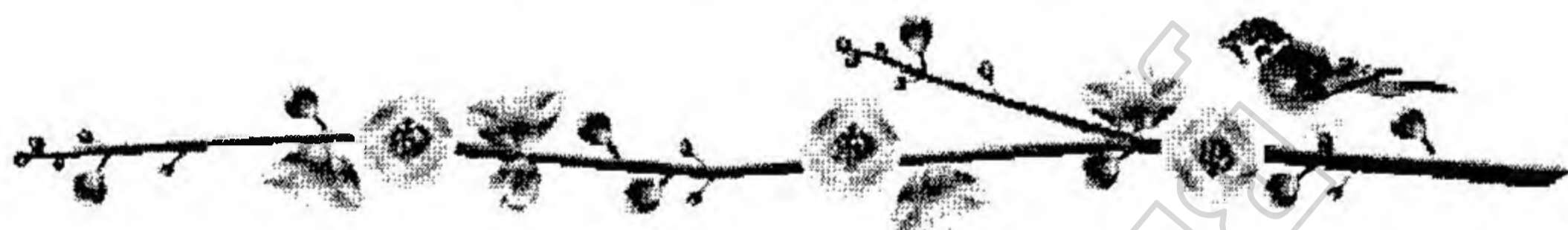
กระทรวงศึกษาธิการ

ตั้งใจเรียนนะคะ

สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์และภาษาท่าร่า เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมาย ในการแสดง นาฏศิลป์ ทำให้การแสดงมีความสวยงาม เมื่อนำนาฏยศัพท์และ ภาษาท่าร่ามาใช้ประกอบการแสดงจะทำให้การแสดงน่าสนใจ มีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าร่าพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

นาฏยศัพท์ล่อแก้วได้

ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้แล้ว
ศึกษาใบความรู้เรื่องล่อแก้วเลยนะเจ้าคะ

เรื่อง เมขลา...ล่อแก้ว

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่ารำ และใช้สื่อสาร เพื่อให้เข้าใจได้ตรงกันในวงการนาฏศิลป์ไทย เช่น การจับ การตั้งวง ล่อแก้ว ยกเท้า ประเท้า จรดเท้า เป็นต้น ซึ่งนาฏยศัพท์ ง่าย ๆ ที่สามารถฝึกปฏิบัติได้ มีดังนี้

ตั้งใจปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ทุกท่า
นักเรียนก็จะเก่งแน่นอน

ทำล้อแก้ว

ตัวนาง

ตัวพระ

ที่มา : จิตราวดี จิราวัฒนาพร

ทำล้อแก้ว คือ นำนิ้วหัวแม่มือมาจรดกับนิ้วกลาง โดยให้นิ้วหัวแม่มือกดทับบนเส้นนิ้วกลางไว้ ส่วนนิ้วชี้ นิ้วนาง นิ้วก้อยก็ียดอกให้ตั้ง

ทำทำล้อแก้ว
ได้หรือเปล่าจ๊ะ

ทำล้อแก้ว คือ

.....

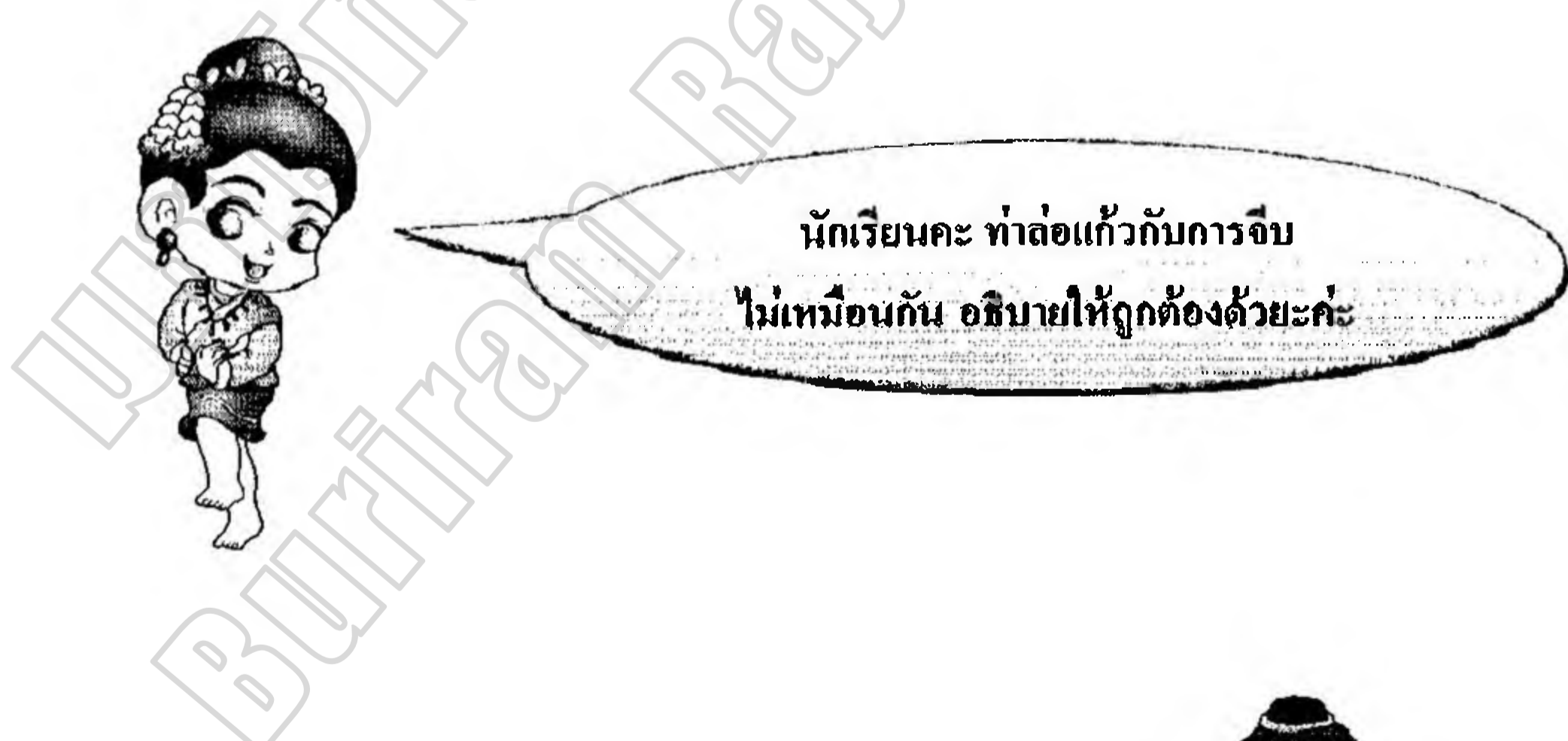
.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนคะ ทำล้อแก้วกับการจับ
ไม้เหมือนกัน อธิบายให้ถูกต้องด้วยนะคะ

ใบกิจกรรมที่ 2

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม และนำนาฏยศัพท์ที่ได้เรียนมา คิดทำทาง
ประกอบเพลงที่กำหนดให้อย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการหน้าชั้นเรียน

 เพลงล้อแก้ว

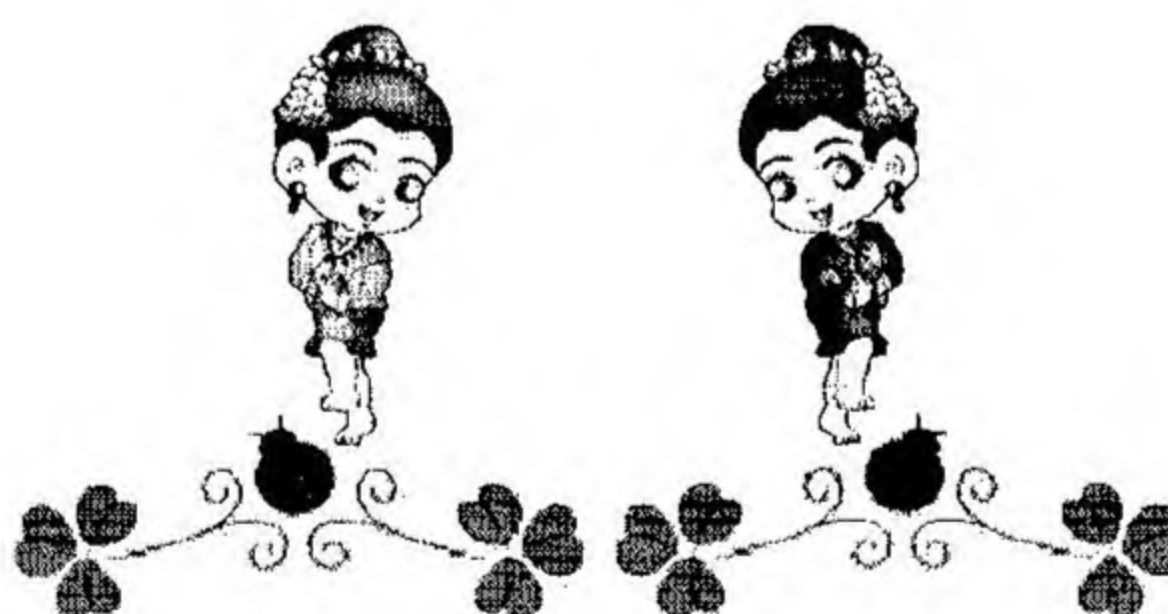
เนื้อร้อง จิตราวดี จิรวัดนาพร ทำนอง จังหวะตลุง

เมฆลานั้นมีลูกแก้ว	รามสูรเห็นแล้วขว้างขวานออกไป
ขว้างขวานไม่ถูกอะไร (ซ้ำ)	เมฆลาดีใจ ลอยไป ลอยมา

 (ซ้ำทั้งเพลง)

แบบประเมินกิจกรรมที่ 2 (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของทำรา (5 คะแนน)	ความคล่องแคล่ว (5 คะแนน)	ความริเริ่มสร้างสรรค์ (5 คะแนน)	ความสวยงาม (5 คะแนน)	รวม 20 คะแนน
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						

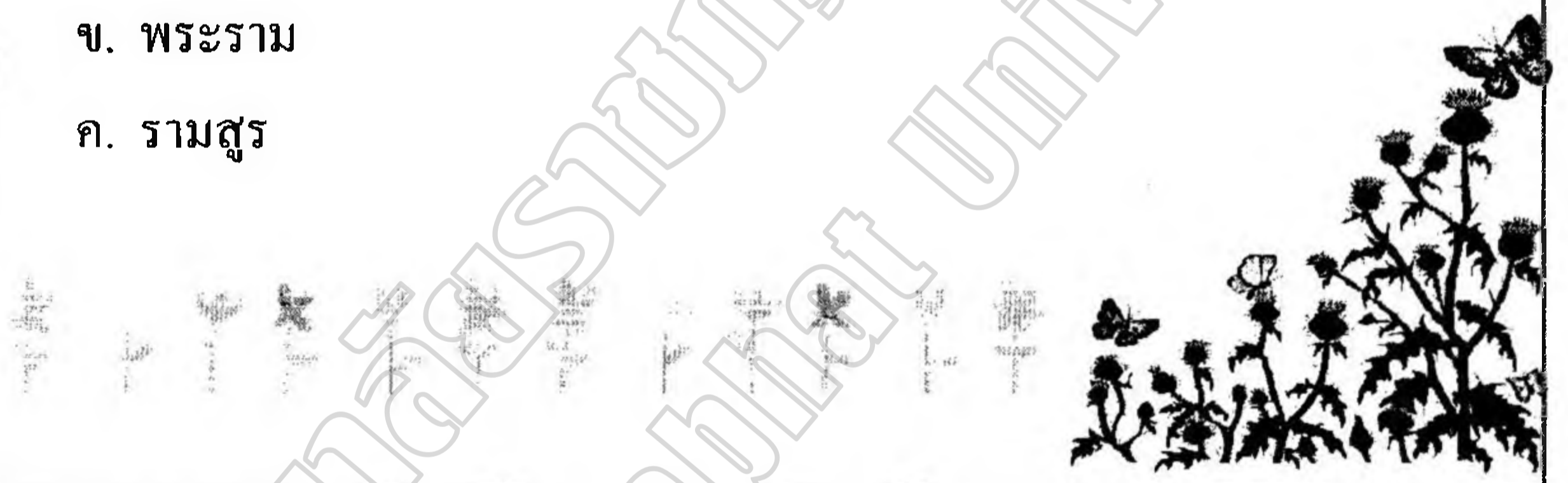

4. นักเรียนจะปฏิบัติทำล่อแก้วให้ถูกต้อง ควรทำอย่างไร

- ก. ใช้นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกรีดออก
- ข. นำนิ้วหัวแม่มือมาจรดกับนิ้วกลาง โดยให้นิ้วหัวแม่มือกดทับบนเส้นนิ้วกลางไว้ ส่วนนิ้วชี้ นิ้วนาง นิ้วก้อยกรีดออกให้ตั้ง
- ค. ใช้นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วก้อย นิ้วที่เหลือกรีดออก

5. ตัวละครใดที่ถือลูกแก้ว

- ก. นางเมขลา
- ข. พระราม
- ค. รามสูร

นักเรียนทำแบบทดสอบถูกหมดทุกข้อไหม้คะ

แบบบันทึกคะแนนกิจกรรมการเรียนรู้
ชุดที่ 3 เรื่อง เมฆลา...ล่อแก้ว

เลขที่	ชื่อ -นามสกุล	กิจกรรม 1 10 คะแนน	กิจกรรม 2 20 คะแนน	ทดสอบ 5 คะแนน	รวม 35 คะแนน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					

ชุดการเรียนรู้ ภาษาท่ารา

ชุดที่ 4

เรื่อง นาฏลีลา...รำสื่อภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จิตราวดี จิราวัฒนาพร

โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวชี้วัด

1. แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด
2. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์

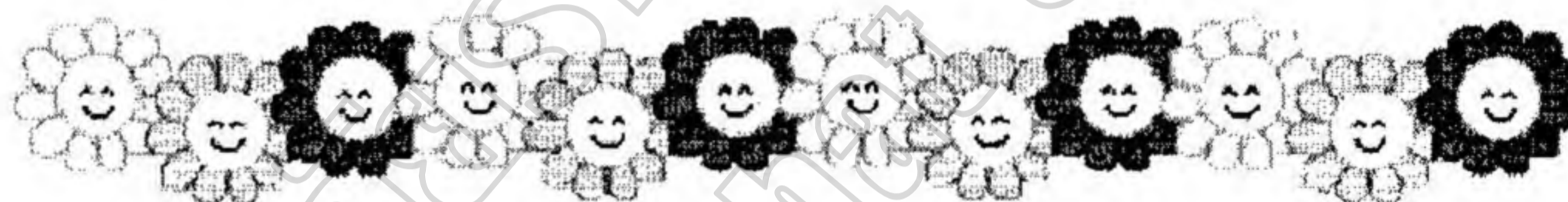
ตั้งใจเรียนนะคะ

สาระสำคัญ

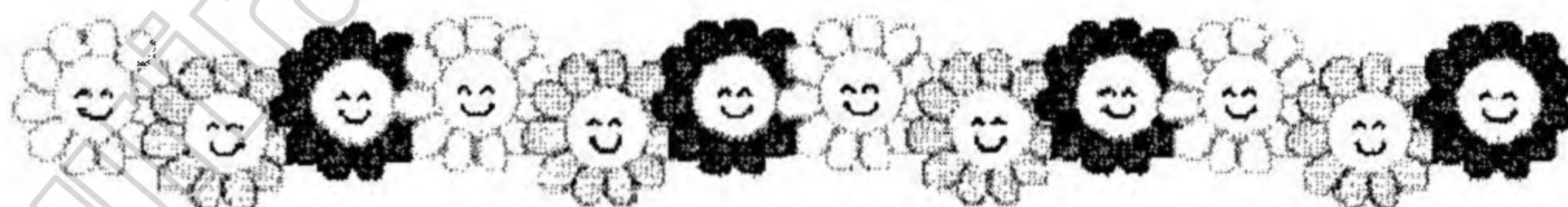
นาฏยศัพท์และภาษาท่าร่า เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมาย ในการแสดง นาฏศิลป์ ทำให้การแสดงมีความสวยงาม เมื่อนำนาฏยศัพท์และ ภาษาท่าร่ามาใช้ประกอบการแสดงจะทำให้การแสดงน่าสนใจ มีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าร่าพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

ภาษาท่าร่า ท่ามอง และท่าโกรธได้

ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วศึกษา
ใบความรู้เรื่องท่ามอง ท่าโกรธเดยนะคะ

เรื่อง นาฏลีลา...รำสื่อภาษา

จุดประกายจินตนาการ ถ้าพูดว่ามองดู
นักเรียนจะแสดงภาษาทำรำอย่างไร

ภาษาทำรำ คือ การแสดงท่าทางแทนคำพูดโดยไม่ต้องเปล่งเสียง
ออกมา นิยมใช้ท่าทางที่เป็นนาฏศิลป์สื่อความหมายให้แก่ผู้ชม

เราสามารถฝึกหัดการแสดงภาษาทำรำได้ เช่น การแสดงท่ามอง
การแสดงท่าโกรธ การแสดงท่าดีใจ และการแสดงท่าปฏิเสธ เป็นต้น

ใบตัวอย่าง

ท่าโกรธ

ที่มา : จิตราวดี จิราวัฒนาพร

การแสดงท่าโกรธ คือ มือหนึ่งจับหงายชายพก อีกมือหนึ่งใช้ฝ่ามือ
ตีหลังใบหู ถ้ากระชากมือลงมาเบา ๆ จะหมายถึงเคืองใจ ถ้ากระชากมือ
ลงมาแรง ๆ คือ โกรธมาก ยืนประสมเท้าเหลื่อมกัน

นักเรียนฝึกบ่อย ๆ จะเห็นว่า
ท่าโกรธฝึกไม่ยากเลยคะ

1. ท่ามอง คือ

.....

.....

.....

2. ท่าโกรธ คือ

.....

.....

.....

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม และนำภาษาท่าราที่ได้อ่านมา คิดทำทาง
ประกอบเพลงที่กำหนดให้อย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการหน้าชั้นเรียน

เพลง มองมาอย่าโกรธ

ผู้แต่ง จิตราวดี จิราวัฒนาพร ทำนอง สุขกันเถอะเรา

อย่าโกรธกันเลย

ก็เคยรักกัน

ให้สุขคืนวัน

เราหันมามองกันเถิด

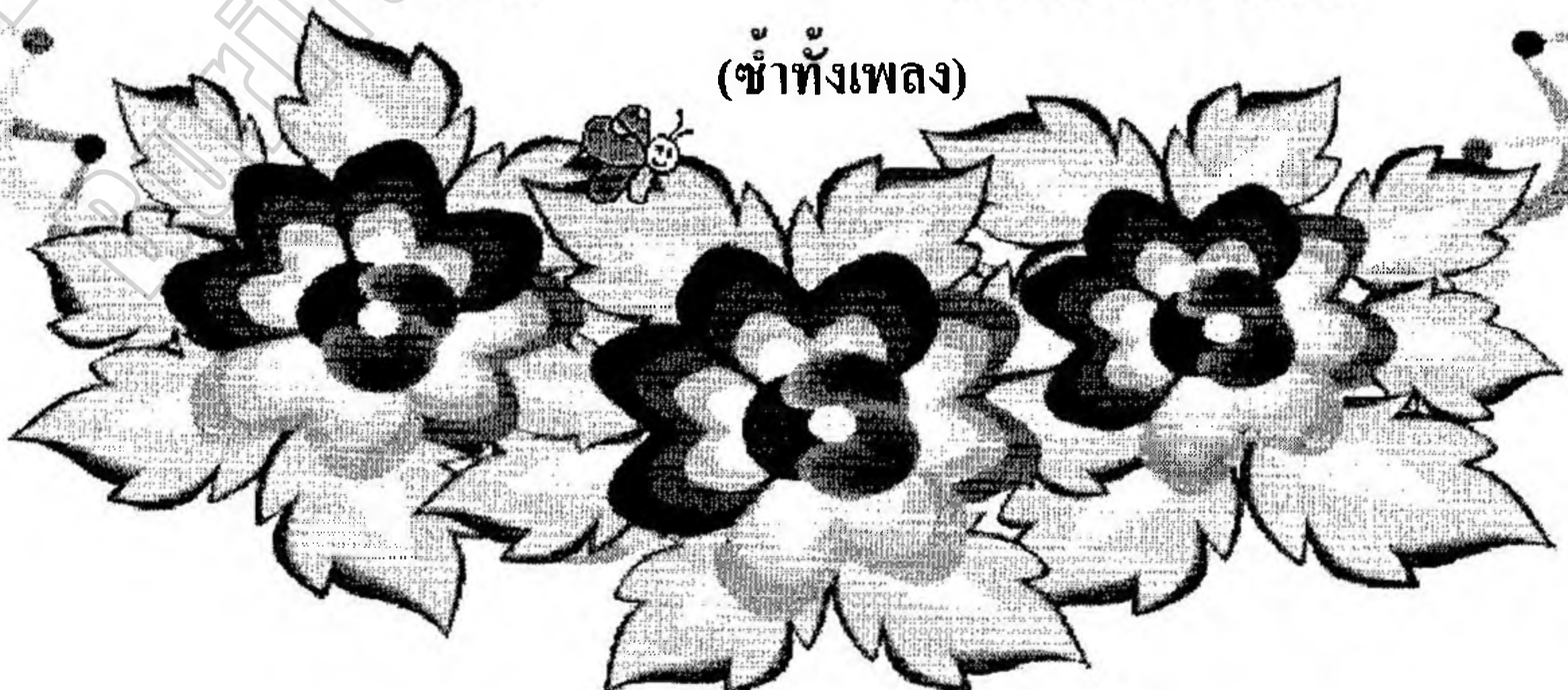
โลกจะดูดี

สุขศรีสราญ

จิตใจเบิกบาน

ชีวิตยืนยาวชื่นใจเอย

(ซ้ำทั้งเพลง)

แบบประเมินกิจกรรมที่ 2 (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	1. ความถูกต้องของทำรา (5 คะแนน)	2. วิธีการปฏิบัติทำเอง (5 คะแนน)	3. วิธีการปฏิบัติทำโครง (5 คะแนน)	4. ความสวยงาม (5 คะแนน)	รวม 20 คะแนน
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						

4. ท่ามอง ถ้าหันมองไปทางด้านซ้ายจะเอียงศีรษะไปทางใด

- ก. เอียงศีรษะไปทางด้านขวา
- ข. เอียงศีรษะไปทางด้านซ้าย
- ค. เอียงศีรษะไปทางด้านใดก็ได้

5. มีจیبอะไรบ้าง ที่สัมพันธ์กับท่ามอง

- ก. จีบหงาย จีบปรกหน้า
- ข. จีบปรกข้าง จีบส่งหลัง
- ค. จีบหงายชายพก จีบส่งหลัง

6. เวล่านักเรียนปฏิบัติท่าโกรธ นักเรียนปฏิบัติอย่างไร

- ก. มือหนึ่งจیبหงายชายพกและอีกมือหนึ่งใช้ฝ่ามือสีหลังใบหู กระจกมือที่อยู่หลังใบหูลงมาแรง ๆ ยื่นประสมเท้าแหล่ล้มกัน
- ข. ยืมและกระจกมือที่อยู่หลังใบหูลงมาแรง ๆ
- ค. หัวเราะและกระจกมือที่อยู่หลังใบหูลงมาเบา ๆ

7. การปฏิบัติท่าโกรธ ถ้ากระจกฝ่ามือที่สีหลังใบหูลงมาเบา ๆ หมายถึง

- ก. โกรธมาก
- ข. เคืองใจ
- ค. โกรธปานกลาง

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	คำตอบ
1	ค
2	ข
3	ก
4	ก
5	ค
6	ก
7	ข
8	ก
9	ค
10	ข

ชุดการเรียนรู้ ภาษาท่าร่ำ

เรื่อง นาฏลีลา...ภาษาท่าร่ำ

จิตราวดี จิราวัฒนาพร

โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวชี้วัด

1. แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด
2. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์

ตั้งใจเรียนนะคะ

สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์และภาษาท่ารำ เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมาย ในการแสดง นาฏศิลป์ ทำให้การแสดงมีความสวยงาม เมื่อนำนาฏยศัพท์และ ภาษาท่ารำมาใช้ประกอบการแสดงจะทำให้การแสดงน่าสนใจ มีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

ภาษาท่ารำ ทำดีใจ ทำปฏิเสธได้

ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วศึกษา
ใบความรู้เรื่องท่ามอง ท่าโกรธเสยณะคะ

ใบความรู้

เรื่อง นาฏลีลา...ภาษาท่ารำ

จุดประกายจินตนาการ ถ้าพูดว่าดีใจ
นักเรียนจะแสดงภาษาท่ารำอย่างไร

ภาษาท่ารำ คือ การแสดงท่าทางแทนคำพูด โดยไม่ต้องเปล่งเสียง
ออกมา นิยมใช้ท่าทางที่เป็นนาฏศิลป์สื่อความหมายให้แก่ผู้ชม
เราสามารถฝึกหัดการแสดงภาษาท่าได้ เช่น การแสดงท่ามอง
การแสดงท่าโกรธ การแสดงท่าดีใจ และการแสดงท่าปฏิเสธ เป็นต้น

ใบตัวอย่าง

ทำปฏิเสช

ที่มา : จิตราวดี จิราวัฒนาพร

การแสดงปฏิเสช คือ ยกแขนข้างใดข้างหนึ่งเหยียดตั้งตั้งมือขึ้น
ส้นปลายนิ้วไปมาเล็กน้อย ส่วนอีกมือหนึ่งจับหางชายพก เอียงศีรษะ
ข้างเดียวกับแขนที่ตั้ง ขึ้นประสมเท้าหล่อมกัน

ปฏิเสช กับไม้ ความหมาย
เดียวกันนะคะ

1. ท่าดีใจ คือ

.....

.....

.....

2. ท่าปฏิเสธ คือ

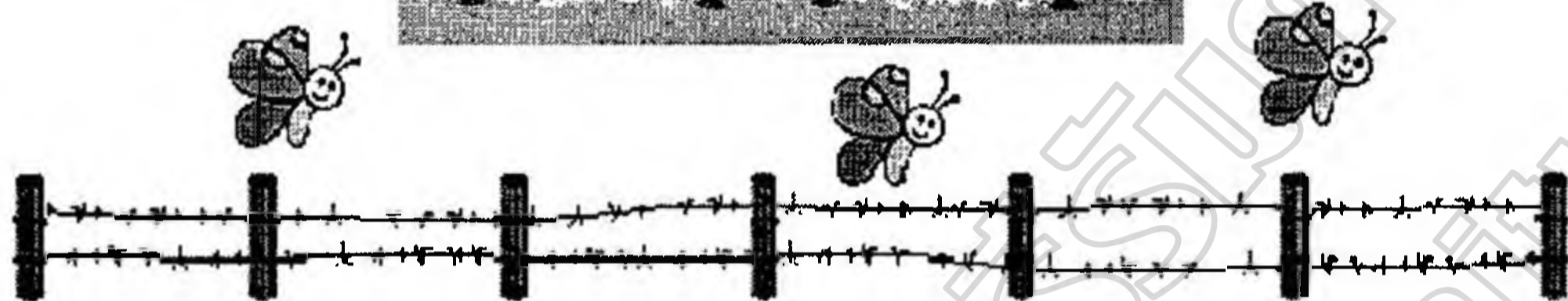
.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 2

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม และนำภาษาท่าราที่ได้อ่านมา คิดทำทาง
ประกอบเพลงที่กำหนดให้อย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการหน้าชั้นเรียน

เพลงปฏิเสธไม่ได้ว่าดีใจ

เนื้อร้อง จิตราวดี จิราวัฒน์นพร ทำนอง เพลงร้องเล่น

ดีใจที่ได้พบกัน	เป็นสุขทุกวันเมื่อได้ซิดใกล้
ปฏิเสธไม่ได้ใจห้วนไหว (ซ้ำ)	เพราะว่าหัวใจฉันนั้นรักเธอ (ซ้ำ)

(ซ้ำทั้งเพลง)

แบบประเมินกิจกรรมที่ 2 (ต่อ)

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	1. ความถูกต้องของทำรำ (5 คะแนน)	2. วิธีการปฏิบัติทำใจ (5 คะแนน)	3. วิธีการปฏิบัติทำปฏิเสฐ (5 คะแนน)	4. ความสวยงาม (5 คะแนน)	รวม 20 คะแนน
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						

4. ทำดีใจ ถ้าจับมือขวาที่ปากจะเอียงศีรษะไปทางใด

- ก. เอียงศีรษะไปทางด้านซ้าย
- ข. เอียงศีรษะไปทางด้านขวา
- ค. เอียงศีรษะไปทางด้านใดก็ได้

5. การแสดงทำดีใจ มือจับที่ใด

- ก. จับที่ปาก และจับหงายชายพก
- ข. จับที่หน้าอก และจับส่งหลัง
- ค. จับที่ตา และจับส่งหลัง

6. เวล่านักเรียนปฏิบัติทำปฏิเสธ นักเรียนปฏิบัติอย่างไร

- ก. มือหนึ่งจับหงายที่หน้าอกและอีกมือหนึ่งยกมือขึ้นแขนตั้ง
- ข. จับส่งหลังทั้งสองมือ
- ค. ยกแขนข้างใดข้างหนึ่งเหยียดตั้งตั้งมือขึ้น ส้นปลายนิ้วไปมาเล็กน้อย ส่วนอีกมือหนึ่งจับหงายชายพก

7. การปฏิบัติทำปฏิเสธ ใช้เมื่อโอกาสใด

- ก. ฉันทันไม่ไปเที่ยวกับเธอ
- ข. ฉันทันชอบคนเรียนเก่ง
- ค. ฉันทันชอบคนไปโรงเรียน

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	คำตอบ
1	ข
2	ก
3	ค
4	ข
5	ก
6	ค
7	ก
8	ก
9	ค
10	ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-5

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2
 เรื่อง มือน้อย...ร้อยเรียงท่า เวลา 2 ชั่วโมง
 เรื่องย่อ การจับ เวลา 1 ชั่วโมง
 สอนวันที่ 6 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554 สอนโดย นางจิตราวดี จิราวัฒนาพร

1. สาระที่ 3

นาฏศิลป์

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์
 คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ตัวชี้วัด

1. แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด (ศ 3.1 ป.2/3)
2. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์ (ศ. 3.1 ป. 2/4)

4. สาระสำคัญ นาฏยศัพท์และภาษาท่าร่า เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมาย ในการแสดงนาฏศิลป์
 ทำให้การแสดงมีความสวยงาม เมื่อนำนาฏยศัพท์และภาษาท่าร่ามาใช้ประกอบการแสดง
 จะทำให้การแสดงน่าสนใจมีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าร่าพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย นาฏยศัพท์การจับได้

ด้านความรู้ (K)

1. เมื่อกำหนดการจับให้นักเรียน สามารถอธิบายความหมายของการจับได้
2. นักเรียนอธิบายวิธีการจับได้
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติการจับได้

ขั้นฝึกทักษะ

- ครูตรวจสอบความรู้ โดยถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ที่ศึกษามา พร้อมกับให้นักเรียนยกตัวอย่าง การจับติดต่อกัน 5 – 6 คน แล้วให้ตัวแทนนักเรียนหนึ่งคนออกไปทำการจับหน้าชั้นเรียน เสร็จแล้วนักเรียนปฏิบัติการจับพร้อมกัน
- นักเรียนแต่ละกลุ่มมารับชุดการเรียนรู้ที่ 1 แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดให้ในคำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้
- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง มือน้อย...ร้อยเรียงทำ แล้วนำผลงานส่งครู
- นักเรียน ครู ร่วมกันประเมินผลงาน วิจารณ์ผลงาน ให้กำลังใจ และแนะนำส่วนที่ต้องปรับปรุง

- นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ แล้วนำส่งครู

ขั้นสรุป

- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการเรียน ดังนี้

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่ารำ และใช้สื่อสารเพื่อให้เข้าใจได้ตรงกันในวงการนาฏศิลป์ไทย เช่น จับคว่า จับหงาย จับปรกหน้า จับปรกข้าง และจับส่งหลัง การจับนั้นนักเรียนสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นท่ารำประกอบเพลงในงานรื่นเริง หรืองานประเพณีทางวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี เพราะบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ประจำชาติไทยมาแต่โบราณกาล

- เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเพิ่มเติมถ้ามีข้อสงสัยหรือปฏิบัติท่ารำยังไม่ได้

8. สื่อ / แหล่งทำเรียนรู้

1. แผนภูมิเพลง “จับ”
2. แผนภาพการจับ
3. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง มือน้อย...ร้อยเรียงทำ
4. การสังเกตพฤติกรรม

10. กิจกรรมเสนอแนะ / ภาคผนวก

.....

.....

.....

.....

11. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นายยุทธ อูโรมาลย์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2
 เรื่อง อรชร...แขนอ่อน เวลา 2 ชั่วโมง
 เรื่องย่อ การตั้งวง เวลา 1 ชั่วโมง
 สอนวันที่ 7 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554 สอนโดย นางจิตราวดี จิราวัฒนาพร

1. สาระที่ 3

นาฏศิลป์

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์
 คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ตัวชี้วัด

1. แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด (ศ 3.1 ป.2/3)
2. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์ (ศ. 3.1 ป. 2/4)

4. สาระสำคัญ

นาฏศัพท์และภาษาท่าร่า เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมาย ในการแสดงนาฏศิลป์
 ทำให้การแสดงมีความสวยงาม เมื่อนำนาฏศัพท์และภาษาท่าร่ามาใช้ประกอบการแสดง
 จะทำให้การแสดงน่าสนใจมีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าร่าพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย นาฏศัพท์การตั้งวงได้

ด้านความรู้ (K)

1. เมื่อกำหนดการตั้งวงให้นักเรียน สามารถอธิบายความหมายของการตั้งวงได้
2. นักเรียนอธิบายวิธีการตั้งวงได้
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติการตั้งวงได้

ขั้นฝึกทักษะ

- ครูตรวจสอบความรู้ โดยถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ที่ศึกษามา พร้อมกับให้นักเรียนยกตัวอย่าง การตั้งวง ติดต่อกัน 5 – 6 คน แล้วให้ตัวแทนนักเรียนหนึ่งคนออกไปทำการตั้งวงหน้าชั้นเรียน เสร็จแล้วนักเรียนปฏิบัติการตั้งวงพร้อมกัน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มมารับชุดการเรียนรู้ที่ 2 แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดให้ในคำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง อรชร...แขนอ่อน แล้วนำผลงานส่งครู

- นักเรียน ครู ร่วมกันประเมินผลงาน วิเคราะห์ผลงาน ให้กำลังใจ และแนะนำส่วนที่ต้องปรับปรุง

- นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ แล้วนำส่งครู

ขั้นสรุป

- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการเรียน ดังนี้

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่ารำ และใช้สื่อสารเพื่อให้เข้าใจได้ตรงกันในวงการนาฏศิลป์ไทย เช่น ตั้งวงบน ตั้งวงกลาง และตั้งวงล่าง ตั้งวงต่าง ๆ นั้นสามารถนำมาผสมผสานกับการจีบ ประดิษฐ์เป็นท่ารำประกอบเพลงในงานรื่นเริง หรืองานประเพณีทางวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนสามารถแสดงออกถึงซึ่งเอกลักษณ์ประจำชาติไทยมาแต่โบราณกาลได้เป็นอย่างดี

- เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเพิ่มเติมถ้ามีข้อสงสัยหรือปฏิบัติท่ารำยังไม่ได้

8. สื่อ / แหล่งทำเรียนรู้

1. แผนภูมิเพลง “ตั้งวง”
2. แผนภาพตั้งวง
3. ชุดการเรียนรู้ชุดที่ 2 เรื่อง อรชร...แขนอ่อน
4. การสังเกตพฤติกรรม

10. กิจกรรมเสนอแนะ / ภาคผนวก

.....

.....

.....

.....

11. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

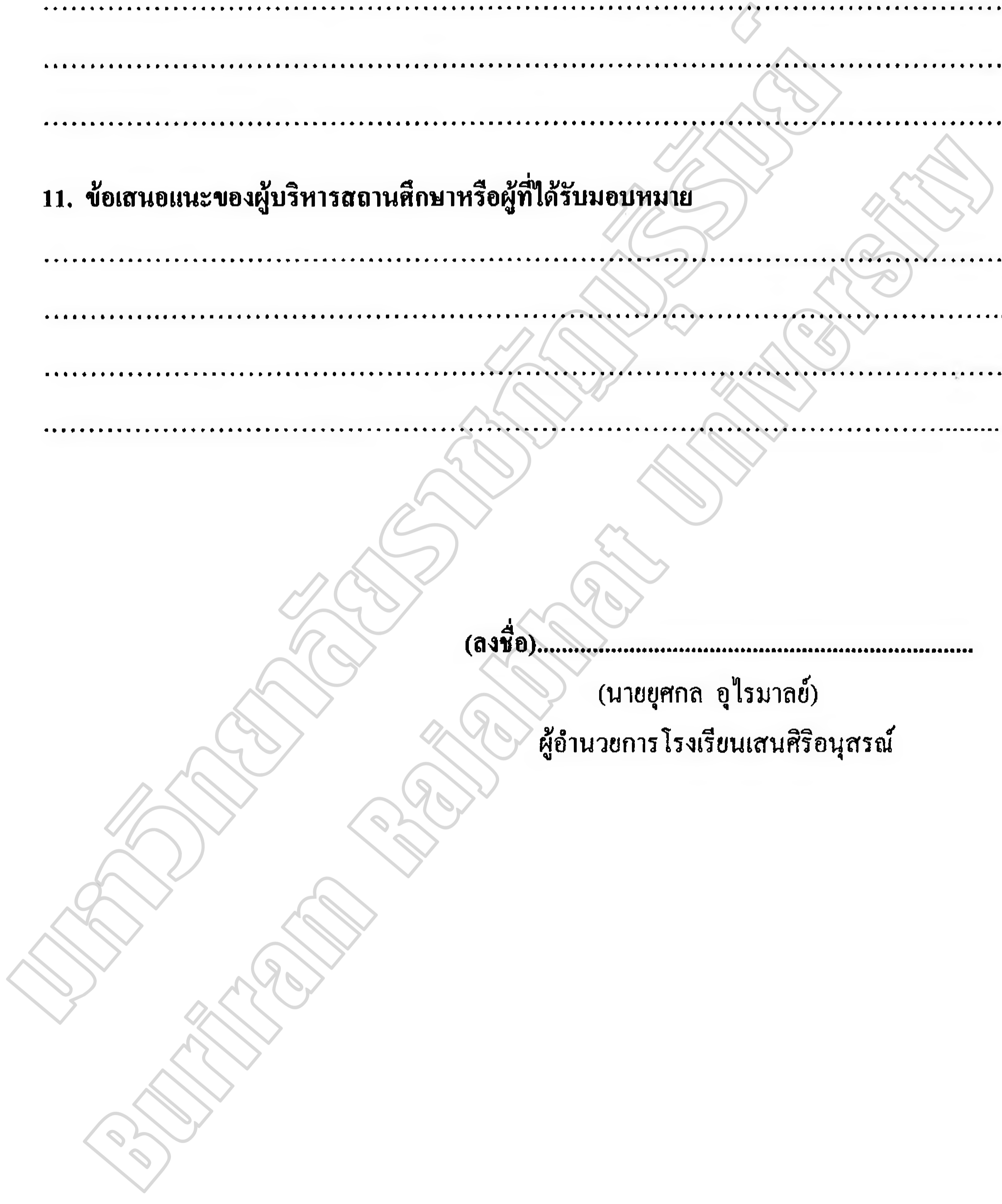
.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นายยุทธกุล อุไรมาลย์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2
 เรื่อง เมขลา...ล่อแก้ว เวลา 2 ชั่วโมง
 เรื่องย่อ ทาล่อแก้ว เวลา 1 ชั่วโมง
 สอนวันที่ 8 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554 สอนโดย นางจิตราวดี จิราวัฒนาพร

1. สาระที่ 3

นาฏศิลป์

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์
 คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ตัวชี้วัด

1. แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด (ศ 3.1 ป.2/3)
2. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์ (ศ. 3.1 ป. 2/4)

4. สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์และภาษาท่าร่า เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมาย ในการแสดงนาฏศิลป์
 ทำให้การแสดงมีความสวยงาม เมื่อนำนาฏยศัพท์และภาษาท่าร่ามาใช้ประกอบการแสดง
 จะทำให้การแสดงน่าสนใจมีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าร่าพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย นาฏยศัพท์ล่อแก้วได้

ด้านความรู้ (K)

1. เมื่อกำหนดท่าล่อแก้วให้นักเรียน สามารถอธิบายความหมายของท่าล่อแก้วได้
2. นักเรียนอธิบายวิธีท่าล่อแก้วได้
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าล่อแก้วได้

- นักเรียนแต่ละกลุ่มมารับชุดการเรียนรู้ที่ 3 แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดให้
ในคำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เมขลา...ล่อแก้ว
แล้วนำผลงานส่งครู

- นักเรียน ครู ร่วมกันประเมินผลงาน วิเคราะห์ผลงาน ให้กำลังใจ และแนะนำ
ส่วนที่ต้องปรับปรุง

- นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ แล้วนำส่งครู

ขั้นสรุป

- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการเรียน ดังนี้

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่ารำ และใช้สื่อสารเพื่อให้เข้าใจได้ตรงกัน

ในวงการนาฏศิลป์ไทย เช่น ท่าล่อแก้วนำมาผสมผสานกับการจีบ การตั้งวงนักเรียนสามารถนำมา
ประดิษฐ์เป็นท่ารำประกอบเพลงในงานรื่นเริง หรืองานประเพณีทางวัฒนธรรมไทย ได้เป็นอย่างดี
เพราะนักเรียนสามารถแสดงออกและถ่ายทอด ถึงเอกลักษณ์ประจำชาติไทยมาแต่โบราณกาลได้
เป็นอย่างดี

- เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเพิ่มเติมถ้ามีข้อสงสัยหรือปฏิบัติท่ารำยังไม่ได้

8. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. แผนภูมิเพลง “ล่อแก้ว”
2. แผนภาพท่าล่อแก้ว
3. ชุดการเรียนรู้ชุดที่ 3 เรื่อง เมขลา...ล่อแก้ว
4. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

10. กิจกรรมเสนอแนะ / ภาคผนวก

.....
.....
.....
.....

11. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....

(นายชุกกล อุไรมาตย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม Rajabhat University

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2
 เรื่อง นาฏลีลา...รำสื่อภาษา เวลา 2 ชั่วโมง
 เรื่องย่อ ท่อมอง ทำโกรธ เวลา 1 ชั่วโมง
 สอนวันที่ 9 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554 สอนโดย นางจิตราวดี จิราวัฒนาพร

1. สาระที่ 3

นาฏศิลป์

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย
 คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ตัวชี้วัด

1. แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด (ศ 3.1 ป.2/3)
2. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์ (ศ. 3.1 ป. 2/4)

4. สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์และภาษาท่ารำ เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมาย ในการแสดงนาฏศิลป์
 ทำให้การแสดงมีความสวยงาม เมื่อนำนาฏยศัพท์และภาษาท่ารำมาใช้ประกอบการแสดง
 จะทำให้การแสดงน่าสนใจมีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ภาษาท่ารำ ท่อมอง และทำโกรธได้

ด้านความรู้ (K)

1. เมื่อกำหนดท่อมอง และทำโกรธให้นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของท่อมอง
 และทำโกรธได้
2. นักเรียนอธิบายวิธีการแสดงท่อมอง และทำโกรธ ได้
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติการแสดงท่อมอง และทำโกรธได้

หนึ่งคนออกไปทำท่ารัก ท่ากิน ท่าดม ท่าหอม หน้าชั้นเรียน เสร็จแล้วนักเรียนปฏิบัติท่ามอง และ ท่าโกรธ พร้อมกัน

- นักเรียนแต่ละกลุ่มมารับชุดการเรียนรู้ที่ 4 แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดให้ ในคำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง นาฏลีลา...รำสื่อภาษา แล้วนำผลงานส่งครู

- นักเรียน ครู ร่วมกันประเมินผลงาน วิจารณ์ผลงาน ให้กำลังใจ และแนะนำ ส่วนที่ต้องปรับปรุง

- นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ แล้วนำส่งครู

ขั้นสรุป

- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการเรียน ดังนี้

ภาษาท่ารำ คือ การแสดงท่าทางแทนคำพูดโดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา นิยมใช้ท่าทาง ที่เป็นนาฏศิลป์สื่อความหมายให้แก่ผู้ชม เราสามารถฝึกหัดการแสดงภาษาท่ารำได้ เช่น การแสดงท่ามอง การแสดงท่าโกรธ ภาษาท่ารำนั้นนักเรียนสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นท่ารำ ประกอบเพลงในงานรื่นเริง หรืองานประเพณีทางวัฒนธรรมไทย ได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียน สามารถแสดงออกและถ่ายทอด ถึงเอกลักษณ์ประจำชาติไทยมาแต่โบราณกาลได้เป็นอย่างดี

- เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเพิ่มเติมถ้ามีข้อสงสัยหรือปฏิบัติท่ารำยังไม่ได้

8. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. แผนภูมิเพลง “ท่ามอง ท่าโกรธ”
2. แผนภาพการแสดงท่ามอง การแสดงท่าโกรธ
3. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 4 เรื่อง นาฏลีลา...รำสื่อภาษา
4. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

10. กิจกรรมเสนอแนะ / ภาคผนวก

.....

.....

.....

.....

11. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นายชุกกล อุไรมาลย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

เรื่อง นาฏลีลา...ภาษาท่ารำ

เวลา 2 ชั่วโมง

เรื่องย่อย ท่าดีใจ ท่าปฏิเสธ

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่ 13 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554

สอนโดย นางจิตราวดี จิราวัฒนาพร

1. สาระที่ 3

นาฏศิลป์

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์
คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ตัวชี้วัด

1. แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด (ศ 3.1 ป.2/3)
2. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์ (ศ. 3.1 ป. 2/4)

4. สาระสำคัญ

นาฏศัพท์และภาษาท่ารำ เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมาย ในการแสดงนาฏศิลป์
ทำให้การแสดงมีความสวยงาม เมื่อนำนาฏศัพท์และภาษาท่ารำมาใช้ประกอบการแสดง
จะทำให้การแสดงน่าสนใจมีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ภาษาท่ารำ ท่าดีใจ และท่าปฏิเสธได้

ด้านความรู้ (K)

1. เมื่อกำหนดท่าดีใจ และท่าปฏิเสธ ให้นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของท่าดีใจ
และท่าปฏิเสธได้
2. นักเรียนอธิบายท่าดีใจ และท่าปฏิเสธได้
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าดีใจ และท่าปฏิเสธได้

ขั้นฝึกทักษะ

- ครูตรวจสอบความรู้ โดยถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ที่ศึกษามา พร้อมกับให้นักเรียนยกตัวอย่าง ภาษาท่ารำ ท่ารัก ท่ากิน ท่าดม และท่าหอม ติดต่อกัน 5-6 คน แล้วให้ตัวแทนนักเรียนหนึ่งคนออกไปทำท่ารัก ท่ากิน ท่าดม และท่าหอม หน้าชั้นเรียน เสร็จแล้วนักเรียนปฏิบัติท่าดีใจ และท่าปฏิเสธพร้อมกัน
- นักเรียนแต่ละกลุ่มมารับชุดการเรียนรู้ที่ 5 แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดให้ในคำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้
- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง นาฏลีลา...ภาษาท่ารำ แล้วนำผลงานส่งครู
- นักเรียน ครู ร่วมกันประเมินผลงาน วิจารณ์ผลงาน ให้กำลังใจ และแนะนำส่วนที่ต้องปรับปรุง
- นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ แล้วนำส่งครู

ขั้นสรุป

- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการเรียน ดังนี้

ภาษาท่ารำ คือ การแสดงท่าทางแทนคำพูดโดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา นิยมใช้ท่าทางที่เป็นนาฏศิลป์สื่อความหมายให้แก่ผู้ชม เราสามารถฝึกหัดการแสดงภาษาท่ารำได้ เช่น การแสดงท่าดีใจ การแสดงท่าปฏิเสธ ภาษาท่ารำนั้นนักเรียนสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นท่ารำประกอบเพลงในงานรื่นเริง หรืองานประเพณีทางวัฒนธรรมไทย ได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนสามารถแสดงออกและถ่ายทอด ถึงเอกลักษณ์ประจำชาติไทยมาแต่โบราณกาลได้เป็นอย่างดี

- เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเพิ่มเติมถ้ามีข้อสงสัยหรือปฏิบัติท่ารำยังไม่ได้

8. สื่อ / แหล่งท่าเรียนรู้

1. แผนภูมิเพลง “ท่าดีใจ และท่าปฏิเสธ”
2. แผนภาพท่าดีใจ และท่าปฏิเสธ
3. ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 5 เรื่อง นาฏลีลา...ภาษาท่ารำ
4. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

10. กิจกรรมเสนอแนะ / ภาคผนวก

.....

.....

.....

.....

11. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นายชุกกล อุไรมาลัย)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาขานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 30 นาที
โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงตัวเดียว แล้วกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ
ตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข	ค
0		X	

1. ข้อใด คือ ความหมายของนาฏยศัพท์
 - ก. การพูด
 - ข. การรำ
 - ค. ศัพท์ที่ใช้เรียกท่ารำ
2. ข้อใด คือ ลักษณะของการจับ
 - ก. การใช้นิ้วหัวแม่มือไปจรดข้อที่สองของนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกำไว้
 - ข. การใช้นิ้วหัวแม่มือไปจรดข้อแรกของนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือชิดติดกัน
 - ค. การใช้นิ้วหัวแม่มือที่หักข้อปลายนิ้ว ไปจรดข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกรีดออกคล้ายรูปพัด

3. จากภาพ เป็นการท่าทำใด
 - ก. จับคว่ำ
 - ข. การตั้งวง
 - ค. ล่อแก้ว

4. จีบปรกข้าง ปฏิบัติอย่างไร
 - ก. จีบที่หน้าอก
 - ข. จีบที่ชายพก
 - ค. หันจีบเข้าหาด้านข้างศีรษะ แขนตั้งอยู่ข้างลำตัว
5. จีบหงายชายพก จีบบริเวณใดของร่างกาย
 - ก. จีบที่ตา
 - ข. จีบที่หัวไหล่
 - ค. จีบที่สะดือ หรือหัวเข็มขัด
6. จีบที่สวองาม ต้องปฏิบัติอย่างไรอย่างไร
 - ก. หักข้อมือขึ้น ๆ ลง ๆ
 - ข. หักข้อมือเข้าหาลำแขนเสมอ
 - ค. ไม่ต้องหักข้อมือ
7. ข้อใด คือ ลักษณะของการตั้งวง
 - ก. การเหยียดแขนตั้งทั้งสองแขน
 - ข. การตั้งลำแขนเป็นวง คล้ายครึ่งวงกลม
 - ค. การตั้งวงแขนเป็นคู่ ปลายนิ้วชิดติดกัน
8. ข้อใด คือ ลักษณะตั้งวงบนของตัวนาง
 - ก. ปลายนิ้วอยู่ระดับปาก
 - ข. ปลายนิ้วอยู่ระดับชายพก
 - ค. ปลายนิ้วอยู่ระดับหางคิ้ว
9. ท่าตั้งวงของตัวพระ ปลายนิ้วอยู่ระดับใด
 - ก. ระดับเอว
 - ข. ระดับง่าศีรษะ
 - ค. ระดับสะโพก
10. ท่าตั้งวงล่างของตัวนาง ทำไมต้องหนีบข้อศอกเข้าหาลำตัว
 - ก. เพื่อความอ่อนช้อย และสวยงาม
 - ข. เพื่อความสง่างาม
 - ค. เพื่อความดี

11. จากภาพ คือท่ารำใด
 - ก. ตั้งวงบน
 - ข. ตั้งวงกลาง
 - ค. ตั้งวงล่าง
12. ท่าตั้งวงมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
 - ก. 3 ประเภท ได้แก่ วงบน วงกลาง วงล่าง
 - ข. 5 ประเภท ได้แก่ วงบน วงหน้า วงกลาง วงล่าง วงสูง
 - ค. 6 ประเภท ได้แก่ วงบน วงหน้า วงกลาง วงล่าง วงสูง และวงต่ำ
13. ล้อแก้ว คือ
 - ก. ลักษณะการตั้งวงพิเศษ
 - ข. ลักษณะการจัดวงพิเศษ
 - ค. ลักษณะการนาฏยศัพท์พิเศษ
14. ซ้อใด คือทำนาฏยศัพท์
 - ก. ทำล้อแก้ว
 - ข. ทำอายุ
 - ค. ทำรัก
15. ทำล้อแก้วสามารถใช้ได้กี่ลักษณะ อะไรบ้าง
 - ก. 2 ลักษณะ ได้แก่ หักข้อมือตั้งขึ้น และหักข้อมือนอนลง
 - ข. 2 ลักษณะ ได้แก่ หักข้อมือตั้งขึ้น และหักข้อมือชี้ลงข้างล่าง
 - ค. 2 ลักษณะ ได้แก่ หักข้อมือตั้งขึ้น และหักข้อมือเข้าหาลำแขน
16. ตัวละครใดที่ถือลูกแก้ว
 - ก. นางเมขลา
 - ข. พระราม
 - ค. รามสูร

17. นักเรียนจะปฏิบัติท่าล่อแก้วให้ถูกต้อง ควรทำอย่างไร
- ใช้นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกรีดออก
 - นำนิ้วหัวแม่มือมาจรดกับนิ้วกลาง โดยให้นิ้วหัวแม่มือกดทับบนเส้นนิ้วกลางไว้ ส่วนนิ้วชี้ นิ้วนาง นิ้วก้อยกรีดออกให้ตึง
 - ใช้นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วก้อย นิ้วที่เหลือกรีดออก
18. ข้อใดคือ ความหมายของภาษาท่า
- การพูด
 - ศัพท์ที่ใช้เรียกท่ารำ
 - การแสดงท่าทางแทนคำพูด โดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา
19. การปฏิบัติท่ามอง ควรปฏิบัติอย่างไร
- ยื่นตรงมือใดก็ได้ป้องกัน
 - ยื่นตรงเฉย ๆ
 - มือหนึ่งจับหงายชายพก อีกมือหนึ่งจับส่งหลัง เอียงศีรษะข้างเดียวกับมือที่จับส่งหลัง ยื่นขาไขว้กัน เท้าหลังเปิดส้นเท้า
20. ท่ามอง ถ้าหันมองไปทางด้านซ้ายจะเอียงศีรษะไปทางใด
- เอียงศีรษะไปทางด้านขวา
 - เอียงศีรษะไปทางด้านซ้าย
 - เอียงศีรษะไปทางด้านใดก็ได้
21. มีจับอะไรบ้าง ที่สัมพันธ์กับท่ามอง
- จับหงาย จับปรกหน้า
 - จับปรกข้าง จับส่งหลัง
 - จับหงายชายพก จับส่งหลัง
22. การปฏิบัติท่าโกรธ ถ้ากระซอกฝ่ามือที่สีหลังใบหูลงมาเบา ๆ หมายถึง
- โกรธมาก
 - เคืองใจ
 - โกรธปานกลาง
23. เวล่านักเรียนปฏิบัติท่าโกรธ นักเรียนปฏิบัติอย่างไร
- มือหนึ่งจับหงายชายพกและอีกมือหนึ่งใช้ฝ่ามือสีหลังใบหู กระซอกมือที่อยู่หลังใบหูลงมาแรง ๆ ยื่นประสมเท้าเหลื่อมกัน
 - ยื่นและกระซอกมือที่อยู่หลังใบหูลงมาแรง ๆ

- ก. หัวเราะและกระซอกมือที่อยู่หลังใบหูลงมาเบา ๆ
24. การปฏิบัติท่าโกรธ นักเรียนกระซอกฝ่ามือที่สีหลังใบหูลงมาแรง ๆ หมายถึง
- ก. โกรธมาก
- ข. โกรธปานกลาง
- ค. เคืองใจ
25. การปฏิบัติท่าดีใจ ควรปฏิบัติเมื่อไร
- ก. เวลามาโรงเรียน
- ข. เวลาถูกแม่ดู
- ค. เวลาคุณครูชม
26. ท่าดีใจ ถ้าจับมือขวาที่ปากจะเอียงศีรษะไปทางใด
- ก. เอียงศีรษะไปทางด้านซ้าย
- ข. เอียงศีรษะไปทางด้านขวา
- ค. เอียงศีรษะไปทางด้านใดก็ได้
27. การแสดงท่าดีใจ มือจับที่ใด
- ก. จับที่ตา และจับส่งหลัง
- ข. จับที่หน้าอก และจับส่งหลัง
- ค. จับที่ปาก และจับหงายชายพก
28. การปฏิบัติท่าปฏิเสธ ใช้เมื่อโอกาสใด
- ก. ฉันทันไม่ไปเที่ยวกับเธอ
- ข. ฉันทันชอบคนเรียนเก่ง
- ค. ฉันทันชอบคนไปโรงเรียน
29. ข้อความใดสัมพันธ์กับท่าปฏิเสธ
- ก. ฉันทันไม่ชอบเต้น
- ข. ฉันทันชอบรำไทย
- ค. ฉันทันชอบร้องเพลง
30. การแสดงท่าปฏิเสธ ต้องจับมืออย่างไร
- ก. จับหงายแขนตั้ง
- ข. จับปรกข้าง
- ค. จับหงายชายพก

ใช้สำหรับหาความเชื่อมั่นของข้อสอบเท่านั้น

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน

ข้อ	เฉลย	ข้อ	เฉลย
1	ก	16	ก
2	ค	17	ข
3	ก	18	ค
4	ค	19	ค
5	ค	20	ก
6	ข	21	ค
7	ข	22	ข
8	ค	23	ก
9	ข	24	ก
10	ก	25	ค
11	ก	26	ข
12	ก	27	ค
13	ข	28	ก
14	ก	29	ก
15	ค	30	ค

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐาน
นาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ข้อ ที่	ตอบถูก กลุ่มเก่ง	ตอบถูก กลุ่มอ่อน	รวม	ค่าความยาก ง่าย	ความหมาย	ค่าอำนาจ จำแนก	ความหมาย	สรุปผล
1.	11	8	19	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
2.	12	6	18	0.64	ค่อนข้างง่าย	0.43	ดีมาก	ใช้ได้
3.	10	6	16	0.57	ยากง่ายปานกลาง	0.29	ปานกลาง	ใช้ได้
4.	12	9	21	0.75	ค่อนข้างง่าย	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
5.	13	9	22	0.79	ค่อนข้างง่าย	0.29	ปานกลาง	ใช้ได้
6.	9	6	15	0.54	ยากง่ายปานกลาง	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
7.	10	7	17	0.61	ค่อนข้างง่าย	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
8.	11	8	19	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
9.	12	6	18	0.64	ค่อนข้างง่าย	0.43	ดีมาก	ใช้ได้
10.	13	8	21	0.75	ค่อนข้างง่าย	0.36	ดี	ใช้ได้
11.	9	6	15	0.54	ยากง่ายปานกลาง	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
12.	13	7	20	0.71	ค่อนข้างง่าย	0.43	ดีมาก	ใช้ได้
13.	11	8	19	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
14.	12	9	21	0.75	ค่อนข้างง่าย	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
15.	11	8	19	0.68	ค่อนข้างยาก	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
16.	9	6	15	0.54	ยากง่ายปานกลาง	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
17.	11	8	19	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
18.	12	8	20	0.71	ค่อนข้างง่าย	0.29	ปานกลาง	ใช้ได้
19.	12	8	20	0.71	ค่อนข้างยาก	0.29	ปานกลาง	ใช้ได้
20.	12	9	21	0.75	ค่อนข้างง่าย	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
21.	11	7	18	0.64	ค่อนข้างง่าย	0.29	ปานกลาง	ใช้ได้
22.	9	6	15	0.54	ยากง่ายปานกลาง	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
23.	13	6	19	0.68	ค่อนข้างง่าย	0.50	ดีมาก	ใช้ได้
24.	10	7	17	0.61	ค่อนข้างง่าย	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
25.	12	6	18	0.64	ค่อนข้างง่าย	0.43	ดีมาก	ใช้ได้

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ ที่	ตอบถูก กลุ่มเก่ง	ตอบถูก กลุ่มอ่อน	รวม	ค่าความยาก ง่าย	ความหมาย	ค่าอำนาจ จำแนก	ความหมาย	สรุปผล
26.	11	7	18	0.64	ค่อนข้างง่าย	0.29	ปานกลาง	ใช้ได้
27.	10	7	17	0.61	ค่อนข้างง่าย	0.21	ปานกลาง	ใช้ได้
28.	12	8	20	0.71	ค่อนข้างง่าย	0.29	ปานกลาง	ใช้ได้
29.	12	8	20	0.71	ค่อนข้างง่าย	0.29	ปานกลาง	ใช้ได้
30.	10	5	15	0.54	ยากง่ายปานกลาง	0.36	ดี	ใช้ได้

ตาราง 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

นักเรียนคนที่	X_1	X^2	$X_1 - C$	$(X_1 - C)^2$
1	25	625	4	16
2	23	529	2	4
3	27	729	6	36
4	24	576	3	9
5	28	784	7	49
6	26	676	5	25
7	25	625	4	16
8	27	729	6	36
9	26	676	5	25
10	28	784	7	49
11	24	576	3	9
12	27	729	6	36
13	25	625	4	16
14	28	784	7	49
15	25	625	4	16
16	27	729	6	36
17	24	576	3	9
18	25	625	4	16

ตาราง 2 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	X_1	X^2	$X_1 - C$	$(X_1 - C)^2$
19	23	529	2	4
20	28	784	7	49
21	27	729	6	36
22	23	529	2	4
23	25	625	4	16
24	24	576	3	9
25	28	784	7	49
26	25	625	4	16
27	27	729	6	36
28	24	576	3	9
รวม (Σ)	718	18,488	-	680

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

ใช้สูตรของ Lovett หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์จากผลการสอบครั้งเดียว

$$\text{สูตร } r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K-1) \sum (X_i - C)^2}$$

จุดตัด ($C = 21$)

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

$$\text{แทนค่า } r_{cc} = 1 - \frac{(30 \times 718) - (18,488)}{(30-1) \times 680}$$

$$= 1 - 0.1547667$$

$$= 0.8452333 = 0.8452$$

ภาคผนวก ง

แบบประเมินชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบประเมินชุดการเรียนรู้
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารานาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย (\checkmark) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. กำหนดนำในการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความชัดเจน					
2. จุดประสงค์ของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย 2.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดการเรียนรู้ 2.2 กิจกรรมที่ต้องการฝึกตรงตามชุดการเรียนรู้ เรื่อง พื้นฐาน นาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2					
3. เนื้อหาในชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 3.1 มีความยากง่ายพอเหมาะ 3.2 มีความน่าสนใจและมีประโยชน์ต่อผู้เรียน 3.3 มีความสอดคล้องกันระหว่างจุดประสงค์กับชุดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้น					
4. กิจกรรมในชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 4.1 มีความเหมาะสมกับเวลา 4.2 ได้รับความสนใจของผู้เรียน					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของชุดการเรียนรู้					
5.2 สามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา					

(ลงชื่อ)..... ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriham Rajabhat University

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. สารสำคัญ					
1.1 ความถูกต้อง
1.2 ความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย
1.4 ครอบคลุมเนื้อหา
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา
2.2 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
2.3 เหมาะสมกับเวลา
2.4 ประเมินได้
3. เนื้อหา					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์
3.2 มีความชัดเจนไม่สับสน
3.3 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน
3.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหา
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
4.3 เรียงลำดับกิจกรรมชัดเจน
4.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน
4.5 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
4.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
5. ด้านสื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน
5.3 เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน
5.4 ประหยัดเวลาในการสอน
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ
6. ด้านการวัดผลประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับเนื้อหา
6.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
6.3 เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน
6.4 ส่งเสริมการวัดพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
รวม					
เฉลี่ย					

(ลงชื่อ)..... ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารานาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย นาฏยศัพท์การจับได้	1. ข้อใด คือ ความหมายของนาฏยศัพท์ ก. การพูด ข. การรำ ค. ศัพท์ที่ใช้เรียกท่ารำ				
	2. ข้อใด คือ ลักษณะของการจับ ก. การใช้นิ้วหัวแม่มือไปจรดข้อที่สองของนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกำไว้ ข. การใช้นิ้วหัวแม่มือไปจรดข้อแรกของนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือชิดติดกัน ค. การใช้นิ้วหัวแม่มือที่หักข้อปลายนิ้ว ไปจรดข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกรีดออกคล้ายรูปพัด				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	 <p>3. จากภาพ เป็นการทำอะไร</p> <p>ก. จีบคว่ำ</p> <p>ข. การตั้งวง</p> <p>ค. ล่อแก้ว</p>				
	<p>4. จีบปรกข้าง ปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. จีบที่หน้าอก</p> <p>ข. จีบที่ชายพก</p> <p>ค. หันจิบเข้าหาด้านข้างศีรษะ แขนตั้งอยู่ข้างลำตัว</p>				
	<p>5. จีบหงายชายพก จีบบริเวณใด ของร่างกาย</p> <p>ก. จีบที่ตา</p> <p>ข. จีบที่หัวไหล่</p> <p>ค. จีบที่สะดือ หรือหัวเข็มขัด</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	<p>6. จีบที่สวยงาม ต้องปฏิบัติอย่างไร อย่างไร</p> <p>ก. หักข้อมือขึ้น ๆ ลง ๆ</p> <p>ข. หักข้อมือเข้าหาลำแขนเสมอ</p> <p>ค. ไม่ต้องหักข้อมือ</p>				
<p>2. นักเรียนสามารถ ปฏิบัติท่ารำพื้นฐาน นาฏศิลป์ไทย นาฏยศัพท์การตั้งวงได้</p>	<p>7. ข้อใด คือ ลักษณะของการตั้งวง วงกลม</p> <p>ก. การเหยียดแขนตั้งทั้งสองแขน</p> <p>ข. การตั้งลำแขนเป็นวง คล้าย เครื่องวงกลม</p> <p>ค. การตั้งวงแขนเป็นคู่ ปลายนิ้ว ชิดติดกัน</p>				
	<p>8. ข้อใด คือ ลักษณะตั้งวงบน ของตัวนาง</p> <p>ก. ปลายนิ้วอยู่ระดับปาก</p> <p>ข. ปลายนิ้วอยู่ระดับชายพก</p> <p>ค. ปลายนิ้วอยู่ระดับหางคิ้ว</p>				
	<p>9. ท่าตั้งวงของตัวพระ ปลายนิ้ว อยู่ระดับใด</p> <p>ก. ระดับเอว</p> <p>ข. ระดับแก้มศีรษะ</p> <p>ค. ระดับสะโพก</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	<p>10. ทำตั้งวงล่างของตัวนาง ทำไมต้องหนีบข้อศอกเข้าหาลำตัว</p> <p>ก. เพื่อความอ่อนช้อย และสวยงาม</p> <p>ข. เพื่อความสง่างาม</p> <p>ค. เพื่อความดี</p>				
	<div data-bbox="831 1175 1299 1516" data-label="Image"> </div> <p>11. จากภาพ คือทำรำใด</p> <p>ก. ตั้งวงบน</p> <p>ข. ตั้งวงกลาง</p> <p>ค. ตั้งวงล่าง</p>				
	<p>12. ทำตั้งวงมีกี่ประเภท อะไรบ้าง</p> <p>ก. 3 ประเภท ได้แก่ วงบน วงกลาง วงล่าง</p> <p>ข. 5 ประเภท ได้แก่ วงบน วงหน้า วงกลาง วงล่าง วงสูง</p> <p>ค. 6 ประเภท ได้แก่ วงบน วงหน้า วงกลาง วงล่าง วงสูง และวงต่ำ</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติทำรำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทยนาฏยศัพท์ล่องแก้วได้	13. ล่องแก้ว คือ ก. ลักษณะการตั้งวงพิเศษ ข. ลักษณะการจับพิเศษ ค. ลักษณะการนาฏยศัพท์พิเศษ				
	14. ซ้อใด คือทำนาฏยศัพท์ ก. ทำล่องแก้ว ข. ทำอาย ค. ทำรัก				
	15. ทำล่องแก้วสามารถใช้ได้กี่ลักษณะอะไรบ้าง ก. 2 ลักษณะ ได้แก่ หักข้อมือตั้งขึ้น และหักข้อมือนอนลง ข. 2 ลักษณะ ได้แก่ หักข้อมือตั้งขึ้น และหักข้อมือชี้ลงข้างล่าง ค. 2 ลักษณะ ได้แก่ หักข้อมือตั้งขึ้น และหักข้อมือเข้าหาลำแขน				
	16. ตัวละครใดที่ถือลูกแก้ว ก. นางเมขลา ข. พระราม ค. รามสูร				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	<p>17. นักเรียนจะปฏิบัติท่าล่อแก้วให้ถูกต้อง ควรทำอย่างไร</p> <p>ก. ใช้นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วชี้ นิ้วที่เหลือกรีดออก</p> <p>ข. นำนิ้วหัวแม่มือมาจรดกับนิ้วกลาง โดยให้นิ้วหัวแม่มือกดทับบนเส้นนิ้วกลางไว้ ส่วนนิ้วชี้ นิ้วนาง นิ้วก้อยกรีดออกให้ตึง</p> <p>ค. ใช้นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วก้อย นิ้วที่เหลือกรีดออก</p>				
4. นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำพื้นฐาน นาฏศิลป์ไทย ภาษาท่ารำ ท่ามอง และท่าโกรธได้	<p>18. ข้อใดคือ ความหมายของ ภาษาท่ารำ</p> <p>ก. การพูด</p> <p>ข. ศัพท์ที่ใช้เรียกท่ารำ</p> <p>ค. การแสดงท่าทางแทนการพูด โดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา</p>				
	<p>19. การปฏิบัติท่ามอง ควรปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ยืนตรงมือใดก็ได้ป้องหน้า</p> <p>ข. ยืนตรงเฉย ๆ</p> <p>ค. มือหนึ่งจับหงายชายพก อีกมือหนึ่งจับส่งหลัง เอียงศีรษะข้างเดียวกับมือที่จับส่งหลัง ยืนขาไขว้กัน เท้าหลังเปิดส้นเท้า</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	20. ท้ามอง ถ้าหันมองไปทาง ด้านซ้ายจะเฉียงศีรษะไปทางใด ก. เฉียงศีรษะไปทางด้านขวา ข. เฉียงศีรษะไปทางด้านซ้าย ค. เฉียงศีรษะไปทางด้านใดก็ได้				
	21. มีจیبอะไรบ้าง ที่สัมพันธ์กับ ท้ามอง ก. จีบหงาย จีบปรกหน้า ข. จีบปรกข้าง จีบส่งหลัง ค. จีบหงายชายพก จีบส่งหลัง				
	22. การปฏิบัติท่าโกรธ ถ้ากระซาก ฝ่ามือที่สีหลังใบหูเบาๆ หมายถึง ก. โกรธมาก ข. เคืองใจ ค. โกรธปานกลาง				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบ	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	<p>23. เวลานั้นนักเรียนปฏิบัติทำโกรธ นักเรียนปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. มือหนึ่งจับหางชายพกและอีกมือหนึ่งใช้ฝ่ามือสีหลังใบหู กระชากมือที่อยู่หลังใบหูลงมาแรง ๆ ยืนประสมเท่าเหลื่อมกัน</p> <p>ข. ยิ้มและกระชากมือที่อยู่หลังใบหูลงมาแรง ๆ</p> <p>ค. หัวเราะและกระชากมือที่อยู่หลังใบหูลงมาเบา ๆ</p>				
	<p>24. การปฏิบัติทำโกรธ นักเรียนกระชากฝ่ามือที่สีหลังใบหูลงมาแรง ๆ หมายถึง</p> <p>ก. โกรธมาก</p> <p>ข. โกรธปานกลาง</p> <p>ค. เคืองใจ</p>				
<p>6. นักเรียนสามารถปฏิบัติทำรำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทยภาษาท่ารำ ท่าคี่ใจท่าปฏิเสธได้</p>	<p>25. การปฏิบัติท่าคี่ใจ ควรปฏิบัติเมื่อไร</p> <p>ก. เวลามาโรงเรียน</p> <p>ข. เวลาถูกแม่ดู</p> <p>ค. เวลาคุณครูชม</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	26. ทำดีใจ ถ้าจับมือขวาที่ปาก จะเอียงศีรษะไปทางใด ก. เอียงศีรษะไปทางด้านซ้าย ข. เอียงศีรษะไปทางด้านขวา ค. เอียงศีรษะไปทางด้านใดก็ได้				
	27. การแสดงทำดีใจ มือจับที่ใด ก. จับที่ตา และจับส่งหลัง ข. จับที่หน้าอก และจับส่งหลัง ค. จับที่ปาก และจับหงายชายพก				
	28. การปฏิบัติทำปฏิเสฐ ใช้เมื่อ โอกาสใด ก. ฉันไม่ไปเที่ยวกับเธอ ข. ฉันชอบคนเรียนเก่ง ค. ฉันชอบคนไปโรงเรียน				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
	29. ข้อความใดสัมพันธ์กับทำปฏิเสธ ก. ฉันไม่ชอบเดิน ข. ฉันชอบรำไทย ค. ฉันชอบร้องเพลง				
	30. การแสดงทำปฏิเสธ ต้องจับมือ อย่างไร ก. จับหางแขนตั้ง ข. จับปรกข้าง ค. จับหางชายพก				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบสอบถามความพึงพอใจ
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารานาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึงความพึงพอใจมากที่สุด
4 หมายถึงความพึงพอใจมาก
3 หมายถึงความพึงพอใจปานกลาง
2 หมายถึงความพึงพอใจน้อย
1 หมายถึงความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนชอบเรียนสารานาฏศิลป์ เพราะได้ฝึกการทำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย จากชุดการเรียนรู้					
2	เนื้อหาสาระที่เรียนในชุดการเรียนรู้ มีความเหมาะสม เป็นเรื่องที่น่าสนใจ					
3	เนื้อหาสาระที่เรียนชัดเจน ไม่สับสน เข้าใจง่าย					
4	ความรู้ในชุดการเรียนรู้มีเนื้อหาเหมาะสมพอดี					
5	การเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ ทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมาได้เป็นอย่างดี					
6	ชุดการเรียนรู้สามารถฝึกเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะได้ฝึกทักษะการปฏิบัติการรำต่าง ๆ ได้ตลอดเวลาทำที่ที่ต้องการ					
7	การฝึกทำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ในสารานาฏศิลป์ช่วยให้นักเรียนมีทำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ที่ถูกต้องและสามารถสร้างสรรค์ทำรำในบทเพลงอื่น ๆ ได้					
8	การฝึกทำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และแสดงในงานรื่นเริงต่าง ๆ ได้					
9	กระบวนการฝึกทำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ในชุดการเรียนรู้ มีเนื้อหาเพลงประกอบบทเรียนทำให้การเรียนสนุกสนาน					
10	นักเรียนทำกิจกรรมอย่างมีความสุข มีความพอใจและภูมิใจในผลงานของตน					

(ลงชื่อ)..... ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก จ

ค่าความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้

ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจชุดการเรียนรู้

ตาราง 3 ค่าความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่				การแปลความหมาย
	1	2	3	\bar{X}	
1. คำแนะนำในการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความชัดเจน	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด
2. จุดประสงค์ของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย					
2.1 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา ในชุดการเรียนรู้	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 กิจกรรมที่ต้องการฝึกตรง ตามชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐาน นาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	5	5	5	5	
3. เนื้อหาในชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐาน นาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2					
3.1 มีความง่ายพอเหมาะ	5	4	5	4.7	เหมาะสมมากที่สุด
3.2 มีความน่าสนใจและมี ประโยชน์ต่อผู้เรียน	5	5	5	5	
3.3 มีความสอดคล้องกันระหว่าง จุดประสงค์กับชุดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้น	5	5	5	5	
4. กิจกรรมในชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2					
4.1 มีความเหมาะสมกับเวลา	4	4	5	4.4	เหมาะสมมากที่สุด
4.2 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	5	

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่				การแปลความหมาย
	1	2	3	\bar{X}	
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของชุดการเรียนรู้	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 สามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา	5	5	5	5	
รวม	49	48	50	49.1	
\bar{X}	4.9	4.8	5	4.91	เหมาะสมมากที่สุด
S.D.	0.32	0.42	0	0.20	
เฉลี่ยร้อยละ	98.00	96.00	100	98.20	

ตาราง 4 ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่				การแปลความหมาย
	1	2	3	\bar{X}	
1. สารสำคัญ					
1.1 ข้อความเข้าใจชัดเจน	5	5	5	5	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	5	มากที่สุด
1.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	มากที่สุด
1.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	มากที่สุด
2.2 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	5	มากที่สุด
2.3 เหมาะสมกับเวลา	4	5	5	4.67	มากที่สุด
2.4 ประเมินได้	5	5	5	5	มากที่สุด
3. เนื้อหา					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	มากที่สุด
3.2 มีความชัดเจนไม่สับสน	5	5	5	5	มากที่สุด
3.3 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5	มากที่สุด
3.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	5	5	4.67	มากที่สุด
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	มากที่สุด
4.3 เรียงลำดับกิจกรรมชัดเจน	5	5	5	5	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่				การแปลความหมาย
	1	2	3	\bar{X}	
5. ด้านสื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	มากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	5	5	5	5	มากที่สุด
5.3 เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	มากที่สุด
5.4 ประหยัดเวลาในการสอน	5	5	5	5	มากที่สุด
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	5	มากที่สุด
6. ด้านการวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	มากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	มากที่สุด
6.3 เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน	5	5	5	5	มากที่สุด
6.4 ส่งเสริมการวัดพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	5	5	5	5	มากที่สุด
รวม	118	120	120	119.34	
\bar{X}	4.92	5	5	4.97	มากที่สุด
S.D.	0.28	0	0	0.09	
เฉลี่ยร้อยละ	98.34	100	100	99.95	

ตาราง 5 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของคะแนน ($\sum R$)	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ผลการวิเคราะห์	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
1	+1	+1	+1	3	1	✓	
2	+1	+1	+1	3	1	✓	
3	+1	+1	+1	3	1	✓	
4	+1	+1	+1	3	1	✓	
5	+1	+1	+1	3	1	✓	
6	+1	+1	+1	3	1	✓	
7	+1	+1	+1	3	1	✓	
8	+1	+1	+1	3	1	✓	
9	+1	+1	+1	3	1	✓	
10	+1	+1	+1	3	1	✓	
11	+1	+1	+1	3	1	✓	
12	+1	+1	+1	3	1	✓	
13	+1	+1	+1	3	1	✓	
14	+1	+1	+1	3	1	✓	
15	+1	+1	+1	3	1	✓	
16	+1	+1	+1	3	1	✓	
17	+1	+1	+1	3	1	✓	
18	+1	+1	+1	3	1	✓	
19	+1	+1	+1	3	1	✓	
20	+1	+1	+1	3	1	✓	
21	+1	+1	+1	3	1	✓	

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของคะแนน ($\sum R$)	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ผลการวิเคราะห์	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
22	+1	+1	+1	3	1	✓	
23	+1	+1	+1	3	1	✓	
24	+1	+1	+1	3	1	✓	
25	+1	+1	+1	3	1	✓	
26	+1	+1	+1	3	1	✓	
27	+1	+1	+1	3	1	✓	
28	+1	+1	+1	3	1	✓	
29	+1	+1	+1	3	1	✓	
30	+1	+1	+1	3	1	✓	
31	+1	+1	+1	3	1	✓	
32	+1	+1	+1	3	1	✓	
33	+1	+1	+1	3	1	✓	
34	+1	+1	+1	3	1	✓	
35	+1	+1	+1	3	1	✓	
36	+1	+1	+1	3	1	✓	
37	+1	+1	+1	3	1	✓	
38	+1	+1	+1	3	1	✓	
39	+1	+1	+1	3	1	✓	
40	+1	+1	+1	3	1	✓	
41	+1	+1	+1	3	1	✓	
42	+1	+1	+1	3	1	✓	
43	+1	+1	+1	3	1	✓	
44	+1	+1	+1	3	1	✓	
45	+1	+1	+1	3	1	✓	

ตาราง 6 ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				ระดับความคิดเห็น
	คนที่				
	1	2	3	\bar{X}	
1. นักเรียนชอบเรียนสาระนาฏศิลป์ เพราะได้ฝึกการรำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทยจากชุดการเรียนรู้	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด
2. เนื้อหาสาระที่เรียนในชุดการเรียนรู้มีความเหมาะสมเป็นเรื่องที่น่าสนใจ	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด
3. เนื้อหาสาระที่เรียนชัดเจน ไม่สับสน เข้าใจง่าย	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด
4. ความรู้ในชุดการเรียนรู้มีเนื้อหาเหมาะสมพอดี	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด
5. การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ ทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมาได้เป็นอย่างดี	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด
6. ชุดการเรียนรู้สามารถฝึกเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะได้ฝึกทักษะการปฏิบัติ การรำต่าง ๆ ได้ตลอดเวลาเท่าที่ต้องการ	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด
7. การฝึกทำรำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทยในสาระนาฏศิลป์ ช่วยให้นักเรียนมีท่ารำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย ที่ถูกต้องและสามารถสร้างสรรค์ท่ารำในบทเพลงอื่น ๆ ได้	5	4	5	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
8. การฝึกทำรำพื้นฐานนาฏศิลป์ไทยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และแสดงในงานรื่นเริงต่าง ๆ ได้	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				ระดับความคิดเห็น
	คนที่				
	1	2	3	\bar{X}	
9. กระบวนการฝึกทำรำพื้นฐาน นาฏศิลป์ไทย ในชุดการเรียนรู้ มีเนื้อหาเพลง ประกอบบทเรียนทำให้การเรียนสนุกสนาน	4	5	5	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
10. นักเรียนทำกิจกรรมอย่างมีความสุข มีความพอใจและภูมิใจในผลงานของตน	5	5	5	5	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	49	49	50	49.34	
\bar{X}	4.9	4.9	5	4.93	เหมาะสม มากที่สุด
S.D.	0.32	0.32	0	0.14	
เฉลี่ยร้อยละ	98.00	98.00	100	0.99	

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจชุดการเรียนรู้
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****
♀

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	39.7222	16.6830	.7459	.7748
A2	39.8333	19.7941	.6415	.7979
A3	39.2222	23.2418	-.0671	.8438
A4	39.2778	20.8007	.4614	.8116
A5	39.6111	17.8987	.7386	.7805
A6	39.6667	16.8235	.7048	.7802
A7	39.1667	20.8529	.4984	.8103
A8	39.5556	25.0850	-.4439	.8644
A9	39.5000	17.0882	.6910	.7823
A10	39.4444	13.0850	.8982	.7491

Reliability Coefficients

N of Cases = 18.0

N of Items = 10

Alpha = .8211

ภาคผนวก ฉ

แสดงค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

- ทดลองภาคสนาม
- ทดลองกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 8 ค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์
โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ในการทดลองภาคสนาม

เลขที่	คะแนนทดสอบ		คะแนนระหว่างเรียนด้วยชุดกิจกรรม ชุดที่ 1-5					รวม 5 ชุด 191 คะแนน
	ก่อนเรียน (30)	หลังเรียน (30)	1 (40)	2 (36)	3 (35)	4 (40)	5 (40)	
1	9	22	36	35	31	36	38	176
2	13	19	35	32	34	37	36	174
3	17	25	37	36	33	38	34	178
4	10	23	35	32	33	34	33	167
5	12	21	37	35	31	36	36	175
6	10	27	38	36	31	37	38	180
7	15	25	34	35	35	34	38	176
8	8	23	32	32	34	38	36	172
9	12	25	36	36	33	36	33	174
10	14	24	38	35	31	37	34	175
11	13	27	37	36	31	34	38	176
12	17	28	38	36	34	34	36	178
13	14	24	40	35	35	37	34	181
14	13	22	40	36	31	38	38	183
15	7	27	39	32	33	36	36	176
16	8	24	39	32	34	37	34	176
17	10	26	40	32	31	34	34	171
18	11	25	40	35	33	36	33	177
19	12	21	35	32	34	38	38	177
รวม	255	458	706	650	622	687	677	3,342
\bar{X}	11.84	24.11	37.16	34.21	32.74	36.16	35.63	175.89
S.D.	2.87	2.40	2.29	1.78	1.48	1.50	1.95	3.59
ร้อยละ	44.74	80.35	92.89	95.03	93.53	90.39	89.07	92.09

ตาราง 9 ค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์
โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ในการทดลองกลุ่มตัวอย่างจริง

เลขที่	คะแนนทดสอบ		คะแนนระหว่างเรียนด้วยชุดกิจกรรม ชุดที่ 1-5					รวม 5 ชุด 191 คะแนน
	ก่อนเรียน (30)	หลังเรียน (30)	1 (40)	2 (36)	3 (35)	4 (40)	5 (40)	
1	12	21	34	32	29	35	35	165
2	15	25	34	28	30	34	37	163
3	18	28	39	35	33	37	37	181
4	11	20	36	33	30	36	38	173
5	17	27	39	36	35	37	39	186
6	19	29	38	36	34	36	38	182
7	12	21	35	35	35	34	37	176
8	10	21	33	28	28	33	33	155
9	19	29	39	35	35	38	38	185
10	17	24	36	32	33	37	37	175
11	18	29	40	36	35	37	39	187
12	19	29	40	34	35	36	40	185
13	20	29	40	35	35	39	40	189
14	16	27	39	34	35	35	38	181
15	17	28	40	36	35	38	40	189
16	19	29	40	36	35	39	40	190
17	13	25	34	30	29	35	32	160
18	14	24	37	35	34	35	36	177
19	13	26	39	35	34	36	37	181
รวม	299	491	712	641	629	687	711	3,380
\bar{X}	15.73	25.84	71.2	33.74	33.11	36.16	37.42	177.89
S.D.	3.14	3.20	2.48	2.60	2.51	1.68	2.24	10.43
ร้อยละ	52.46	86.14	93.69	93.71	94.59	90.40	93.56	93.14

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

**หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย**

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นางศรินยา คุณประทุม

ตำแหน่ง

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี ค.บ. วิชาเอกสุขศึกษา จากวิทยาลัยครู
นครราชสีมา (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา)

ปริญญาโท ค.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน

จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้เชี่ยวชาญด้าน วัสดุและประเมินผล

2. อาจารย์ ดร.โกวิท วัชรินทรางกูร

ตำแหน่ง

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี ค.บ. วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทภาษาอังกฤษ

จากวิทยาลัยครูนครราชสีมา

(ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา)

ปริญญาโท กศ.ม. ภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปริญญาเอก ศษ.ด. สาขาการบริหารการศึกษา

จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น

เชี่ยวชาญด้าน การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

3. อาจารย์ธิดารัตน์ ภูมิวิวัฒน์

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี ค.บ. สาขาวิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี

ปริญญาโท ค.ม. สาขาวิชา การวิจัยและการพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

เชี่ยวชาญด้าน นาฏศิลป์

ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๐๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณศรีนยา คุณประทุม

ด้วย นางจิตราวดี จิราวัฒนาพร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารานาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยมี รองศาสตราจารย์มาลินี จุฑาปะมา เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบ เครื่องมือในการทำการวิจัย และศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๓/ ๖๐๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร. โกวิท วัชรินทรางกูร

ด้วย นางจิตราวดี จิราวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยมี รองศาสตราจารย์มาลีณี จุฑาปะมา เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบเครื่องมือในการทำการศึกษาวิจัย และศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๔๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๐๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ธิดารัตน์ ภูมิวัฒน์

ด้วย นางจิตราวดี จิราวัฒน์นพร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยมี รองศาสตราจารย์มาลีณ จุฑาปะมา เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบเครื่องมือในการทำการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๓/ ๖๐๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบขออนุญาตยืมทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเสนสิริอนุสรณ์

ด้วย นางจิตราวดี จิราวัฒน์พร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยมี รองศาสตราจารย์มาลินี จุโทปะมา เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้ เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางจิตราวดี จิราวัฒน์พร ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับ กลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๔๘

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางจิตราวดี จิราวัฒนาพร
วันเดือนปีเกิด	9 มกราคม 2511
สถานที่เกิด	ถนนจรดวิถีถ่อง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	439/48 หมู่บ้านราชภัฏ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31000 โทรศัพท์ 087-9159109
ตำแหน่งหน้าที่	
พ.ศ. 2539	ตำแหน่ง ครู 1 ระดับ 3
พ.ศ. 2549	ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเสนาศิริอนุสรณ์ ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกวางวา อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
พ.ศ. 2530	ประกาศนียบัตรวิชาชีพนาฏศิลป์ชั้นสูง วิชาเอกนาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ สุโขทัย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
พ.ศ. 2532	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกนาฏศิลป์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา)
พ.ศ. 2555	ระดับปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ประสบการณ์ด้านการทำงาน	
	ปฏิบัติการสอนมาแล้ว 16 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2539 – 2555